

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 7 iulie 2017

S U M A R

1.	Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (<i>Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.</i>)	3
2.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind actele de identitate – art.3²; Codul electoral – art.13; Legea contenciosului administrativ – pct.4 la anexă; ș.a.</i>). Nr. 215 din 27.06.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Iurie Ciocan, director al Centrului de Implementare a Reformelor)	4–25 112
3.	Proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. (<i>Victor Micu</i>) Nr. 199 din 30.05.2017. Votat. (Pro – majoritatea) (Raportor – Raisa Apolschii, Frațiunea Partidului Democrat din Moldova)	25–30 112
4.	Proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului de modificare, întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017, a Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Regatului Belgiei privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital. Nr. 188 din 13.06.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) Lectura II. (Pro – 81) (Raportor – Veronica Vragaleva, viceministru al finanțelor)	30–33 113–114
5.	Proiectul de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reformei învățământului în Moldova. Nr. 190 din 13.06.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) Lectura II. (Pro – 60) (Raportor – Lilia Pogolșa, viceministru al educației)	33–55 114
6.	Proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014–2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate (ENI) pentru anii 2014–2020. Nr. 211 din 26.06.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) Lectura II. (Pro – 76) (Raportor – Valentin Guznac, Secretar general adjunct al Guvernului)	55–69 114–115

7.	Proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul RM, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014–2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate (ENI) pentru anii 2014–2020. Nr. 212 din 26.06.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) Lectura II. (Pro – 76) (Raportor – Valentin Guznac, Secretar general adjunct al Guvernului)	69–73 115
8.	Proiectul de Lege cu privire la tichetele de masă. Nr. 150 din 17.05.2017. Lectura I. (Pro – majoritatea) (Raportor – Andrian Candu, Președintele Parlamentului Republicii Moldova)	73–111 115–116
9.	Legea nr.97 din 2 iunie 2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 Nr. 1290 din 29.06.2017. Referitor la proiectul de Lege nr. 116 din 13.04.2017. <i>Reexaminare</i> . Votat. (Pro – 52) (Raportor – Anatolie Zagorodnîi, vicepreședintele Comisiei juridice, numiri și imunități)	115–118 132
10.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul fiscal – art.92, 129, 187; Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală – art.6, 10, 12; ș.a.</i>). Nr. 353 din 10.08.2016. Lectură finală. (Pro – 53) (Raportor – Ștefan Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe)	118–119 132
11.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova (<i>art.1, 5, 10, 11, 12, 19, 20, 23, 24, 27, 28 ș.a.</i>). Nr. 395 din 07.10.2016. Lectura II. (Pro – 53) (Raportor – Eugeniu Nichiforciuc, secretar al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică)	120–122 132–133
12.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135-XVI din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată (<i>art.25, 30, 42</i>). Nr. 153 din 18.05.2017. Lectura II. (Pro – 53) (Raportor – Ștefan Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe)	123 133
13.	Proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la comerțul interior – art.21²; Codul contravențional – art.273, 400, 408</i>). Nr. 77 din 03.03.2016. Lectura II. (Pro – 53) (Raportor – Ștefan Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe)	123–124 133–134

14.	Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 (<i>art.2, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 18 ș.a.</i>). Nr. 368 din 14.09.2016. Lectura II. (Pro – 53) (Raportor – Ștefan Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe)	124–125 134
15.	Proiectul de Lege cu privire la Guvern. Nr. 201 din 19.06.2017. Lectura II. (Pro – 53) (Raportor – Violeta Ivanov, președintele Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice)	125–131 134–135

Ședința începe la ora 10.08.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președinte al Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Iurie Leancă, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Bună dimineața.

Vă rog foarte mult să vă luați locul, pentru a începe ședința plenului.

Rog Secretariatul să anunțe prezența pentru astăzi, 7 iulie.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că, la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 91 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Mizdrenco Irina – concediu medical, Grișciuc Simion – cerere, Boțan Roman – cerere, Lebedinschi Adrian – cerere, Dîrda Iurie – cerere, Dolință Alla – cerere, Ciobanu Maria – deplasare, Ghimpu Mihai.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Sînt 91 de deputați în sală, avem cvorumul, putem începe. Și vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Onorat Plen,

Neobișnuit, nu știu cum să spun, fără exercițiile de dimineață, dar trecem direct la agendă. Și primul subiect pe care vi-l propun să-l examinăm și să-l dezbatem este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii comunicațiilor electronice. Nu. Cer scuze, cer scuze.

Subiectul nr.8 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Proiectul nr.215 din 27 iunie 2017. Subiectul nr.8 de pe ordinea de zi.

Prezintă proiectul domnul Ciocan, director al Centrului de Implementare a Reformelor.

Pînă ajunge dumnealui la tribuna principală, vreau să vă anunț ora votului 14.00.

Domnul Iurie Ciocan – *directorul Centrului de Implementare a Reformelor:*

Stimate domnule Președinte,

Stimați membri ai Parlamentului,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu nr.215. Acest proiect de modificare și completare a unor acte legislative a fost elaborat de Centrul de Implementare a Reformelor în contextul reformei administrației publice centrale și vine să aducă modificări în alte nouăsprezece legi, ce, în principiu, instituie norme de reglementare a activității în serviciul public, care, după adoptarea sa, vin să completeze imaginea dată de către noua Lege cu privire la Guvern și vin să completeze toate rapoartele juridice în acest domeniu.

Propunem să fie modificate Legea nr.158, Legea nr.48, Legea nr.98, Legea nr.80. Prin intermediul acestor modificări venim să fundamentăm legal conceptul de divizare a activității politice de activitate administrativă în cadrul ministerelor; venim să excludem deja din alte legi normele ce țin de activitatea viceministrilor; propunem introducerea funcției de secretar general de stat în ministere; propunem să fie revizuite atribuțiile și funcțiile ce revin secretarilor de stat; propunem să fie modificat statutul Secretarului general al Guvernului, precum și secretarilor adjuncți ai Guvernului prin trecerea acestora din funcții de demnitate publică în funcții publice de funcționari publici.

Propunem modificarea statutului șefilor și șefilor adjuncți ai oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, la fel prin trecerea acestora din funcții de demnitate publică în funcționari publici. Propunem ajustarea procedurilor de constituire, reorganizare și lichidare a ministerelor, a altor autorități administrative subordonate Guvernului. Propunem excluderea prevederilor legale ce stabilesc subordonarea nemijlocită către ministru sau către directorii generali ai autorităților administrative centrale a unor subdiviziuni interne autonome în contextul iarăși necesității delimitării atribuțiilor politice de atribuțiile administrative în cadrul activității Guvernului.

Un moment, la fel, foarte important, pentru anul 2017, deci pentru anul curent, propunem să fie, prin derogare de la Legea privind finanțele publice, atribuit Guvernului dreptul în cadrul reformei ministeriale să poată realoca banii prevăzuți în bugetul de stat pentru activitatea ministerelor pe parcursul anului

2017. De ce? Vreau să clarific această situație. Este vorba doar de o normă excepțională pentru anul 2017.

La fel, proiectul se încheie cu norme tranzitorii, unde stabilim implementarea sub aspect de procedură, fiind date norme tranzitorii de la două la patru luni pentru diferite situații. Totodată, stabilim că, de exemplu, funcțiile de viceministru vor fi reorganizate doar în momentul în care vor fi angajați secretari generali de stat, prin concurs, în baza legii organizat, deci pentru a asigura continuitate.

Cu referire la aspectul economico-financiar al proiectului de lege, vreau să menționez că nu sînt necesare careva implicări financiare suplimentare decît cele deja aprobate în bugetul de stat legate de cheltuielile, în primul rînd, de remunerare a muncii ori eventualele garanții ce ar duce la achitarea unor plăți compensatorii legate de disponibilizarea personalului.

Cheltuielile care noi le-am estimat în legătură cu adoptarea acestei legi cadrează în jurul cifrei de 3,8 milioane de lei, care ușor se acoperă din bugetul aprobat pentru instituțiile ... deci e vorba de ministere și agenții, pentru anul 2017.

Aici raportul îl închei, vă stau la dispoziție pentru întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Ciocan.

Și în continuare, întrebări în adresa autorilor.

Și prima intervenție, din partea domnului Bejan.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Noi cunoaștem că actul guvernării și-l asumă partidele politice care formează majoritatea parlamentară, prin excluderea funcțiilor de viceministri, care sînt funcții politice, noi nu diminuăm influența partidelor politice care formează actul guvernării asupra actului guvernării?

Mulțumesc.

Domnul Iurie Ciocan:

Stimate domnule deputat,

Din punctul nostru de vedere, noi fortificăm poziția ministrului, care este, practic, emanarea voinței politice a Parlamentului prin intermediul votului în Parlament. Ministrul și cabinetul său rămîn unica componentă politică în viitoarele structuri ministeriale, și anume ministrul vine cu impulsul de dezvoltare, elaborare, aprobare a legilor și dezvoltare a politicilor.

Echipa ministerială în frunte cu secretarul general de stat, care devine funcționar public nr.1 în cadrul ministerului, urmează să realizeze aceste prevederi

ale politicianilor. Deci noi credem că nu se diminuează influența, cu atât mai mult că există și controlul parlamentar, dar și aprobarea în Parlament a proiectelor de politici, a proiectelor de lege și tot așa.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Și a doua întrebare sau precizare, domnule Bejan.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Ciocan,

Deci, totuși, cu acest secretar general. Dumneavoastră spuneți că noi în unele ministere vom avea viceministri, în altele, înțeleg că, o să fie doar secretari generali.

Domnul Iurie Ciocan:

Nu.

Domnul Lilian Carp:

Parcă așa ați spus că, atâta timp cât nu vor fi secretari generali, își vor îndeplini funcția mai departe viceministrii. Explicați-mi, pînă la urmă, ce ați avut în vedere?

Domnul Iurie Ciocan:

Eu pot să concretizez această situație, deci nu vor exista situații și abordări diferite. Este în lege în partea „Dispoziții finale și tranzitorii” dată o etapă de trecere, care este necesară pentru organizarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor noi instituite de secretar general de stat. Deci noi presupunem că nu în toate ministerele aceste funcții ori aceste concursuri vor avea loc într-o singură zi, pe de-o parte.

Pe de altă parte, pentru a asigura continuitatea activității ministeriale noi stabilim că funcțiile de viceministri se păstrează pînă la intrarea în funcție, prin angajare prin concurs, a secretarului general de stat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

În continuare, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Lilian Carp:

Bine. Acum, în principiu, ați făcut claritate, atunci în timpul discursului se crea impresia că faceți o „struțo-cămilă”, pe jumătate așa, pe jumătate așa.

Acum dumneavoastră spuneți că secretarul general va fi asistat de alți secretari pe anumite probleme.

Acum să încercăm să vedem, așa, în situația când va avea loc această reformă a Guvernului și vor fi comasate ministerele, spuneți-mi, vă rog, deci vom avea Ministerul Culturii, Ministerul Educației, Ministerul Tineretului și Sportului, trei domenii care sînt, în linii generale, diferite și necesită acum, la etapa actuală, câte un viceministru, cel puțin, pe domeniul dat, dacă luăm viceministru pe probleme educaționale, viceministru pe probleme de tineret și sport și viceministru pe probleme de cultură. Deci spuneți-mi, vă rog, va fi un singur secretar general în cadrul unui minister?

Domnul Iurie Ciocan:

Vreau să nu ne axăm pe discuția oamenilor ori, de exemplu, pozițiilor.

Noi vorbim despre funcții. Funcțiile de viceministri se depolitizează și se transmit către secretarul general de stat și către secretari.

În speța descrisă de dumneavoastră, va fi în cadrul unui minister un secretar general de stat asistat de secretari de stat responsabili pe domenii. De exemplu, în cazul expus de dumneavoastră, vor fi aceste domenii posibil în forma în care ați spus-o dumneavoastră, posibil în altă formă, dar pentru domenii secretarul general de stat va propune ministrului și ministrul, la rîndul său, va propune în Guvern aprobarea funcțiilor de secretar pe domenii.

Domnul Lilian Carp:

Atunci deja se încurcă cu totul structura asta.

Avem secretarul general care, chipurile, trebuie să preia din funcțiile viceministrului și acum noi vedem că angajăm iarăși secretari pe funcțiile actuale ale viceministrilor. Noi doar la Ministerul Educației astăzi avem trei viceministri pe probleme de preșcolară, preuniversitară, universitară și s-ar mai cere încă una acolo – pe știință. Și noi acum vedem că practic avem o funcție care o să fie suplimentară – secretarul general plus secretarii care vor îndeplini funcțiile de viceministri astăzi, deci noi vedem o majorare a statului de personal. Deci nu o micșorare, dar o majorare, prin crearea acestei funcții generale de secretar.

Domnul Iurie Ciocan:

Nu sînt de acord cu această idee. Voi explica de ce.

Deci trei funcții, de exemplu, în cadrul Ministerului Educației, trei funcții de viceministri vor fi înlocuite cu o singură funcție de secretar de stat. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Ultima precizare, domnule Carp.

Domnul Lilian Carp:

Cu ce se va ocupa?

Dacă noi spunem acum că acești secretari vor îndeplini funcțiile care le îndeplinesc azi viceministri. În cazul în care avem un minister care comasează 3–4 ministere, deci nu este destul un singur secretar general care să se ocupe de toate problemele cu care se ocupă astăzi 6–7 viceministri? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Dumneavoastră ați spus că se angajează viceministri care mai departe vor fi pe anumite subiecte. Deci este o majorare, cel puțin, cu o unitate în fiecare minister.

Eu cred că ar fi fost mai simplu dacă mergeați după metoda anilor '19–'21 cu „народный комиссар” și atunci era foarte clar ce vreți să faceți în cadrul acestor ministere.

Mersi mult.

Domnul Iurie Ciocan:

Stimate domnule deputat,

Vreau să vedeți aceste schimbări de structură în contextul unei noi filozofii de activitate în cadrul ministerelor. Ministerele se vor preocupa doar de elaborarea politicilor și controlul asupra realizării acestora, fără control asupra proprietății statului în domeniul său de activitate, fără funcții de control al executării, fără funcții de reglementare ș.a.m.d. Deci doar funcțiile de politici.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Ciocan,

Sînt aici. Eu am vrut să vă întreb legat de perioada de tranziție.

Dumneavoastră ați menționat că va fi nevoie de o perioadă de tranziție pînă cînd vor fi organizate concursurile pentru a ocupa funcțiile de secretar de stat, secretar general de stat. Și în „Dispoziții finale și tranzitorii” la punctul 7, dumneavoastră spuneți așa: „Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor articolului XIII care intră în vigoare după cum urmează”.

Impresia mea este că nu doar prevederile articolului XIII cer timp. Poate trebuia reformulat pentru lectura a doua ca să nu intrăm într-o colizie juridică, adică vor fi funcții care se vor păstra de viceministru, alte funcții pînă cînd

concursul va fi organizat, va fi identificată persoana, chiar și acea derogare despre care ați vorbit, finanțele vor fi redistribuite ș.a.m.d.

Mie mi se pare că la punctul 7 modul cum intră legea în vigoare ar trebui pentru lectura a doua reformulat încă o dată, nu doar excepție pentru articolul VIII.

E nevoie de inclus perioada de tranziție, ea ar trebui să fie specificată, repet, pentru a evita anumite colizii juridice și apoi cineva să conteste lucrul acesta zicând că: „Uitați-vă, avem o situație neclară acum”, pentru că, repet, în perioada de tranziție, cu siguranță, va fi și o ambiguitate.

Domnul Iurie Ciocan:

Deci noi am stabilit perioade de tranziție anume în punctul 8 al prezentei legi legate cu angajările și reformatările funcțiilor la care m-am referit anterior.

În rest, sigur că în paralel vor merge și alte restructurări. Noi pentru lectura a doua putem să mai revedem această situație, dar, din punctul nostru de vedere, actuala normă creează cadru suficient.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Ciocan,

Uitați-vă, articolul VIII, e vorba de Legea cu privire la sistemul de salarizare, deci noi vorbim de salarizare, dar nu-i vorba doar de salarizare în perioada de tranziție, e vorba și de alte poziții, înseși de competențe, o persoană deține funcția de viceministru pînă cînd este numit un secretar de stat ș.a.m.d.

Domnul Iurie Ciocan:

Dacă îngăduiți, pentru lectura a doua mai facem o examinare suplimentară și vom veni cu răspuns și la această întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Ghilețchi,

Aveți al doilea subiect?

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul președinte Voronin.

Poftiți. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Domnule Lilian,

El nu-ți răspunde concret, pentru că nu cunoaște tema raportorul, ca să înțelegi mata. În armată ai fost? Iată aceștia: unu-i general-maior, unu-i general-locotenent, unu-i general-colonel, unu-i general de armată, toți aceștia o să fie generali.

Nimeni n-o să răspundă de nimic în acest Guvern, pentru că generalii nu răspund niciodată de nimic, ei dau indicații.

Înțelegeți?

Dar întrebarea mea constă în altceva. În ce fel și în ce chip voi ați modelat sistemul acesta, cum el o să lucreze?

Pe hîrtie tot e frumos, internetul rabdă și face orice variante poate să producă. Dar de facto cum o să lucreze acest sistem? (*Rumoare în sală.*)

La voi acum e „бардак конченный” în guvernare. Dar cum o să lucreze acest sistem după ce o să fie votat, iată, ne puneți pe noi aici, nu pe noi, la ai voștri le puneți cuțitul la gît să voteze. Cum o să activeze acest sistem, vă imaginați?

Și doi. Ce înseamnă nepolitizat? Cum poate să fie Guvernul și membrii Guvernului nepolitizat? Dacă noi avem politică economică, avem politică socială, avem diferite alte politici în țară care trebuie să le realizăm. De unde ați luat voi noțiunea asta de „nepolitizat”? Ce înseamnă pentru dumneavoastră, ce se conține într-aceea, iată explicați-mi mie.

Am patru studii superioare și Академия общественных наук при ЦК КПСС și eu nu înțeleg cum poate să fie Guvernul nepolitizat.

Domnul Iurie Ciocan:

Domnule președinte,

Tot respectul, dumneavoastră absolut corect ați menționat: membrii Guvernului nepolitizați nu există. Membrii Guvernului care sînt miniștri, viceprim-miniștri și prim-viceprim-ministru în frunte cu Prim-ministrul vor fi politizați, pentru că vor primi girul politic.

În rest, care vin la nivelele inferioare de după ministru, nu vor fi politizați.

Dar membrii Guvernului, indiscutabil, sînt emanația voinței politice a Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, vă rog frumos, domnul Voronin.

Domnul Iurie Ciocan:

Exact, angajarea pentru secretar general de stat în jos va fi doar prin concurs public și aici vine depolitizarea.

Domnul Vladimir Voronin:

Atunci în ce fel și în ce chip acest ministru conduce cu ministerul și acești subalterni ai lui – secretari ai ministerului, cum îl numiți voi acolo și toți ceilalți, ei se supun acestui ministru nepolitizat sau politizat dacă ei nu sînt politizați sau nu? Cum ei execută indicațiile, cum ei lucrează, cum ei activează, în ce colhoz ei se află...?

Domnul Iurie Ciocan:

Raportul de muncă între ministru și angajații ministerului se organizează în baza legii, fără interferențe și influențe politice. Legea stabilește clar, atât Legea cu privire la Guvern, cât și legile cu privire la serviciul public, Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, stabilește clar cum își construiesc aceste funcții raportul cu șefii săi.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, încă o precizare, domnule Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Основным принципом руководства и управления любым коллективом, пусть даже тем же министром, министерством, был всегда принцип единоначалия. Если не соблюдается этот принцип единоначалия, ничего в этом коллективе, какой бы он не был – большой, маленький, министерство или там несколько человек – не получится и не получается. Как при такой системе будет соблюдаться принцип единоначалия?

Domnul Iurie Ciocan:

Domnule președinte Voronin,

Am să vă răspund în limba română. Este exact în lege descrisă ierarhia funcțiilor și principiile de conlucrare între ierarhiile acestor funcții. Aveți dreptate, sistemele funcționează doar în momentul în care sînt corect structurate. Asta și am făcut atât în Legea cu privire la Guvern, în proiectul nr.201, cât și în proiectul nr.215 pe care-l examinăm astăzi – ierarhizăm responsabilitățile, distribuim funcțiile, nu admitem suprapuneri.

În așa mod, avem ferma încredere că acest sistem va deveni funcțional.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, doamna Zotea.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi cunoaștem că Centrul de Implementare a Reformelor nu are drept de inițiativă legislativă. Totodată, vedem că nota informativă este semnată de dumneavoastră, domnule director.

Spuneți-mi, vă rog, nu este o încălcare gravă faptul că semnați proiectele de legi?

Mersi.

Domnul Iurie Ciocan:

Deci Guvernul a fondat Centrul de Implementare a Reformelor dând atribuții în statut la care vă referiți dumneavoastră, inclusiv elaborări și promovări ale proiectelor de legi ce țin de reformă.

Deci prin delegare facem acest lucru, direct sigur că nu avem acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Ciocan,

Deci prima întrebare e aceeași care a fost în comisie: dacă ați revăzut alineatul (8) din articolul XVII cu referire la Legea nr.98 privind administrația publică centrală de specialitate.

Am menționat în comisie că totuși mi se pare că aici la nivel de redactare, ca să nu intrăm într-un confuz: în cazul lipsei sau imposibilității îndeplinirii atribuțiilor de către secretarul general de stat și/sau de către secretarul de stat, adică dacă ei tot sînt în imposibilitate, împuternicirile acestora sînt exercitate de către un secretar de stat.

Domnul Iurie Ciocan:

Deci, pentru a nu admite această posibilă incoerență, noi am acceptat, inclusiv în cadrul comisiei, ca și autori, am acceptat aceste amendamente din partea dumneavoastră.

Domnul Tudor Deliu:

Bine. Și a doua întrebare. La articolul XX „Dispoziții finale și tranzitorii” iarăși mie mi se pare că alineatul (1) nu prea se încadrează în prevederile prezentei legi.

Spuneți-mi, vă rog, există în Republica Moldova lege pentru ocuparea funcțiilor de secretar și secretar general de stat?

Domnul Iurie Ciocan:

Pentru secretar general de stat – nu pentru că această normă, adică această funcție de secretar general de stat se instituie nou, dar ceea ce ține de secretar de stat sigur că există.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnule Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Dau citire alineatului (1) – „În contextul realizării reformei administrației publice centrale, Guvernul, în termen de cel mult 4 luni, va întreprinde măsurile necesare conform legii pentru ocuparea funcțiilor de secretar general de stat și secretar de stat în ministere”.

Domnul Iurie Ciocan:

Da.

Domnul Tudor Deliu:

Dar poate nu... Eu am înțeles ce ați vrut să spuneți, însă am înțeles cu totul altfel: în contextul realizării reformei administrației publice centrale, Guvernul, după intrarea în vigoare a prezentei legi... Asta se are în vedere?

Domnul Iurie Ciocan:

Asta se are în vedere.

Domnul Tudor Deliu:

Asta. Păi, apoi nu...

Domnul Andrian Candu:

E mai simplu.

Domnul Iurie Ciocan:

Redacțional se...

Domnul Andrian Candu:

Dați-mi voie că intervin. E mult mai simplu – virgulele au fost scăpate.

Domnul Tudor Deliu:

Dar nu, nici...

Domnul Andrian Candu:

... necesare – virgulă, conform legii – virgulă și atunci trebuie să rămână actualul text, fiindcă se referă și la Codul muncii, și la altele, conform legii.

Domnul Iurie Ciocan:

Deci etapele tranzitorii de implementare a acestei legi, din punctul nostru de vedere, logic, încep a decurge din momentul adoptării legii. (*Rumoare în sală.*)

Vom ține cont la redactarea finală a proiectului.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, domnule Deliu, continuați precizarea.

Domnul Tudor Deliu:

Și o ultimă precizare. Deci ocuparea funcției de către secretarul general de stat se va face conform Legii privind funcția publică și statutul funcționarului public. Aveți în vedere prin concurs sau nu?

Domnul Iurie Ciocan:

Întocmai. Da.

Domnul Tudor Deliu:

Fiindcă acolo sînt 3 posibilități de angajare în funcție.

Domnul Iurie Ciocan:

Domnule profesor Deliu,

Prin concurs, pentru că sînt funcții noi instituite. Este viziunea noastră, sînt funcții de nivel foarte înalt, deci numărul unu în fiecare minister.

Înțeleg că legea oferă posibilitate și prin promovare, și prin transfer, deci noi cunoaștem acest lucru. Noi pledăm pentru concurs.

Domnul Tudor Deliu:

Atunci de ce nu... prin concurs, conform Legii privind... De ce nu specificăm atunci aici?

Domnul Iurie Ciocan:

Pînă la lectura a doua vom examina și acest subiect.

Domnul Tudor Deliu:

Nu, fiindcă pe urmă o să...

Domnul Iurie Ciocan:

Deci noi pledăm pentru anumite norme. Urmează să le examinăm ca să vă pot da un răspuns...

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Ciocan,

Nu trebuie să lăsăm loc pentru interpretări. Eu sînt de acord cu ceea ce spuneți, dar legea prevede 3 modalități și, conform legii, înseamnă că eu pot să-l fac prin promovare.

De aceea, eu cred că ar trebui de specificat „prin concurs”.

Bine. Nu mai sînt întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Gata, ați depășit? N-am auzit răspunsul, domnule Ciocan, sau...

Domnul Iurie Ciocan:

Deci a fost doar un comentariu.

Domnul Andrian Candu:

Lectura a doua.

OK. Am înțeles.

Domnul Pistrinciuc, în continuare.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Deci una din cele mai mari probleme a noastre care ne invocă toți și noi clasa politică este că avem legi, dar care nu funcționează tot timpul. Nu ține de legea dată, dar, în genere, și asta se produce dintr-un simplu motiv, că noi foarte rar încercăm să modelăm o situație reală.

Noi am avut discuția dată și la comisie, e necesar de depolitizat ministerele, e necesar de introdus funcții noi, dar totuși haideți să ne uităm din punct de vedere practic. Vine un ministru nou care și-a asumat un program de guvernare politic, da, de stînga, de dreapta, el e politic, el vine la acest minister, cabinetul lui consistă din unu, doi consilieri. Așa-i?

Domnul Iurie Ciocan:

Nu doar.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

În unele ministere poate fi mai mult, dar care sînt factorii, cum... persoanele lui responsabile politice în acel minister?

Doi consilieri, nu, cît, trei poate să fie consilieri pe care el poate să și-i asume acolo, depinde încă de bugetul instituției. El vine, este secretar general al ministerului și secretar general.

Secretarul general, cum a spus domnul Voronin, chiar un general o să fie în cazul acesta că el o să conducă tot și el are, de exemplu, să presupunem, o politică de ... nu știu, austeră față de domeniu. Cum el implementează? Deci el, practic, nu are o persoană politică care să meargă și la o discuție publică cu angajatorii sau la televiziune, sau undeva.

Deci propunerea noastră. Haideți să încercăm poate totuși să lăsăm măcar un viceministru politic, da, pe care el să și-l asume, care să-l înlocuiască la unele chestii, fiindcă ceea ce propuneți dumneavoastră este o situație ideală, pur și simplu, că toți în afară de ministru să fie, cum să spun, prin concurs, în afara politicii. Fiindcă dacă nu o să lăsăm situația ideală pînă la urmă o să iasă că secretarul general o să fie iar politic ș.a.m.d.

Lasă să fie pe domenii doi secretari generali sau... secretari de stat în minister, dar un viceministru, ministrul trebuie să aibă... el trebuie să vină cu un cabinet minimal. Cu atît mai mult că se așteaptă Guvernul să vină cu micșorarea numărului de ministere. Închipuiți-vă, el vine la un minister cu 3 responsabilități foarte mari. Cum o să acționeze? Altfel el o să iasă că-i un fel de...

Ori el o să înceapă să politizeze structura actuală prin promovări și prin simulare de concursuri, ori el, pur și simplu, o să fie un fel de... cum, actor. Deci nu prevedeți, eu nu știu cum să întreb, fiindcă noi de obicei în mare parte sîntem... Poate...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, continuați, domnul...

Domnul Iurie Ciocan:

Mulțumesc.

La asta vroiam să ajung.

Domnul Andrian Candu:

Poftiți.

Domnul Iurie Ciocan:

Stimate domnule deputat,

Noi ne-am expus în cadrul proiectului de lege viziunea asupra dezvoltării în continuare a sistemului guvernamental, și anume prin prisma în care am reflectat-o noi.

Dumneavoastră, dacă credeți că ar trebui cumva reconceptualizat prin adăugarea unor noi elemente, sigur că vă oferă legea dreptul să veniți cu un amendament. Noi ne-am expus și menținem poziția pe proiectul înaintat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Pistrinciuc,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da, este precizare, fiindcă ați făcut o remarcă importantă, că proiectul aduce o nouă ierarhizare în acest minister și noi, într-adevăr, pierdem factorul politic. Eu înțeleg că politica ca epitet nu-i la modă, dar totuși se pierde, el vine cu doi consilieri, am venit să conduc un domeniu mare, mai ales după, să spunem, reforma Guvernului și el se pierde.

Deci noi, într-adevăr, o să venim cu o propunere în... să lăsăm o funcție de viceministru. Cel puțin din punct de vedere administrativ, el are nevoie de aceste persoane deschis politic, să fie cunoscut care este adjunctul lui.

Mersi mult.

Domnul Iurie Ciocan:

Stimate domnule deputat,

Vreau iarăși să... vedeți o imagine de ansamblu. Noi în proiect ne-am expus și la mecanismele de înlocuire în cazul lipsei unui ministru ori în cazul în care ministrul nu poate participa la anumite evenimente, inclusiv la ședințele de

Guvern. Deci noi am încercat să dăm o imagine complexă, dar păstrînd filosofia de bază: politicienii vin cu programe de politici, cu ideile sale, inclusiv trecute prin alegeri; funcționarii publici, în frunte cu secretarul general de stat în minister, vin cu suport legal și profesional în realizarea acestor politici.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, doamna Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Спасибо.

Господин Чокан,

не секрет, что законодательство в Республике Молдова эксперты оценивают как очень качественное в большинстве своем, другое дело, как эти законы работают. И, зачастую, они не работают из-за того, что после того, как закон принят, Правительство не принимает подзаконные акты, которые дадут возможность этой законодательной норме работать. И я могу привести вам очень много примеров.

Например, в Законе о социальной интеграции лиц с ограниченными возможностями предусмотрено резервирование работодателями 5 процентов рабочих мест для лиц с инвалидностью – эта норма не работает. Согласно новому Закону о парламентском адвокате... народном адвокате тоже нормы не разработаны. В прошлом году половина фонда медицинского страхования, направленного на профилактику заболеваний, не была использована тоже из-за того, что не было регламента.

Вы все хотите сконцентрировать в руках одного человека – государственного секретаря. Тогда, когда не успевают шесть вице-министров в трех министерствах и в одном объединенном министерстве, один человек успеет? Как вы думаете?

Domnul Iurie Ciocan:

Vă rog să atrageți atenția că un secretar general de stat va fi asistat de către un aparat întreg ministerial, condus departamental de către secretari de stat. Ca să vă răspund la prima parte a întrebării dumneavoastră, vă atrag atenția la articolul XX, și anume punctul 8 din acest articol, partea tranzitorie, unde scriem „Guvernul, în trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege” și tot așa.

Deci eu îmi aduc foarte bine aminte unele momente din anii trecuți, când inclusiv domnul președinte Voronin spunea că „În management sînt două poziții de bază: una – stabilirea sarcinii, și a doua – controlul executării.” Cred eu că, inclusiv Parlamentul, prin controlul parlamentar, ar putea să vadă cum Guvernul a îndeplinit aceste etape tranzitorii.

Doamna Elena Vodnarecno:

Ну, мы уверены, что если бы до сих пор слушали то, что говорит Владимир Николаевич, то жили бы сегодня по-другому. Я думаю, что... с осени, да, новое правительство начнет работать, так вы говорите? Три месяца вы даете на то, чтобы привести в соответствие законодательные акты. Тремя месяцами никогда не обходится, и я примеры приводила здесь, и полгода не хватает, и девяти месяцев не хватает, и Закон № 303, который в 2014 году начал работать, о воде, уже почти три года прошло ... и трех лет не хватило для того, чтобы изменить нормативные акты.

У нас такое впечатление, что вы вот бросили камень в воду, главное, чтобы круги пошли. Так, пока начнете объединять, пока начнете переносить стулья, передвигать столы, пока госсекретари войдут в курс дела – год пройдет, и как раз новые парламентские выборы, но видимость реформ в Молдове создается.

Domnul Iurie Ciocan:

Cer scuze, eu nu am fixat care era partea cu întrebarea, ca să pot să vă răspund.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Era un comentariu mai mult.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Casian.

Domnul Ion Casian:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Ciocan,

Întrebarea mea se referă în contextul întrebării care ați adresat-o doamnei deputat Alina Zotea, referitor la competența de a prezenta proiectele de lege, aici se are în vedere și nr.201, și nr.215.

Dumneavoastră ați spus că ați fost împuternicit, fiindcă, într-adevăr, nota informativă la proiectul de lege este semnată de dumneavoastră, Centrul de Implementare a Reformelor. Ați spus că ați fost delegat. Eu v-aș ruga să ne răspundeți nouă, fiindcă este importantă chestiunea aceasta de procedură: prin ce ați fost delegat? Prim-ministrul v-a delegat, pur și simplu, așa verbal sau este o procură prin care v-a împuternicit, sau este o hotărîre de Guvern? Rog să precizați, vă rog.

Domnul Iurie Ciocan:

Eu v-aș atrage atenția la hotărîrea de Guvern prin care a fost creat Centrul de Implementare a Reformelor, unde, în cadrul atribuțiilor acestui centru, au fost delegate aceste competențe ce ține de reforme, pentru că însăși din denumire reies

și competențele care sînt stabilite în hotărîrea de Guvern, odată cu aprobarea regulamentului de activitate ori statutului Centrului de Implementare a Reformelor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Casian,

Este hotărîrea Guvernului...

Domnule Casian,

Uitați-vă frumos este...

Domnule Casian,

Uitați-vă la mine puțin. Este hotărîrea Guvernului și este scrisoarea de însoțire, în care scrie clar: „Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Centrul de Implementare a Reformelor”. Asta e și mandatul, este și hotărîrea de Guvern, pur și simplu, uitați-vă în documentele care vă sînt repartizate.

A doua întrebare.

Domnul Ion Casian:

Da, o precizare.

Într-adevăr, da, este acest document pe care l-ați menționat dumneavoastră, dar potrivit Legii cu privire la actele normative, dreptul de inițiativă legislativă îl au 4 categorii: Președintele, Guvernul, deputații și Adunarea Populară a Găgăuziei. Prin urmare, cineva trebuia să fie, ori un membru al Guvernului, ori Primul-ministru să semneze această notă informativă, ceea ce, după părerea noastră, nu este corect și contravine acestor reglementări legale pe care le-ați menționat dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, doamna Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Ciocan,

Cum am văzut eu și din lege, și dumneavoastră ați raportat astăzi că, într-adevăr, secretarii, secretarul general nu va avea apartenență politică, corect?

Domnul Iurie Ciocan:

Corect, da. Vor fi angajați în conformitate cu legea...

Doamna Maria Postoico:

... conform concursului. Atunci, de ce noi nu stipulăm în lege, concret, să arătăm criteriul că anume el nu trebuie să aibă apartenență politică? Atunci va fi clar și în regulamentul care va fi mai departe propus pentru concurs. Sau aveți de gând să introduceți în regulament?

Domnul Iurie Ciocan:

Sigur că noi am menționat...

Doamna Maria Postoico:

Trebuie să fie, probabil, chiar în lege, dar nu în regulament. Care este opinia?

Domnul Iurie Ciocan:

Noi am menționat, inclusiv la etapele tranzitorii, că Guvernul va elabora toate actele necesare pentru funcționarea structurilor guvernamentale, în cazul dat, ministerelor, agențiilor guvernamentale, inclusiv altor autorități subordonate Guvernului, în decurs de trei luni. În decurs de trei luni, noi o să reglementăm, inclusiv statutul, fișele de post, funcțiile acestor persoane, inclusiv acum elaborăm și regulamentul-tip de activitate a ministerelor, unde toate aceste criterii vor fi stabilite.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamnă Postoico,

A doua întrebare sau precizare?

Doamna Maria Postoico:

Da, mulțumesc.

A doua întrebare. Spuneți, vă rog, care este costul acestei legi?

Domnul Iurie Ciocan:

Deci eu am menționat acest lucru la început.

Doamna Maria Postoico:

Da.

Domnul Iurie Ciocan:

Noi am evaluat impactul economico-financiar. Cheltuielile care vor apărea ori necesitatea acoperirii disponibilizării a 43 de viceministri, respectiv angajarea suplimentară a 9, 10 secretari generali de stat, cheltuielile ar fi în jur de 3,8 milioane lei, dar toate aceste cheltuieli au fost planificate pînă la sfîrșitul anului în partea de fond de salarizare a ministerelor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Și ultima precizare, doamnă Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Da, o precizare. Atunci care este sensul reformei? Dacă nu avem nici economii, nici... într-adevăr, o reformă ca să simtă cetățeanul de rînd că da, reforma aceasta ceva mi-a adus.

Domnul Iurie Ciocan:

Revin la cele spuse anterior, vă propun să vedem această reformă în ansamblu, nu doar pe partea de economii la reducerea funcțiilor de viceministri. Noi mergem, în primul rînd, pe niște mesaje foarte și foarte importante, ce ține de depolitizarea activității în administrarea publică, mergem pe optimizarea structurii, pe profesionalizarea serviciului public, pe identificarea unor noi criterii de motivare și atragerea în serviciul public a persoanelor profesioniste bine pregătite în domeniu. Vreau să vedeți această reformă ca un tot întreg, nu doar economiile de la excluderea, de exemplu, a funcțiilor de viceministru.

Beneficiile noi le vom vedea în scurt timp, chiar în bugetul anului viitor veți putea compara costurile pentru întreținere, de exemplu, a structurilor guvernamentale în 2016 și în 2018.

Doamna Maria Postoico:

Da, chiar ar fi foarte bine ca, într-adevăr, în 2018 să vedem care sînt... ceea ce dumneavoastră... această reformă, care sînt beneficiile să le vedem. Eu mă îndoiesc... la aplicare vor fi foarte multe probleme, fiindcă în legea care a fost propusă nu sînt clare mecanismele și criteriile concrete și de aceea vor fi multe probleme.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Vlas.

Domnul Ștefan Vlas:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să mă refer, domnule raportor, la funcția de șef al oficiului teritorial al Cancelariei de Stat. Dumneavoastră intenționați prin noul proiect de lege ca să aduceți această funcție ca să fie funcționar public persoana dată, dar nu de demnitate publică, cum este în prezent. Totuși, este o funcție politică, este reprezentantul Guvernului în teritoriu care duce politicile guvernării în teritoriu.

Dumneavoastră dacă îl faceți funcționar public, noi știm cum se organizează concursurile în Republica Moldova, este o șirmă de a-și pune oamenii potriviți, adică care îi dorește și avînd scuze, totodată, în fața cetățenilor că acesta a fost concursul și, uite, asta a fost persoana aleasă conform concursului. Totuși, aici se pierde firul că este o persoană politică, funcția dată se echivalează la rang de ministru, deci cum el poate fi funcționar public? Eu nu văd practic cum ar fi posibil așa ceva?

Domnul Iurie Ciocan:

N-am găsit undeva în lege echivalarea funcție de reprezentant al Guvernului în teritoriu cu funcția de ministru, așa printre altele. Dar noi pledăm în continuare pentru depolitizarea acestor funcții și atragerea în acest serviciu a persoanelor profesioniste.

Pentru că dacă veți examina în conformitate cu legea competențele ce le revin oficiilor teritoriale, sînt competențe de control public al statului, nu control politic. Noi nu facem nici poliție politică, nici control politic, control administrativ în baza legii și nu în baza voinței căruiva politician. Asta este esența.

Domnul Ștefan Vlas:

Ar fi extraordinar dacă s-ar întîmpla așa în continuare, dar realitatea cu totul alta este, cu părere de rău.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Și ultima intervenție, domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Eu o să am ...

Domnul Andrian Candu:

În scris deja.

Domnul Iurie Țap:

Eu am să am un scurt comentariu, ca să reducem din timp, ca să nu solicit luare de cuvînt. La subiectul care a fost discutat, atunci cînd noi mergem pe reforma sistemului administrației publice, trebuie să luăm în considerare cadrul constituțional, cadrul legal. Și voi zice, Centrul pentru Implementarea Reformelor nu este o autoritate administrativă. Aceasta este marea problemă. Or, Legea nr.98 din 2012 privind administrația publică centrală de specialitate spune foarte clar: „Reglementările normativ-juridice trebuie să fie realizate de către o autoritate administrativă”.

În acest sens, dacă vorbim de reforme, eu voi insista ca Guvernul să țină cont. Pentru că aceeași instituție publică – Agenția Servicii Publice va crea, mai bine-zis, multe probleme pentru viitor.

Mulțumesc.

Domnul Iurie Ciocan:

Stimate domnule deputat,

Vă atrag atenția că acest proiect, care se examinează astăzi, a fost aprobat în Guvern prin hotărîrea Guvernului și transmis spre examinare Parlamentului cu anumite competențe delegate către centru. Și mă bucur că dumneavoastră nu aveți

obiecții la proiectul de lege, dar doar la chestiuni de procedură, care noi ușor le reglementăm.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Domnule Țap,

Vă rog frumos, ultima precizare.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Ciocan,

Eu, de fapt, am spus altceva. Și dacă o să vă uitați la articolul 25 din Legea nr.98 din 2012 spune că: „Cei care elaborează pentru a înainta trebuie să aibă acest statut de autoritate administrativă”. Și voi cere insistent ca legea să fie respectată, pentru că aceasta este esența reformelor – să creăm un mecanism viabil.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim, domnule Ciocan.

Aici se încheie runda de întrebări-răspunsuri în adresa autorilor.

Vă mulțumesc foarte mult.

Noi vă mulțumim.

Și trecem la următoarea etapă, prezentarea raportului Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice. Și o invităm la tribuna principală pe președintele comisiei doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.215 din 27.06.2017, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia sesizată în fond menționează că proiectul de lege respectiv a fost elaborat în contextul reformei administrației publice și al obiectivelor asumate în acest sens de către Guvernul Republicii Moldova într-un șir de documente și politici publice, în special în Strategia privind reforma administrației publice pentru anii 2016–2020 și a Planului de acțiuni preconizat pentru anii 2016–2018 pentru implementarea acestei strategii.

De remarcat că la ședința plenară a Parlamentului din 30 iunie 2017 a fost aprobat în prima lectură proiectul de Lege cu privire la Guvern nr.201 din 19.06.2017.

Întru realizarea, implementarea, precum și aplicarea noilor prevederi ale Legii cu privire la Guvern, a fost elaborat proiectul de lege sus-numit, care prevede operarea modificărilor și completărilor a 19 acte legislative, prevederile cărora, în redacția actuală, ar intra în contradicție cu noile norme juridice ce urmează să reglementeze organizarea și funcționarea Guvernului.

Astfel, proiectul de lege prevede:

- excluderea funcției de viceministru și, după caz, substituirea acesteia cu funcția de secretar general de stat;
- introducerea funcției de secretar general de stat în ministere, revizuirea funcțiilor de secretar de stat din punctul de vedere al subordonării acestora secretarilor generali de stat;
- schimbarea statutului Secretarului general al Guvernului și a secretarilor generali adjuncți ai Guvernului din persoane cu funcții de demnitate publică în funcționari publici;
- schimbarea statutului șefilor și șefilor adjuncți ai oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat din persoane cu funcții de demnitate publică în funcționari publici;
- ajustarea procedurilor de constituire, reorganizare și lichidare a ministerelor și altor autorități administrative subordonate Guvernului;
- unificarea procedurii de numire în funcție și eliberare din funcție a directorului general al autorității administrative centrale, prevăzută de articolul 17 alineatul (1) din Legea nr.98 privind administrația publică centrală de specialitate.

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, în conformitate cu prevederile articolului 63 din Regulamentul Parlamentului, va examina și prezenta Parlamentului pentru lectura a doua raportul și sinteza propunerilor și obiecțiilor conținute în avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, precum și amendamentele deputaților asupra proiectului de lege.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu prevederile articolului 22 din Regulamentul Parlamentului, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice nu a adoptat o decizie asupra proiectului respectiv, astfel urmînd ca plenul Parlamentului să se expună asupra examinării și aprobării acestuia în prima lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Ivanov.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei. Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.215 din 27 iunie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Și vom trece la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 14.00.

Onorat Plen,

Vă propun următorul subiect de pe ordinea de zi, subiectul nr.9, proiectul nr.199 din 30 mai 2017, proiect de Hotărîre privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Și îl invit la tribuna principală pe domnul Zagorodnîi să ne prezinte acest proiect de hotărîre și înțeleg că o să ne prezentați și raportul Comisiei juridice, numiri și imunități.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

În temeiul articolului 116 alineatele (4) și (5) din Constituția Republicii Moldova și articolele 9 și 10 din Legea nr.789 din 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Domnul Victor Micu se numește în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Domnul Micu este pe loc, dacă sînt careva întrebări.

Să dau citire și raportului?

Domnul Andrian Candu:

Vă rog, puteți să prezentați. Probabil, colegii o să accepte să prezentați și raportul comisiei și, ulterior, oricum o să fie întrebări și răspunsuri în adresa dumneavoastră.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat ...

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, domnule Zagorodnîi.

Domnule Micu,

Puteți să vă așezați.

Poftiți.

Domnul Anatolie Zagorodnî:

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre nr.199 din 19 iunie 2017 privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și comunică următoarele.

Prin proiectul de hotărîre se propune numirea domnului Victor Micu în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

În conformitate cu articolul 116 alineatul (4) din Constituția Republicii Moldova și articolele 9 și 10 din Legea nr.789 din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat și Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.380/18 din 6 iunie 2017 cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției vacante de judecător al Curții Supreme de Justiție prin care a fost propusă candidatura domnului Victor Micu pentru numirea în funcția menționată.

În rezultatul celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități a decis, cu majoritatea voturilor, după cîte țin eu minte, a fost unanim, să propună Parlamentului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.199 din 19 iunie 2017.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Dragi colegi,

Dacă sînt întrebări în adresa autorilor, comisiei, precum și a candidatului?

Vă rog frumos, domnule Țap, prima intervenție.

Domnul Iurie Țap:

Întrebarea mea ar fi către candidat, către domnul Micu. În acest sens, voi citi din raportul Procurorului General pentru anul 2016: „În perioada de raport, au fost identificați mai mulți judecători pentru care adoptarea sentințelor de achitare aparent a devenit un hobby. Procuratura Generală va monitoriza evoluția judiciară a cauzelor penale în care au fost pronunțate sentințe de achitare vădit ilegale, tendențioase”. Sînt învinuiri grave.

Și încă un citat: „Anual o creștere cu 30–35 la sută a cauzelor a căror judecare depășește 6 luni”. Concluzia: situația la capitolul respectării termenelor rezonabile de examinare este critică.

În acest sens, întrebarea este către dumneavoastră, ca Președinte al CSM-ului, care este organul de autoadministrare a acestui domeniu foarte important: ce a întreprins Președintele în vederea ameliorării situației? Fiindcă, zic, nu sînt la general ... sau este o autoritate competentă a statului – Procuratura Generală. Și, în cazul cînd dumneavoastră veți fi numit la Curtea Supremă de Justiție ori Curtea Supremă este autoritatea supremă de justiție și, cu o atare situație, eu am rezerve pentru a susține candidatura dumneavoastră.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos.

Luați locul și...

Domnul Victor Micu – *candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție:*

Mulțumesc de întrebare.

Într-adevăr, în raportul anual al Procuraturii Generale s-a făcut trimitere la unele chestiuni de acest gen.

Noi la Consiliul Superior al Magistraturii am dat Inspecției judiciare să verifice anume care cazuri concrete și, în urma verificării cazurilor de acest gen, s-a constatat că sînt...

Domnul Procuror a făcut trimitere în raportul său, dar nu a concretizat care sînt motivele. Fiindcă vreau să vă aduc aminte că judecătorul are un rol pasiv în administrarea probelor. Nu s-a identificat anume care este vinovatul de tergiversare: procurorul, avocatul sau însuși judecătorul.

În domeniul în cauză, în direcția în cauză... Inspecția judiciară activează și deja la sfîrșit de an noi vom face un raport mai detaliat, și anume judecătorul ... sau avem o înțelegere cu Procuratura și cu Uniunea Avocaților... care se va face vinovat, va răspunde, pînă la urmă, de tergiversare.

Vreau să spun că noi monitorizăm, dar e clar că Consiliul Superior al Magistraturii nu poate interveni în propunerea unor soluții referitor la tergiversarea examinării dosarelor. Sînt situații, nu vreau să spun, dar oricum, se intervine în limita competenței. Consiliul Superior al Magistraturii are în subordine Inspecția judiciară care este formată din 5 persoane care verifică întotdeauna, practic, care sînt problemele referitor la capitolul dat.

Dar vă spun: rolul judecătorului, clar că, este primordial, dar pentru aceasta se impune de fortificat forțele și în privința procurorilor, și în privința avocaților. De foarte multe ori, cele mai multe ori, persoanele sau avocatul de multe ori tergiversează neîntemeiat dosarul, prin diferite demersuri, judecătorul este pus într-o situație neplăcută de a respecta procedura, în același timp, se tergiversează examinarea cauzelor.

Dar... noi cunoaștem și sîntem de acord că urmează să întreprindem măsuri poate mai drastice în privința anume judecătorilor, dar mie îmi place, ca jurist, să vorbesc la concret. Cînd se vorbește la general, nu este bine. Trebuie de arătat concret ce caz și o să întreprindem măsuri. Dacă să facem niște trimiteri generale, părerea mea că nu este bine.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Micu.

În continuare, domnule Țap, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Vă rugăm frumos.

Domnule Micu,

Luați loc.

Domnul Iurie Țap:

Da. Doar voi concretiza. Posibil că este necesar de a modifica cadrul legal, fiindcă în contextul dat CSM-ul trebuie să analizeze situația și dacă este necesar ... pentru că parcă s-a făcut necesarul în vederea creării condițiilor. Și eu aș vrea să amintesc, inclusiv problema salarizării judecătorilor și multe altele pentru care am avut foarte multe reproșuri. Și în cazul dat, Parlamentul poate și trebuie să ceară de la sistem să funcționeze pentru a face justiție, cu adevărat și am avea nevoie de propuneri concrete.

Și o să zic încă o dată, pentru că Procurorul General dacă și-a permis să spună în raport „sentințe de achitare vădit ilegale, tendențioase”, cineva trebuie să răspundă. Sau Procurorul General, sau judecătorii, dar trebuie să intervenim, fiindcă atare concluzii făcute de autoritatea statului trebuie să fie clarificate ca să putem avansa.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnule Micu, dacă aveți de completat ceva sau domnul Zagorodnîi?

Nu.

Vă mulțumesc frumos...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Nu. Cred că a fost un comentariu din partea colegului și...

Domnul Andrian Candu:

Da.

Vă mulțumim frumos.

Domnul Deliu, în continuare.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Eu o să am o întrebare de procedură. Mi se creează impresia că noi astăzi am început-o cu stîngul. Au fost adresate întrebări domnului Ciocan cu referire la dreptul de inițiativă legislativă, aici avem un alt caz.

Spuneți-mi, domnule Zagorodnîi, în calitate de ce dumneavoastră ați prezentat proiectul ... de cine, îmi cer scuze, ați prezentat proiectul de hotărîre? Nu raportul comisiei, la raport nu am obiecții, sînteți vicepreședinte al comisiei. Dar în calitate de cine ați prezentat proiectul de hotărîre? Fiindcă proiectul de hotărîre e semnat de doamna Raisa Apolschii și nu mai este nici un autor. Dumneavoastră în calitate de cine l-ați prezentat?

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

În calitate de vicepreședinte al comisiei. Și dacă doamna...

Domnul Tudor Deliu:

În calitate de vicepreședinte al comisiei puteți prezenta raportul comisiei și nu inițiativa legislativă.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnule Deliu,

Și dacă am prezentat ambele, să nu ieșim de două pe același...

Domnul Tudor Deliu:

Domnule Zagorodnîi,

Eu n-am nimic împotriva.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Cred că nu am încălcat nimic.

Domnul Tudor Deliu:

Eu nu am nimic împotriva. Noi creăm un precedent, iată la ce vreau eu să mă refer.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Bine.

Domnul Tudor Deliu:

Nu am nimic.

Poate doamna Raisa este în imposibilitatea de a...

Eu înțeleg, dar...

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos, vă dau un minut la dispoziție să citiți măcar denumirea hotărârii pentru a respecta procedura întocmai, cum cere și domnul Deliu.

Vă rog frumos să prezentați proiectul nr.199 din 30 mai 2017.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Mulțumesc.

Domnule Deliu,

Eu nu știu dacă chiar asta e atât de principial, dar, bine.

Hotărârea privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, într-adevăr, este semnată de mine și eu susțin acest proiect de hotărâre.

Și colegul, la rugămintea mea, a citit raportul comisiei. Atît.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Întrebări în adresa autorului, doamnei Apolschii, domnule Deliu, dacă aveți?

Nu.

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări nici la raportori, nici la autor, nici la comisie, nici la candidat. Și de aceea încheiem aici dezbaterile la proiectul nr.199 din 30 mai 2017.

Și vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

În continuare, următorul subiect de pe ordinea de zi, nr.10 de pe ordinea de zi, proiectul nr.188 din 13 iunie 2017, proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului de modificare, întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017, a Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Regatului Belgiei privind evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital.

Prezintă proiectul doamna Vragaleva, viceministru al finanțelor ... al educației ... al finanțelor, da, e al finanțelor. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Veronica Vragaleva:

Nu, nu...

Domnul Andrian Candu:

Încă nu-i una și aceeași. Poate eventual, după reforma Guvernului.

Poftiți, doamnă Vragaleva.

Bineînțeles, al finanțelor.

Poftiți.

Doamna Veronica Vragaleva – *viceministru al finanțelor*:

Stimate domnule Președinte,

Stimați membri ai Parlamentului,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege nr.188 din 13 iunie 2017.

Acest proiect vizează protocolarea Convenției de evitare a dublei impuneri dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Regatului Belgiei.

În linii mari, inițiativa de a efectua aceste modificări a venit din partea Guvernului Belgiei și nu este nimic mai mult decât niște corectări redacționale legate de contra-partea care va aplica convenția din partea Belgiei. Adică dacă pînă acum erau guvernele entităților federale, acum deja o să fie parlamentul entităților federale.

În afară de aceasta, au fost făcute ajustări în articolul 25 – schimb de informații, anume pe partea ce ține de armonizarea acordului respectiv cu o altă convenție multilaterală care a fost anterior semnată.

În baza celor expuse, considerăm oportun sau solicităm susținerea proiectului dat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră și a Ministerului Finanțelor.

Și încheiem aici runda de întrebări-răspunsuri în adresa autorilor.

Trecem la următoarea etapă, și anume prezentarea rapoartelor și corapoartelor.

Și îl rog pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului de modificare, întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017, a Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Regatului Belgiei privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova și comunică următoarele.

Astfel, prin adoptarea prezentului proiect de lege, se urmărește dezvoltarea relațiilor economice dintre Republica Moldova și Regatul Belgiei atît în domeniul eliminării dublei impuneri a persoanelor fizice și juridice, cît și în scopul

impulsionării relațiilor bilaterale moldo-belgiene în diverse domenii pentru atragerea investițiilor străine.

Protocolul de modificare prevede schimbul de informații dintre autoritățile fiscale ale părților contractante îndreptate asupra evitării dublei impunerii, prevenirii evaziunii fiscale, distribuirii drepturilor impunerii fiscale între acestea, precum și eliminării discriminării fiscale sub orice formă și realizarea mai eficientă a convenției menționate anterior.

Potrivit autorului, prevederile Protocolului sînt compatibile cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cu normele juridice internaționale aferente domeniului respectiv și nu necesită modificarea cadrului legal intern.

Implementarea proiectului de lege nu presupune cheltuieli financiare de la bugetul public național și nu atrage după sine obligații financiare pentru părți.

Conform prevederilor articolului 18 al Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr.595, tratatul internațional intră în vigoare pentru Republica Moldova în conformitate cu modul și termenul stabilit de tratat sau cu acordul comun al părților.

În contextul avizului Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului pentru respectarea cerințelor tehnicii legislative, se propune excluderea din titlul proiectului și articolul 1 din proiect a sintagmei „întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017”.

Pornind de la cele menționate, comisia propune Parlamentului proiectul de lege spre examinare și adoptare în prima și, dacă nu sînt obiecții, în lectura a doua, ca fiind finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Creangă.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei pe care o conduceți.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și în continuare, o invităm pe doamna Buliga să ne prezinte coraportul Comisiei politică externă și integrare europeană.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

În cadrul Comisiei politică externă și integrare europeană a fost examinat proiectul de lege și s-a constatat următoarele. Protocolul de modificare care a fost întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017, a Convenției dintre Republica Moldova și Guvernul Regatului Belgiei, se încadrează în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Nu o să citesc care este scopul protocolului, că au menționat deja antevorbitorii, doar vreau să atrag atenția că dat fiind faptul că procedura de ratificare a protocolului este reglementată de prevederile Legii nr.595 din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, comisia ține să expună următoarea obiecție și propunere.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova, fiind elaborat de Guvernul Republicii Moldova.

Astfel, conform articolului 14 alineatul (3) din Legea nr.595, tratatele internaționale care sînt specificate la articolul 11 alineatul (1) litera a) sînt prezentate Parlamentului Republicii Moldova printr-un demers scris al Președintelui Republicii Moldova.

Alineatul (4) prevede că tratatele internaționale care sînt specificate la articolului 11 alineatul (1) litera b) sînt prezentate Parlamentului prin hotărîrea Guvernului Republicii Moldova. Prin urmare, acest proiect de lege urma să fie înaintat de către Guvern.

La articolul III se va specifica timpul intrării în vigoare: „Protocolul va intra în vigoare la data recepționării ultimei din aceste modificări”. La fel, în vederea respectării tehnicii legislative, propunem excluderea sintagmei „întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017” din titlul proiectului.

Încheierea protocolului nominalizat va consolida cadrul juridic existent între Moldova și Belgia și va avea un impact pozitiv asupra impulsivității relațiilor bilaterale moldo-belgiene și va intensifica relațiile de colaborare bilaterale între părți în domeniul impozitării internaționale.

Totodată, ratificarea protocolului va impulsiiona ratificarea de către autoritățile belgiene atît a protocolului, cît și a convenției respective.

Majoritatea comisiilor permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avize pozitive, pronunțîndu-se pentru ratificarea protocolului.

Urmare a examinării proiectului de lege, Comisia politică externă și integrare europeană, cu votul majorității membrilor prezenți, s-a pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de Lege pentru ratificarea Protocolului în plenul Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.188 din 13 iunie 2017.

Vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

Între timp, următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul nr.190 din 13 iunie 2017, proiectul de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională

pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reformei învățământului în Moldova.

Prezintă proiectul doamna Pogolșa, viceministru al educației.

Doamna Lilia Pogolșa – *viceministru al educației*:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați domnilor deputați,

Atenției dumneavoastră se propune proiectul de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reforma învățământului în Moldova, semnat la Chișinău la 7 februarie 2013.

Ministerul Educației este implementatorul Proiectului reforma învățământului în Moldova, ratificat prin Legea nr.89 din 19 aprilie 2013 și promulgat prin decretul Președintelui Republicii Moldova din 21 mai 2013.

Proiectul sprijină Programul de reformă a Guvernului Republicii Moldova prin finanțarea activităților care consolidează calitatea educației.

Proiectul este un împrumut investițional specific finanțat de Banca Mondială care este implementat pe parcursul a 5 ani în perioada aprilie 2013 – august 2018 debursările efectuându-se conform realizării indicatorilor de performanță.

Proiectul este structurat pe 3 componente:

Componenta 1 – îmbunătățirea calității educației.

Componenta 2 – optimizarea sectorului educațional.

Componenta 3 – consolidarea capacităților Ministerului Educației în monitorizarea reformei.

Pentru implementarea măsurilor planificate în acordul de finanțare semnat cu Banca Mondială este prevăzut un suport bugetar de 26,1 milioane drepturi speciale de tragere sau echivalentul a 40 milioane de dolari SUA pentru îndeplinirea a 16 indicatori.

Pe parcursul implementării Proiectului, Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare a fost amendat în 2015 prin Amendamentul nr.1 care conține prevederi privind includerea aspectelor de mediu, și anume faptul că beneficiarul va desfășura activitățile proiectului ce țin de renovarea școlilor în conformitate cu cadrul de management de mediu.

Actualmente, propunem atenției dumneavoastră Amendamentul nr.2 la acordul de finanțare care are drept scop eficientizarea implementării proiectului prin transferarea sumei de 12 milioane de dolari SUA către FISM, Fondul de Investiții Sociale din Republica Moldova, necesară pentru lucrările de renovare a 15 școli de circumscripție din Republica Moldova.

Procesul de achiziție a lucrărilor se va desfășura conform procedurilor Băncii Mondiale, și anume prin metoda tradițională de debursare, transferarea

banilor în prealabil pînă la îndeplinirea indicatorilor, fapt ce va reduce cu mult perioada de achiziție comparativ cu procedurile naționale. Termenul de implementare a proiectului, conform Amendamentului nr.2, se va extinde pînă în iunie 2019. Condițiile financiare aferente împrumutului respectiv rămîn neschimbate odată cu extinderea proiectului.

Țin să menționez că 15 școli de circumscripție care urmează să fie renovate de către FISM au fost selectate și aprobate de către Consiliul coordonator al proiectului, instituit prin dispoziția Prim-ministrului din 26 martie 2014.

În contextul celor expuse, solicităm susținerea proiectului de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind Proiectul reforma învățămîntului în Republica Moldova.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări în adresa... ba, cer scuze, sînt.

Doamnă Greceanîi,

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă ministru,

Dumneavoastră știți ce vreau să vă întreb, v-am întrebat și în ședința comisiei și am așteptat răspunsul fără ca să vă acord eu întrebarea.

Care a fost suma totală a împrumutului? Ce am cheltuit pînă acum? Și de ce este necesar extinderea acestui acord de împrumut?

Doamna Lilia Pogolșa:

Mulțumesc, doamnă deputat.

Așteptam acest răspuns și am pregătit și o informație amplă, a fost și remisă comisiilor, dar sînt gata să o fac publică.

Urmare a audierilor în comisiile parlamentare, au apărut mai multe întrebări vizavi de implementarea proiectului, fapt pentru care am decis să venim cu cîteva concretizări și constatări referitoare la implementarea acestui proiect începînd cu anul 2013.

În cadrul Proiectului reforma învățămîntului în Moldova, din suma totală de 40 milioane de dolari SUA, componenta de bază, care este bugetară și au fost efectuate cheltuieli ce țin de reabilitarea și renovarea școlilor de circumscripție, procurarea de utilaj tehnologic, mobilier, formarea cadrelor didactice, actualizarea curriculei disciplinare și alte activități ce țin de îmbunătățirea calității educației.

Un milion și jumătate de dolari SUA a fost prevăzut pentru asistența tehnică a proiectului, consultanță și cheltuieli operaționale. La 1 iunie 2017, în urma îndeplinirii a 11 indicatori, au fost debursate 20 715 800 dolari sau 358 615,8 lei, care pe parcursul anilor au fost utilizați după cum urmează.

În 2013 au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 2 058 100 dolari SUA sau 25 911,6 lei care au fost direcționate administrației publice locale de nivelul al doilea pentru procurarea mobilierului școlar în 17 raioane și microbuzelor, 31 de unități au fost procurate pentru 20 de raioane, inclusiv UTA Găgăuzia – 2 unități.

În anii 2015 – 2016 a fost utilizat 1 481 400 dolari SUA, dintre care au fost prestate servicii de proiectări la 19 școli de circumscripție, au fost renovate trei școli: în Sălcuța, Vărzărești și Țibirica, a fost planificată o supraveghere tehnică a obiectelor în reparație și au fost formate cadre didactice și manageriale.

În 2016 au fost debursate 17 176 300 dolari sau 304 121,6 care nu au fost utilizați. Aceste mijloace financiare pentru 2017 sînt preconizate pentru utilizare în acest an pentru următoarele poziții:

- pentru formarea continuă a cadrelor didactice și de conducere;
- pentru elaborarea pachetului standard minim de dotare a cabinetelor de fizică, chimie, biologie, multimedia;
- pentru modernizarea curriculei disciplinare;
- pentru renovarea a 6 școli de circumscripție, care au fost incluse în bugetul anului 2017 și sînt prevăzute 110 milioane de lei;
- și pentru serviciile de supraveghere tehnică și control de autor.

În 2017, urmare a îndeplinirii încă a doi indicatori, ce țin de formarea cadrelor didactice și de aprobarea salarizării în bază de performanță a cadrelor didactice, vor fi debursate încă circa 3 377 200 dolari SUA.

Deci, toate aceste resurse financiare sînt planificate pentru 2017, 2018 și 2019.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Greceanî,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, mulțumesc.

Doamnă ministru,

Eu am vrut mult mai simplu. Dumneavoastră ați numit cîte școli în total au fost renovate, cîte autobuze au fost procurate, cît utilaj în cîte școli a fost procurat, cîte din aceste școli funcționează, cîte au fost închise și de ce noi nu ne-am încadrat în termene cu utilizarea acestui credit de 40 milioane de dolari?

Doamna Lilia Pogolșa:

Doamnă deputat,

Aceste 40 milioane de dolari sînt prevăzute pînă în anul 2019. Și din școlile care au fost renovate nu a fost închisă nici o școală. De fapt, au fost planificate surse financiare pentru 21 de școli, dintre care 15 sînt deja întocmite caietele de sarcini și aceste 12 milioane sînt pentru începutul procesului de renovare, iar 6 școli vor fi... deja merg lucrările de renovare și ar trebui să fie redeschise la 1 septembrie 2017. Această renovare este organizată sau acest proces de renovare a școlilor este organizat de către Ministerul Educației.

Cît privește procurarea autobuzelor, toate autobuzele, în școlile în care au fost procurate, activează, cît privește procurarea utilajului, de asemenea, școlile au fost asigurate cu utilaj. Aceasta este.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Greceanî,

Vă rog frumos, a doua întrebare, dacă aveți.

Doamna Zinaida Greceanî:

Nu-i întrebare, e o precizare.

Doamnă ministru,

Dumneavoastră veniți cu extinderea termenului, Amendamentul prevede extinderea termenului. De ce noi extindem termenul? Spuneți-mi mie ca să înțeleg, foarte simplu. În două cuvinte.

Doamna Lilia Pogolșa:

Pentru că anul trecut nu au fost organizate proceduri care ar fi putut să utilizeze acei bani care au fost prevăzuți pentru 2016.

Deci acum noi trebuie să organizăm din nou aceste proceduri pentru anul 2017 și avem nevoie de acest Amendament nr.2, pentru că proiectul care a fost încheiat cu Banca Mondială și Republica Moldova nu prevede amendamente. Deci pentru aceasta trebuie să-l trecem ca lege prin Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Ultima precizare, vă rog frumos, doamnă Greceanî.

Doamna Zinaida Greceanî:

Dar nici nu-i o precizare. Vreau să-i spun mulțumesc doamnei ministru că, în sfîrșit, am auzit ceea ce am vrut să aud. Ministerul nu a avut capacitatea să gestioneze eficient creditul. Asta am vrut să aud și asta am auzit.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Guciuc... Cuciuc, cer scuze, Cuciuc.

Domnul Oleg Cuciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă ministru,

Noi am cerut și în comisie să ne puneți la dispoziție lista la cele 6 școli care urmează să fie deschise la 1 septembrie ca să le monitorizăm, pentru că înțelegem că nu vor fi deschise toate și lista la cele 15 care vor fi supuse renovării cu extinderea Acordului dat.

Dar întrebarea este alta. Confirmați dumneavoastră că ministerul, ca entitate, a știrbit din imaginea Republicii Moldova pe plan extern, prin incapacitatea sa de a absorbi banii deja alocați pentru programul dat?

Doamna Lilia Pogolșa:

Mulțumesc, domnule deputat.

Eu pot să numesc prima parte a întrebării, pot să numesc cele 6 școli care sînt renovate de către Ministerul Educației: este Liceul teoretic „Lucian Blaga”, raionul Leva, orașul Iargara; Liceul teoretic „Vasile Pîrvan”, raionul Cantemir, comuna Gotești; Liceul teoretic „Silvian Lucaci”, raionul Rîșcani, orașul Costești; Liceul teoretic „Mihai Eminescu”, raionul Călărași, satul Sipoteni; Liceul teoretic „Meșterul Manole”, raionul Căușeni, satul Sălcuța și Gimnaziul „Alexandru cel Bun”, raionul Nisporeni, comuna Vărzărești.

Celelalte 15 școli, lista este, dar nu cred că trebuie să o citesc. Noi putem să o remitem comisiei și eu am rugat colegii să remită, de fapt, listele acestor școli și ei mi-au confirmat că au remis-o.

Domnul Oleg Cuciuc:

Nu am.

Doamna Lilia Pogolșa:

A doua parte a întrebării cu referire la știrbirea imaginii. Dacă luăm în considerare că bugetul pentru anul 2016 a fost aprobat la 1 iulie, iar publicat în Monitorul Oficial ulterior, termenul de organizare a procedurilor de achiziții publice pînă la sfîrșitul anului și termenul de selectare a agenților economici pentru elaborarea caietelor de sarcini pentru aprobarea lor și începutul renovării școlilor a fost prea mic pentru a fi putut îndeplinit. Cred că și asta este o circumstanță destul de importantă.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cuciuc,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare?

Domnul Oleg Cuciuc:

Ca precizare.

Din argumentare, startul proiectului a fost dat tocmai în aprilie 2013, dar dumneavoastră ne spuneți despre aprobarea bugetului din anul trecut din 1 iulie. De ce nu s-au avansat lucrările în 2013, 2014, 2015 și prima jumătate a 2016?

Și întrebarea următoare: dar au fost, oare, sancționați cineva din angajații ministerului pentru insuficiența lucrărilor date? Mi-i interesant. Sau au fost premiați, poate, sau au fost ...

Doamna Lilia Pogolșa:

Deci, cu adevărat, proiectul a început în 2013, dar debursările se realizează doar în urma realizării indicatorilor din cadrul proiectului. Și în fiecare an are loc câte o debursare pentru un indicator anume și consum anume. Noi vorbim acum despre debursările care au fost prevăzute pentru anul 2016 și nu a fost suficient timp pentru a utiliza aceste surse financiare, de aceea solicităm ca aceste surse financiare să fie trecute pentru anul 2017.

Domnul Andrian Candu:

O ultimă precizare, domnule Cuciuc.

Domnul Oleg Cuciuc:

Mulțumesc.

Și ultima precizare.

Doamnă ministru,

Ieri în plenul Parlamentului atât ministrul economiei, cât și ministrul finanțelor au declarat despre incapacitatea instituțională a ministerului dumneavoastră, confirmați, oare, cuvintele colegilor dumneavoastră de Guvern?

Doamna Lilia Pogolșa:

Eu consider că noi sîntem în putere să fortificăm potențialul uman al Ministerului Educației, ceea ce deja am început s-o facem

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Țurcan.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Doamnă ministru,

Spuneți, vă rog, cine, totuși, nemijlocit se ocupă în minister sau cui îi aparține inițiativa de a prezenta lista acelor instituții de învățămînt care urmează să fie incluse în realizarea acestui proiect?

Eu așa am înțeles, că acel milion de dolari care l-ați cheltuit pentru cheltuieli tradiționale, nu știu ce fel de cheltuieli tradiționale, deci dar lista acea care ați numit numai ce 15 plus 6, clar că este o listă insuficientă din punctul de vedere al

numărului celor care necesită această modernizare sau chiar procurarea utilajului, mobilierului ș.a.m.d. Cine vă prezintă aceste obiecte care urmează să fie incluse în realizarea acestui proiect?

Doamna Lilia Pogolșa:

Stimate domnule deputat,

Această listă a instituțiilor de circumscripție a fost selectată de către colaboratorii Ministerului Educației în 2014 și aprobată de către Prim-ministrul la propunerea Consiliului coordonator al proiectului. Deci această listă a fost aprobată în 2014 și conform acestei liste au loc renovările, dotările cu utilaj pentru cabinete, cu autobuze și celelalte.

Formarea cadrelor didactice este prevăzută pentru toate cadrele didactice manageriale din întreaga țară. Anul trecut în decembrie au fost formate 1 250 de cadre didactice, anul acesta vor fi formate 2 500, deja proiectul este în derulare. Tot anul acesta avem prevăzute 3 milioane pentru evaluarea curriculei disciplinare și evaluarea testelor la BAC, printre altele, și 300 de mii pentru dotarea cabinetelor, pentru elaborarea standardului de dotare a cabinetelor școlare la fizică, chimie, biologie și informatică.

De fapt, această listă, fiind aprobată în 2014, toate activitățile ulterioare se fac în baza acestei liste.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare ...

Doamna Lilia Pogolșa:

Domnule Voronin,

La putere era ministrul de la PLDM când a fost aprobată lista.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Pogolșa,

Vă rog frumos, răspundeți la întrebările care vi se adresează, nu din sală pur și simplu, dar de la microfon. Are dreptul să răspundă doar la întrebări când îi permit eu să răspundă la întrebări.

Doamna Țurcan.

Domnul Țurcan, în continuare. Vă rog frumos. *(Rumoare în sală.)*

Ce înseamnă derutat. N-am avut exercițiul ăla obișnuit dimineață înainte de...

Da, vă rog frumos, domnule Țurcan, continuați.

Domnul Vladimir Țurcan:

Bine. Vă mulțumesc.

Din răspunsul dumneavoastră eu așa am înțeles că administrația publică locală n-a fost implicată în procesul de selectare a acestor instituții, doar numai la nivelul ministerului, colaboratorilor ministerului, de aici rezultă sau de aici apare a doua întrebare. Dar din lista asta care a fost aprobată câte școli, gimnazii, licee sînt cele în care predarea este în altă limbă decît limba de stat?

Doamna Lilia Pogolșa:

Stimate domnule deputat,

Vreau să zic că managementul l-a realizat Ministerul Educației în selectarea acestor școli, dar direcțiile generale de învățămînt și primăriile sau APL la nivelul întîii de asemenea au participat. Și coordonarea activității de renovare a școlilor se desfășoară anume cu reprezentantul de la APL de nivelul întîii, reprezentantul de la direcțiile raionale de învățămînt și reprezentatul Ministerului Educației. Adică, toți au participat la selectare.

Cu referire la faptul în câte școli se predă în altă limbă decît cea de stat? Din păcate, nu am această informație, dar vă promit că v-o remit ulterior.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Și în continuare...

Da, puteți încheia, domnule Țurcan. Ultima precizare pe scurt.

Domnul Vladimir Țurcan:

Doar o precizare. Întrebarea n-a apărut întîmplător. Eu, recent, am avut o întrevvedere cu ambasadorul Bulgariei și avem de gînd săptămîna viitoare să ne deplasăm în raioanele Cantemir, Leova, unde locuiesc compact reprezentanții minorităților naționale bulgare, școlile respective, gimnaziile sînt deja puse în lista de a fi închise din cauza finanțării insuficiente, care nu le permite ca să fie cumpărat mobilier etc. Și dumnealui mi-a pus întrebarea, ca la președintele Comisiei, inclusiv drepturile minorităților naționale, de ce se întîmplă așa ceva în Republica Moldova?

Doamna Lilia Pogolșa:

Deci această întrebare ține de procesul de optimizare a școlilor, care are loc pe parcursul ultimilor patru ani în baza formulei de finanțare per elev, care, de fapt, nu permite școlilor cu un număr mic de elevi să funcționeze în continuare.

Această formulă de finanțare presupune că dacă în școala primară sînt mai puțini de 41 de elevi și în gimnaziu mai puțini de 91 de elevi, atunci finanțarea este mai mult decît modestă și în așa caz se propune ca această școală să fie reorganizată sau să fie lichidată. Pentru anul 2017, stimate domnule deputat, avem 67 de școli care urmează să fie reorganizate, dintre care 20 urmează să fie lichidate.

Țin să menționez că decizia de reorganizare sau de lichidare a școlilor aparține APL-ului de nivelul al doilea. În acest context, în această săptămîină, am

discutat foarte mult care ar fi posibilitatea de păstrare a școlilor în localitățile rurale. Pentru că școala este un izvor nu doar al cunoștințelor, dar și al vieții.

De aceea vom veni în timpul apropiat cu o propunere pentru crearea filialelor în localitățile rurale. Prin aceste filiale am putea păstra treapta primară în școli sau treapta gimnazială, dar decizia de asemenea îi va aparține consiliului raional, APL de nivelul al doilea. Și considerăm că în așa caz cei care vor opta foarte mult pentru păstrarea școlii, vor depune tot efortul ca această școală să se transforme într-o filială și să nu fie lichidată.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă viceministru,

Foarte frumos sună fraza că „Școala este izvorul vieții”. Și, într-adevăr, atunci când se optimizează școlile, mor și satele și nu-s condiții pentru a crea familii, pentru a crește copiii. Într-adevăr, avem ceea ce avem – Republica Moldova este o țară săracă. Și de aceea guvernarea nu găsește nimic altceva decât de economisit, prin optimizare, prin fel de fel de reorganizări.

Dar la mine e altă întrebare. Atunci când noi apelăm la fonduri străine la Banca Mondială și contractăm un credit cu scopul de a crea cât de cât condiții ca școlile noastre să arate cât de cât, să fie reparații cât de cât minimale, să ia un mobilier cât de cât decent. Și iată noi contractăm acești bani care nu pot fi folosiți, utilizați în termeni rezonabili, și iată dumneavoastră veniți în Parlament ca să fie prelungit termenul. OK. La mine e altă întrebare: 40 de milioane de dolari nu este o sumă mare, dar este o sumă importantă.

Vreau să atrag atenția colegilor din Parlament și nu numai la o cifră – asistență. La noi a apărut în Republica Moldova o castă a oamenilor, a specialiștilor care trăiesc din proiecte și primesc bani foarte frumoși. În sectorul de stat nimeni nu primește așa bani. Iată un milion și jumătate de dolari din 40 de milioane din care doar 20 de milioane, practic, au fost alocați, un milion și jumătate, un milion 500 mii de dolari au fost îndreptați spre servicii de consultanță și asistență. Un milion jumătate de dolari – astea-s 30 de autocare pentru satele noastre, autocare perfecte, un milion jumătate de dolari – asta-i costul, dacă nu greșesc, 200 de mii de lei costă întreținerea unei școli într-un sat, acestea-s sute de școli.

Cine sînt acei asistenți care vă consultă pe dumneavoastră, pe minister sau sînt consultanții la proiect, cine sînt fizic acești oameni? De ce... serviciile acestor oameni, consultanța lor, este așa de scumpă? Și de ce ei trebuie să primească salarii de zeci de mii de dolari pentru consultanță?

Un milion și jumătate, noi avînd Ministerul Educației, avînd specialiști, avînd structuri de stat, oare nu s-a putut de economisit cumva? Și dumneavoastră, iată, veniți în Parlament și ne spuneți că din 40 de milioane. Noi înțelegem foarte bine că sînt și cerințele proiectului. (*Rumoare în sală.*) Și chiar se permite ca un procent oarecare din proiect să fie alocat pentru consultanță, însă pentru consultanță în reparația școlilor din satele Republicii Moldova.

În sărăcia aceasta, oare nu s-a putut de economisit? De ce anume un milion și jumătate și cine sînt beneficiarii acestor servicii de consultanță?

Doamna Lilia Pogolșa:

Mulțumesc, domnule deputat.

Eu, cînd am făcut cunoștință cu aceste cifre, mi-am dat exact aceeași întrebare. Eu sînt absolut de acord cu dumneavoastră.

Și pot numai doar să ... că atunci cînd reprezentanții Băncii Mondiale vor veni în septembrie–octombrie pentru negocierea activităților pentru următoarele perioade ale proiectului, voi pune această întrebare și, în măsura posibilităților, voi încerca să micșorez această sumă în folosul elevilor, copiilor, școlilor pentru procurarea de transport, pentru procurarea de utilaje ș.a.m.d.

Dar vreau să menționez că acestea au fost condițiile proiectului Băncii Mondiale. Și, la moment, noi trebuie să urmăm aceste condiții, dacă vrem să avem debursări în continuare. Dar în toamnă punem această întrebare și discutăm.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Batrîncea,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc.

Îmi place acest răspuns că și dumneavoastră ați pus întrebarea: ale cui servicii costă milioane de dolari în această țară și cine sînt acei top manageri, specialiști de nu știu care rang care primesc așa sume impunătoare?

Și ceea ce ține de condițiile de contract. De cîte ori, noi, socialiștii, spunem: atunci cînd țara Republica Moldova contractează careva sume de bani, credite, chiar și de la FMI, noi trebuie să avem ... și aceasta permanent o spunea și doamna Greceanîi cînd a fost Prim-ministru, chiar și cu FMI, cu Banca Mondială, noi trebuie să avem capacitatea de a negocia.

Noi, Republica Moldova, contractăm 40 de milioane pentru școli. Noi putem negocia și cu Banca Mondială și putem spune: „Stimați colegi din Banca Mondială, nu ne trebuiește un milion, un milion și jumătate, încă vom afla dacă sînt condițiile Băncii Mondiale, nouă ne este suficient 50 de mii de dolari, 100 mii de dolari, dar nu ne trebuiește un milion și jumătate, că noi putem repara încă 50 de școli din banii aceștia”.

Și a doua întrebare. Iată, mie mi-a plăcut ceea ce-ați spus dumneavoastră că a fost atunci cineva la conducerea Ministerului Educației, cineva din PLDM. Probabil că a fost, dumneavoastră n-o să spuneți că nu este corect că a fost doamna Maia Sandu, da. Și adică dumneavoastră, de fapt, confirmați ceea ce spuneam noi de mai multe ori, că lista acestor școli care erau reparate, mobilate sau reutilate a fost făcută, elaborată pe criterii politice. Adică acolo ce, au intrat numai școlile acolo unde-s primarii PLDM-iști? Cum noi să înțelegem acest lucru? Dar ce fac ceilalți locuitori... ai Republicii Moldova care au ales primarii din partea altor partide sau, eventual, independenți?

De ce noi admitem lucrul și Ministerul Educației că lista acestor școli care beneficiază de acest suport financiar important a fost elaborată pe criterii politice?

Doamna Lilia Pogolșa:

Eu cred că în cadrul Ministerului Educației toate reformele care se realizează sînt elaborate nu pe criterii politice, pentru că dacă vine un ministru de la un partid, aceasta nu înseamnă că tot ceea ce se face în Ministerul Educației pentru întreg sistemul educațional se face doar pentru un partid. Reformele educaționale care sînt administrate de către Ministerul Educației se fac în folosul întregului sistem educațional din întreaga țară și elevii în școli nu sînt repartizați pe criterii politice.

Domnul Andrian Candu:

O ultimă precizare, domnule Batrîncea, să trecem și la alți colegi, fiindcă lista de intervenții este mare.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mersi.

Foarte pe scurt. Sperăm că cîndva, în acea sărăcie care avem în Republica Moldova, cei din Ministerul Educației, într-adevăr, să lucreze într-un stil absolut profesionist și apolitic. Că avem o multitudine de cazuri atunci cînd școlile sînt reparate pe criterii politice și noi încercăm să înțelegem de ce sînt pedepsiți acele localități care au ales alt primar de altă coloratură politică.

Și ceea ce este important, ca la fel să procedăm și atunci cînd numim, prin concurs, directori de școli. Că știm că o sumedenie de directori de școli abuziv, cu încălcări grave ale concursului, au numit cei din Frațiunea Partidului Liberal atunci cînd ... nu cei din fracțiune, atunci cînd doamna Corina Fusu a fost în funcția de ministru. Este foarte grav acest lucru. Și eu vă chem ca să analizați acest lucru în minister și să deveniți o instituție absolut apolitică.

Mersi.

Doamna Lilia Pogolșa:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Ați menționat o fracțiune. Sînt obligat să întreb dacă colegii vor să-și exercite dreptul la replică.

Doamnă Zotea,

Vă rog frumos.

Și după ...

Cer scuze, doamnă Zotea.

Da, PLDM prima a fost menționată.

Vă rog frumos, domnule Deliu, dumneavoastră.

Trei minute aveți la dispoziție.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Mie mi se pare că noi am deviat de la prevederile acestui proiect și ne ducem în niște extremități. Și cred că lucrul acesta, cu tot respectul, colegii, că sînt și eu profesor, ați deviat dumneavoastră, anunțînd cine au fost miniștrii anteriori. Eu cred că rolul dumneavoastră, doamnă ministru, este de a prezenta proiectul și nu a intra în discuții de clacă. Deoarece, trebuie să recunoaștem că, reforma în învățămînt a fost promovată, într-adevăr, de Maia Sandu și astăzi se văd succesele.

Și dacă ne aducem aminte, cei care nemijlocit... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, o să vă răspund, domnule Batrîncea, și dumneavoastră acuși.

Și cei care nemijlocit au fost implicați în fraudarea financiară, au fost chiar eliberați din funcții și înaintate dosare la justiție care, nu știu de ce, nu se finalizează.

Cît privește domnul Batrîncea, deci are dumnealui așa o meteahnă că tot încearcă să ne promoveze cît mai des, da, tot argumentînd PLDM, PLDM.

Dar nu știu de ce, domnul Batrîncea nu a spus și despre faptul că școala din Sadova care a fost renovată din banii românești, lăsa să se tăie Dodon, nu știu de ce. Nu mi-ați spune de ce lucrul acesta se întîmplă? Așa că, haideți să ne uităm în... uitați-vă în grădina voastră întîi și mai apoi să veniți cu acuzații.

Căci guvernele nu sînt ale cuiva, miniștrii nu sînt ai cuiva. Guvernul este autoritate executivă a Republicii Moldova și miniștrii fac parte din Guvern, ei nu-s ai unui partid, ei trebuie să implementeze politicile din programul de guvernare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Și în continuare, doamna Zotea.

Vă rugăm, la fel, dreptul la replică, aveți dreptul la 3 minute.

Doamna Alina Zotea:

Domnule Batrîncea,

Mai bine nu ne-ați da lecții nouă și să vă uitați la domnul „preș” Dodon, care nu face altceva decît să trăiască în lux, și anume zboară la clasa lux. Acum, mai nou, își repară și vila în care el nu poate să stea și dumneavoastră ne dați nouă lecții cum să trăim noi.

Vedeți cîte milioane stoarce din banii statului și din banii cetățenilor, care, cu părere de rău, nu-și permit să trăiască în așa lux cum face domnul „preș”.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Zotea,

Vă rog frumos să... în Parlamentul Republicii Moldova să avem o normă a eticii instituționale. Ne place sau nu ne place persoana, dar Președintele Republicii Moldova este Președintele Republicii Moldova. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, domnul Voronin.

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

În continuare a ceea ce a spus deputata Zotea. Eu aș ruga-o pe doamna Pogolșa, într-adevăr, și pe dumneavoastră, domnule Candu, să ... la această decizie. O lecție deputaților despre școală în Parlament nu ar încurca defel. Veniți o dată și citiți această lecție.

Domnule Candu,

Sînteți de acord?

Domnul Andrian Candu:

Nu am înțeles întrebarea.

Domnul Vladimir Voronin:

De aceea și trebuie lecție de citit despre școală, ce înseamnă școala în viața omului.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles ... sau nu prea am înțeles.

Doamnă Pogolșa,

Era întrebare mie.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, doamna Șupac.

Vă rog frumos.

Nu, nu, poftiți, mai rămîneți, că sînt foarte mulți doritori să vă pună întrebări.

Doamna Inna Șupac:

Da. Eu am o singură întrebare. Dumneavoastră știți, doamnă ministru, cine a prezentat spre înaintare Parlamentului acest proiect, acest amendament? Adică sub semnătura a cărei persoane noi, deputații, avem acest document dumneavoastră știți, puteți să răspundeți? Eu vă ajut.

Stimați colegi,

Și fracțiunea noastră se alătură tuturor criticilor și întrebărilor care țin, spre exemplu, de faptul că 1 milion și jumătate de dolari se duc, spre exemplu, la salariile personalului pentru a închide școli. Și, într-adevăr, noi sîntem de acord că ar fi trebuit să fie duse tratativele respective pentru ca în acest amendament, pentru ca în acest acord să fie tot așa cum trebuie pentru dezvoltarea sectorului educațional.

Și ne pare rău să constatăm că noi deputații avem ca... domnul Igor Dodon a semnat acest document și ni l-a prezentat nouă deputaților cu rugămintea ca noi să susținem.

Noi, fracțiunea, asta nu susținem și noi nu vom vota, fiindcă se are în vedere anume optimizarea rețelelor de școli în Republica Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare... Nu a fost o întrebare.

În continuare, domnul Novac.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte,

Doamnă viceministru,

Dumneavoastră cînd ați enumerat cele 5 școli din Iargara, Vărzărești ș.a.m.d., una dintre ele fiind Liceul teoretic „Meșterul Manole” din satul Sălcuța.

Pur și simplu, dumneavoastră nu ați luat în considerare și nu ați știut că atît eu, cît și colegul meu Oleg Cuciuc, sîntem născuți în Sălcuța și am învățat în acest liceu și cunoaștem la fața locului care este situația acolo.

La fel, dumneavoastră ați menționat că este în strînsă conlucrare cu administrația publică locală de nivelul întîi. Dumneavoastră de ați ști ce dragoste dintre primar și directorul școlii este acolo ... al liceului.

Doamna Lilia Pogolșa:

Nivelul al doilea.

Domnul Grigore Novac:

Ați spus întâi, cel puțin.

Domnul Andrian Candu:

Doamna a zis nivelul al doilea.

Domnul Grigore Novac:

Ați spus întâi.

Doamna Lilia Pogolșa:

Nivelul întâi...

Domnul Grigore Novac:

Poate ați greșit, dar ați avut în vedere...

Doamna Lilia Pogolșa:

Grădinițele se gestionează de nivelul întâi.

Domnul Grigore Novac:

Bine. Este adevărat că acolo se fac careva lucrări, se vede că lucrurile se mișcă, însă realitatea este cu totul alta decât ceea ce ne raportați dumneavoastră aici. Și, nu știu, poate ar fi oportun ca dumneavoastră să mergeți la fața locului să vă familiarizați mai bine când afirmați asemenea lucruri care nu corespund realității.

Vă zic, nu doar ne-am născut în satul acesta, dar ambii și am învățat acolo și cunoaștem situația. Mergem, iată, chiar zilele apropiate o să fiu acolo și mă cunosc personal și cu doamna directoare, și cu primarul.

Vă spun sincer, ei sînt gata să se gîtuie unul pe altul, nu ca să conlucreze. Iată astăzi care-i situația la zi. Și, știți, managementul acesta schimbat ba așa, ba așa doar tărăgănează lucrul productiv între ei. Rugămintea mea ar fi ca chiar să mergeți încolo, să vedeți ce se face.

Întrebarea este dacă dumneavoastră ... și cînd, în general, ultima dată cineva a fost acolo la acest liceu să vadă ce se face, de facto, și care este conlucrarea și cum merge absorbirea resurselor financiare?

Doamna Lilia Pogolșa:

Stimate domnule deputat,

Două săptămîni în urmă am convocat... toți directorii de școală din aceste 6 școli, la care este gestionată de către Ministerul Educației reparația, atît și responsabilii din consiliile raionale, cît și primarii din aceste localități, pentru a trece în revistă la ce etapă în fiecare școală are loc reparația. Sînt probleme și nu vreau să intru în detalii, pentru că vor apărea foarte multe întrebări.

Și eu sînt de acord cu dumneavoastră și chiar mi-am planificat să mă duc personal în fiecare școală împreună cu managerul proiectului și împreună cu supravizorul proiectului.

Dar vreau să zic că problemele țin nu numai de faptul că sînt neînțelegeri între conducerea instituției de învățămînt cu primăriile locale, problemele sînt mult mai profunde ce țin de caietele de sarcini care nu corespund lucrărilor reale, care trebuie realizate și tergiversarea acestor lucrări pentru modificarea caietelor de sarcini pentru diferite acorduri adiționale ș.a.m.d.

Oricum, am avut promisiunea de la toți reprezentanții din toate școlile că lucrările interioare vor fi finalizate pînă la 1 septembrie, în paralel cu realizarea celorlalte lucrări exterioare, construcții de cazangerii, amenajare de infrastructură ș.a.m.d. după 1 septembrie pînă la venirea iernii și depunem tot efortul ca acest lucru să se întîmple.

Dar sînt de acord cu dumneavoastră că este foarte greu și este necesar să ne deplasăm în aceste școli pentru a monitoriza cum au loc lucrurile și consider că cu cît mai mult ne vom duce noi și dumneavoastră, domnilor deputați, cu atît mai mult dacă este în satul dumneavoastră și cred că este ceva deosebit, eu cred că cu atît mai mult aceste lucrări se vor mișca înainte.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Novac,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Grigore Novac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Mai întîi de toate, o precizare. Da, noi salutăm intenția de a merge și a face, poate ar fi oportun. Dacă doriți, putem merge și noi, avînd în vedere că cunoaștem situația de la fața locului, pentru a fi un lucru mai productiv, dar eu așa și nu am înțeles pe deplin răspunsul la întrebare, avînd în vedere că dumneavoastră ați concretizat că este în conlucrare cu ... APL de nivelul al doilea, dar i-ați convocat pe APL de nivelul întîi.

Ce are... Eu înțeleg că la noi... CNA să vă spun ... CNA demult doarme și a întîrziat să intre pe la Sălcuța, cunoscînd situația de la fața locului. Dar cred că ne privesc și ei, ne aud și totuși vor veni și pe la noi pe la primărie. Ar fi oportun că dacă există deschidere din partea ministerului să mergem împreună cu dumneavoastră la fața locului, să vedem care este situația la zi.

Și ceea ce ține de... Eu vă spun care-i problema acolo, domnul Deliu, iată, ne ascultă atent, acolo dacă... cum spune domnul Voronin: „Razborci PLDM-șnîe”. Și, iată, din cauza la toate problemele acestea și au de suferit.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Fără mari comentarii de această dată.

În continuare...

Da, domnule Deliu,

Ați fost vizat iarăși.

Vă rog frumos, poftiți, aveți dreptul la replică.

Domnul Tudor Deliu:

Eu nu înțeleg de ce așa înverșunare din partea domnului Novac. Dacă ne uităm din ceea ce a relatat dumnealui, liceul din Sălcuța este o forjerie de deputați pentru Republica Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și propuneți să fie închis sau deschis altul sau... (*voce în sală*) să continuăm reparația. Sînt sigur că și CNA v-a auzit și v-a văzut, domnule Novac și o să vină la voi, cum ați zis dumneavoastră, la școală... la primărie, pardon.

Domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Госпожа вице-министр,

полтора года назад мы утверждали здесь последний кредит, часть гранта была тоже на развитие образования, создание информационной системы, для учителей, для лучшего оценивания, для транспарентности оценок родителей и так далее и тому подобное.

Вы знаете, что удивляет, вы сюда приходите только просить утверждения этих кредитов, но ни разу никто не пришел, не отчитался, на что были потрачены деньги и какой эффект. Я помню, тогда был тоже вызывающий случай о том, что 500 тысяч долларов были заложены на создание сайта. Я не знаю, что за специалист за 500 тысяч долларов создает подобный сайт. (*Voce din sală.*) Ну, можно, наверное, и за миллион, вот, когда надо – и за миллион, товарищ Решетников подсказывает.

Скажите, пожалуйста, какие результаты того проекта были? Что улучшилось? У нас БАК стали лучше сдавать? У нас поток учителей стал меньше? У нас учителя стали довольны, не выходят на протесты, или их стало меньше пенсионного возраста? Вот сейчас их 28 процентов пенсионного возраста. Что произошло тогда? Вы можете просто сказать несколько результатов?

Doamna Lilia Pogolșa:

Что произошло после...

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да. Какие результаты были того кредита, который мы здесь утвердили?

Doamna Lilia Pogolșa:

После того, как был создан сайт?

Domnul Vladimir Odnostalco:

Какие результаты были от того кредита? Практически.

Doamna Lilia Pogolșa:

Eu cred, domnule deputat, că eu aș putea să vin cu un raport, dar nu după o lună după începutul mandatului. Cred că la sfârșit de an aș putea să vin cu un raport detaliat în fața dumneavoastră, inclusiv la întrebarea pe care dumneavoastră ați adresat-o.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Mulțumim foarte mult,

În continuare, domnule Stati, vă rugăm frumos.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am impresia că a deviat totuși pînă la urmă tema dezbaterilor de astăzi. Cred că doamna viceministru aici nu este pentru a prezenta un raport în totalitate despre ceea ce se face în minister. Evident că întrebări sînt foarte multe și este dificil în acest sens ca să se miște carul din loc, cît n-am dori, adică sînt niște condiții și mai obiective. De aceea propun aplicarea articolului 108.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Este o singură persoană care mai vrea să intervină, dacă permiteți domnule Stati, doamna Bodnarencu și se încheie lista. Dacă vor mai apărea, atunci pun la vot 108.

Vă mulțumesc.

Poftiți, doamnă Bodnarencu.

Doamna Elena Bodnarencu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă viceministru,

Ați vorbit despre caietul de sarcini, despre scopurile care le puneți atunci cînd faceți reparație la școli. Noi am avut exemple cînd la grădinițele reparate din grantul românesc au fost procurate chiar și prosoape pentru unele grădinițe care au fost favorizate puterii de atunci, dar la altele nici un bănuț nu a fost alocat. Noi propunem, într-adevăr, să fiți atenți atunci cînd este vorba despre caietul de sarcini. Una.

Și a doua. Dar ce vă gândiți să faceți cu acele edificii care au fost deja închise, care sînt la balanța primăriilor, autorităților publice locale de nivelul întâi, care trebuie să păstreze din contul lor, nu prea preconizat pentru pază? De ce nu transmiteți edificiile care, de fapt, sînt proprietate publică, de ce nu le transmiteți primăriilor? Noi am vorbit și cu domnul... și cu doamna Sandu, și cu doamna Fusu, și cam cu toate ministerele, încă de cînd eu am fost primar și lista parcă se pregătește, se pregătește și se tărăgănează, dar în timpul acesta clădirile se distrug. Primăriile au posibilitatea de a organiza acolo locuințe sociale, altceva, diferite centre sociale, dacă vorbim de sate. Eu vă rog să luați cumva la „карандаш” problema aceasta.

Mulțumesc.

Doamna Lilia Pogolșa:

Doamnă deputat,

Aveți perfectă dreptate și vreau să vă spun că în minister sînt un șir de demersuri din partea primăriilor și din partea consiliilor raionale și, cu adevărat, această transmitere are loc și cred că va avea loc și pe viitor, dar în conformitate cu legislația în vigoare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa doamnei ministru.

Vă mulțumim mult, doamnă Pogolșa.

Cine a spus că va fi ușor, după cum vedeți, la un proiect de lege aparent simplu.

Și în continuare, îl invităm la tribuna principală pe președintele Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Creangă, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege în cauză, prezentat în conformitate cu articolul 86 alineatul (1) din Constituția Republicii Moldova și articolul 14 alineatul (3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, de către Președintele Republicii Moldova și comunică următoarele.

Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reforma învățămîntului în Moldova, semnat la Chișinău la 7 februarie 2013, prevede acordarea Republicii Moldova a unui credit sub formă de suport bugetar în mărime de 26,1 milioane drepturi speciale de tragere, adică aproximativ 38,5 milioane de dolari. Durata

implementării proiectului care conține 16 indicatori, este cinci ani (aprilie 2013 – august 2018).

Pe parcursul implementării proiectului, Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reforma învățământului în Moldova, semnat la 7 februarie 2013, a fost amendat în 2015 prin Amendamentul nr.1, iar, actualmente, se propune Amendamentul nr.2 la Acord.

Conform situației din 28 februarie 2017, în total au fost realizați 10 din cei 16 indicatori stabiliți, pentru care au fost debursate 13,2 milioane drepturi speciale de tragere (echivalentul la 18,96 milioane de dolari) din creditul inițial de 26,1 milioane drepturi speciale de tragere.

În cadrul evaluării progresului implementării proiectului de către Misiunea Băncii Mondiale, s-a constatat că Ministerul Educației întâmpină dificultăți în implementarea acestor indicatori, și anume procedura de achiziții a lucrărilor de renovare și finanțarea lucrărilor din componenta bugetară este în întârziere, ceea ce duce la tergiversarea termenului de îndeplinire a lucrărilor.

În acest context, Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială au convenit asupra restructurării proiectului, și anume transmiterea responsabilităților pe domeniul de renovare a instituțiilor de învățământ de la Ministerul Educației la Fondul de Investiții Sociale din Moldova, care are o experiență mai vastă în domeniu. Suma de 12 milioane de dolari SUA, necesară pentru lucrările de renovare a școlilor, urmează să fie transferată la Fondul de Investiții Sociale din Moldova. Procedurile de achiziții ale lucrărilor se vor desfășura conform procedurilor Băncii Mondiale prin metoda tradițională de debursare.

Amendamentul nr.2 la Acordul de finanțare între Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reforma învățământului în Moldova prevede transmiterea responsabilităților pe domeniul de renovare a instituțiilor de învățământ de la Ministerul Educației la Fondul de Investiții Sociale, ceea ce va eficientiza implementarea proiectului. Totodată, termenul de implementare a proiectului, conform Amendamentului nr.2, va fi extins cu 10 luni – până în luna iunie 2019.

Avizele și corapoartele prezentate de comisiile parlamentare, avizul Direcției generale juridice la proiectul de lege sînt pozitive.

În contextul celor expuse mai sus, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare Parlamentului și adoptare în prima și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa Comisiei economie, buget și finanțe.

Vă mulțumim, domnule Creangă.

Și în continuare, o rugăm pe doamna Buliga să ne prezinte coraportul Comisiei politice externe și integrare europeană și după care va urma domnul Hotineanu care ne va prezenta coraportul Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

În cadrul comisiei a fost examinat prezentul proiect de lege și constatăm că Amendamentul nr.2 la Acordul de finanțare între Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reforma învățământului în Moldova corespunde și se încadrează în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Nu o să citesc tot raportul, pentru că îl aveți dumneavoastră, vreau doar să menționez că în conformitate cu Amendamentul termenul de realizare a proiectului va fi extins până la 28 iunie 2019. Prevederile Amendamentului corespund priorităților naționale în domeniul învățământului general, nu contravin legislației naționale și nu afectează drepturile și obligațiile asumate de Republica Moldova în conformitate cu alte instrumente internaționale, la care statul nostru este parte.

Ațiunea de ratificare a amendamentului va aduce plusvaloare țării noastre în relațiile cu partenerii internaționali, va spori calitatea educației prin perfecționarea sistemului de evaluare a elevilor și îmbunătățirea calității datelor și sistemelor de management în educație.

Valorificarea mijloacelor obținute în baza acestui amendament va favoriza implementarea cu succes a reformei învățământului general în scopul asigurării unei dezvoltări umane durabile și a progresului social-economic al țării.

În rezultatul dezbaterilor, comisia propune Parlamentului adoptarea proiectului de lege în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări nici în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană.

Și îl rog pe domnul Hotineanu de pe loc să ne prezinte coraportul.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Lege nr.190 pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de

finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reformei învățământului.

În urma dezbaterilor în comisie, cu votul membrilor prezenți (6 – pro, 1 – abținut), se propune proiectul de Lege nr.190 spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări nici în adresa Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media. Și încheiem aici dezbaterile la proiectul nr.190 din 13 iunie 2017, vom reveni la procedura de vot, precum am agreat, la ora 14.00.

Și în continuare, următorul subiect de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014–2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate pentru perioada anilor 2014–2020.**

Este proiectul cu numărul de înregistrare 211 din 26 iunie 2017 și-l prezintă Secretarul general adjunct al Guvernului, domnul Guznac.

Domnul Valentin Guznac – *Secretar general adjunct al Guvernului:*

Domnule Președinte.

Stimați domnilor deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun „România – Republica Moldova 2014–2020” pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate pentru anii 2014–2020, semnat la Chișinău la 12 decembrie 2016 și aprobat în ședință de Guvern prin Hotărîrea nr.114 din 1 martie 2017.

Acordul de finanțare are scop acordarea asistenței financiare în formă de grant din fondurile Instrumentului European de Vecinătate în valoare de 81 milioane de euro pentru finanțarea activităților care vor fi implementate de către beneficiarii țărilor participante.

Acordul prevede cofinanțarea activităților prevăzute în proiect din partea beneficiarilor în volum de 10 la sută. Beneficiarii din țările participante în cadrul programului pot fi: autorități publice locale/naționale, organizații internaționale, organizații nonguvernamentale, instituții educaționale, camere de comerț și industrie etc.

Tratatul are drept scop îmbunătățirea nivelului de trai al oamenilor din regiunile de frontieră din România și Republica Moldova prin acțiuni comune în domeniul educației, conservării și protecției patrimoniului istoric și securității de frontieră.

Proiectul a fost avizat conform procedurilor prevăzute de legislația în vigoare, prin urmare solicităm susținerea Parlamentului pentru ratificarea proiectului respectiv de acord.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Domnule Guznac,

Puțină răbdare.

Și prima intervenție, domnul Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi mult, domnule Președinte.

Eu nu în calitate de întrebare, aș vrea mai mult ca o doleanță. Totuși, noi observăm că sînt o mulțime de domenii, ramuri care beneficiază de granturi, credite internaționale, dar ceea ce ține de îmbunătățirea bazei materiale anume în domeniul tineretului și mă refer inclusiv la sport, pe parcursul a 25 de ani n-am reușit ca să obținem o finanțare pentru a readresa baza materială.

Eu nu știu, dar cred că poate ar fi binevenit ca noi să ne gîndim în cazul cînd ramurile, domeniile care beneficiază de granturi și au ... poate ar fi bine din cadrul bugetelor locale, mă refer la bugetul republican, să găsim în fiecare an, nu știu, un procent mic la acele ramuri ca să redirecționăm la ... redresarea bazei materiale.

Fiindcă sîntem ... vreau să vă spun, poate, cu mare bucurie, dar să vă spun un caz acum recent, noi avem un sportiv care a devenit campion european cu record mondial la înot, neavînd bazin de înot de 50 de metri. Cred că avem o șansă să nimerim în Cartea Guinness cu acesta. Este îmbucurător, e bine, încă o dată ne dă dovadă că avem specialiști și știu oamenii ce fac și fac bine. Dar cred că trebuie mai devreme sau mai tîrziu să ne gîndim și noi, că este o ramură... acești tineri reprezintă imaginea statului nostru și nu trebuie să fim indiferenți. Poate prea obraznic sau prea tare spun „indiferenți”, dar trebuie să ne punem ca scopuri și obiective atît de importante să fie pentru țara noastră anume și în acest domeniu.

De aceea, eu ... Nu este întrebare pentru domnul Guznac, că nu este la subiectul dat, dar, totuși, e o doleanță ca noi, cei din Parlament și Guvernul, să găsim posibilitatea ca chiar în proiectul următor al Legii bugetului pentru 2018 să găsim posibilitatea anume la acest capitol să începem a reduce din acest neajuns al statului nostru.

Fiindcă, inclusiv la aceasta eu vreau să spun că sîntem și taxați de Comunitatea Mondială Sportivă, din cauza că nu organizăm la noi în țară acțiuni sportive, forumuri internaționale, regionale, europene. Și de aceea vedem cazuri că sînt descalificați ba cu pricini mai mult subiective decît obiective.

Și eu personal cînd eram ... ori nu sînt indiferent și sarcina, misiunea mea socot că trebuie să facem acest lucru ca să începem a redresa situația în acest domeniu.

Mersi.

Domnul Valentin Guznac:

Da. Domnule deputat,

Dacă îmi permiteți. Deci abordarea dumneavoastră ține de componenta bugetară și, respectiv, ea trebuie să fie luată în calcul la elaborarea proiectului bugetului pentru anul următor și pentru anii următori.

Dacă e să vorbim nemijlocit despre acest proiect, în acesta se conține ca aplicant sau ca beneficiar instituțiile educaționale, iar sportul este o parte componentă a domeniului educației, pentru a fi valorificate în domeniul educației. Deci probabil că ar trebui să depunem efort comun pentru a încerca să aplicăm și noi, cei care reprezentăm instituțiile sportive, la aceste surse, să elaborăm proiecte ținînd cont de condițiile care au fost formulate la promovarea acestui proiect de acord. Pentru că condițiile nu le formulăm noi.

Din momentul în care noi, atunci cînd am negociat cu ei, am reușit să includem pe lîngă instituțiile educaționale și patrimoniul istoric, ceea ce este pentru prima oară, probabil că este și acesta un rezultat bun. Pentru a cîștiga în loterie trebuie să procurăm bilet. Pentru a cîștiga acești bani trebuie să elaborăm proiecte și să le promovăm în ordinea stabilită.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Domnule Juravschi,

Dacă aveți ceva, precizări sau ...

Domnul Nicolae Juravschi:

O precizare.

Mersi.

Și în cazul dat e clar că am să fac și eu apel la colegii de la ministerul de ramură că, într-adevăr, trebuie să venim să luptăm pentru a obține acel rezultat care ni-l propunem.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Și în continuare, domnul Cuciuc.

Domnul Oleg Cuciuc:

Către raportor.

Stimate raportor,

Concretizați, vă rog, suma grantului despre care ați vorbit.

Domnul Valentin Guznac:

81 milioane de euro.

Domnul Oleg Cuciuc:

Chestia e că la noi în raport e cu totul altă sumă 49. Noi sîntem în dezbateră la proiectul nr.211, ceea ce ne informează panoul de informare, și dumneavoastră ne raportați nr.212?

Mulțumesc.

Domnul Valentin Guznac:

Așa a fost anunțat de către domnul Președinte ...

Domnul Andrian Candu:

Dumneavoastră la ce v-ați referit, domnule Guznac?

Domnul Valentin Guznac:

... așa am prezentat. Nr.211.

Domnul Andrian Candu:

Eu am vorbit de nr.211, exact. Noi toți discutăm proiectul nr.211. (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă nu sînt ... Ba sînt întrebări.

Vă rog frumos, domnule Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc.

Domnule Guznac,

Dumneavoastră ați menționat un element important, adică capacitatea noastră de a scrie proiecte, de a absorbi, a asimila aceste fonduri și ea este foarte scăzută. Întrebarea este: Guvernul, noi, ca și autorități, ce facem ca să putem folosi acești bani, ei să nu se piardă? Cum putem să-i ajutăm pe cei care au nevoie de bani să depună aceste proiecte și, ulterior, să poată implementa proiectele cu finanțarea respectivă?

Pentru că aici, mi se pare, e o verigă slabă, adică unde noi pierdem oportunități care sînt la dispoziție de a folosi bani pentru dezvoltarea țării.

Domnul Valentin Guznac:

Da. Eu vă mulțumesc pentru întrebare.

Vreau să menționez că atunci cînd lucrăm asupra termenelor de referință pentru acest proiect, desigur că noi am consultat foarte mult autoritățile publice locale, primarii, consilierii cîteodată manifestă nemulțumirea pentru faptul că nu au capacități, nu au experiență necesară pentru a elabora proiecte și, prin cadrul mecanismelor disponibile de către Guvern, dar și prin intermediul sectorului asociativ, încercăm să acoperim această gaură, pentru că se organizează, cu adevărat, destul de multe traininguri, cu susținerea partenerilor de dezvoltare, în cadrul cărora încercăm să familiarizăm actorii interesați de accesarea acestor credite cu referință la elaborarea proiectelor, cu referință la mecanismele existente naționale și internaționale de accesare a acestor fonduri.

Avem exemple cînd primarii din unele și aceleași localități care au obținut deja o experiență anumită accesează fonduri din diferite surse, din diferite proiecte, pentru că manifestă interes, pentru că muncesc, pentru că se consultă, pentru că deschid mai multe uși, sînt mai insistenți și reușesc aceste lucruri.

Cei care nu doresc să facă acest lucru sau nu au cunoștințele respective ar trebui să manifeste acest interes, pentru că surse de inspirație pentru a elabora aceste proiecte sînt foarte multe atît în cadrul structurilor guvernamentale, dar și extraguvernamentale.

Cu referință la valorificarea acestor bani, desigur că avem încă mult de muncit, dar sîntem cei care sîntem și sîntem acolo unde sîntem astăzi. Trebuie întotdeauna să tindem spre mai mult și la mai mare, spre rezultate mai bune.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc.

Dar în baza acestei constatări, eu cred că ar trebui de analizat și văzut ce mai putem face, pentru că, așa cum ați menționat, sînt, probabil, o categorie de primari care nu doresc, dar sînt mulți care doresc, dar nu știu cum. Ar trebui fi instruirile acestea sau alte mecanisme prin care primarii ar putea fi și încurajați, și asistați în a depune aceste solicitări și, totodată, să întărim posibilitatea asta de absorbție a banilor, adică ar fi păcat să ai bani disponibili, să existe atîtea nevoi în jur și să nu-i poți utiliza pentru a soluționa problemele cu care se confruntă cetățenii.

Vă mulțumesc.

Domnul Valentin Guznac:

Mulțumesc și dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Și în continuare, domnul Gagauz.

Domnul Fiodor Gagauz:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Я в продолжение мысли, которую высказывал господин Гилецки. Вы можете более конкретно обозначить, каковы условия получения гранта? Максимальный размер, условия, вы сказали, минимальные условия – это 10 к 100, т.е. контрибуция при наличии 10 процентов, максимальная сумма, далее процедура, куда обращаться могут наши, в том числе и примары или общественные организации. Какова процедура прохождения документов и...

Domnul Valentin Guznac:

Eu vă mulțumesc.

Dacă îmi permiteți, domnule Președinte, o să rog asistentul tehnic care a lucrat pe dimensiunea aceasta să vină cu aceste abordări de ordin tehnic.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Tehnicienii,

Vă rog frumos, microfonul nr.3 pe rîndul al doilea.

Vă rugăm frumos să vă prezentați.

Doamna Tatiana Udrea – expert la Cancelaria de Stat:

Eu mă numesc Tatiana Udrea, Cancelaria de Stat. Vreau să vin cu informație adițională la acest subiect. Deci pentru fiecare apel de propuneri de proiecte este elaborat un ghid al applicantului care detaliază toate procedurile de aplicare pentru acest apel. Ghidul este elaborat de către autoritatea națională – Cancelaria de Stat, în conlucrare cu Comisia Europeană și Autoritatea de Management – Ministerul Dezvoltării Regionale din București. Actualmente, acest ghid se află pe site-ul Cancelariei pentru consultări publice. Toate detaliile pentru aplicare deci le găsim acolo.

Referitor la minim și maxim, deci nu există un minim și maxim stabilit per program, este un minim și maxim pe prioritate, fiindcă prioritățile care sînt în cadrul... acestui program, deci avem patru priorități, fiecare prioritate își are valoarea sa de aplicare.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Gagauz,

Vă rog frumos, dacă mai aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Fiodor Gagauz:

Precizare. Можно ли так понять из вашего ответа, что в частности примарии могут воспользоваться услугами Канцелярии конкретно, кому необходимо обращаться, могут вернее обращаться?

Doamna Tatiana Udrea:

Este corect. Autoritatea națională este responsabilă de a oferi tot suportul autorităților locale, regionale, tuturor care sînt eligibili pentru aceste programe, deci este oferit acest suport, acel „help desk” permanent. Deci oricine dorește, poate veni pentru informație adițională ori poate să ne contacteze, de asemenea, oferim și informație prin e-mail, de asemenea, atunci cînd este lansat apelul de propuneri de proiecte, se organizează neapărat zilele informaționale nu doar în Chișinău, dar și în regiunile din Republica Moldova.

De asemenea, putem veni adițional în orice... deci în cadrul consiliilor sau, mă rog, alte ONG-uri care organizează anumite evenimente pentru a oferi această informație și în teritoriu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnule Gagauz, dacă aveți ceva de remarcat.

Vă rog. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poftiți?

Domnul Fiodor Gagauz:

Propunere.

Domnul Andrian Candu:

Poftiți.

Domnul Fiodor Gagauz:

Есть предложение, чтобы вы сделали презентацию в регионах, в том числе и в Комрате, конкретно на совещании, на очередном каком-то совещании с органами местной публичной власти.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Și, domnule Cuciuc,

Vă rog frumos, dumneavoastră n-ați adresat atunci întrebarea.

Poftiți.

Domnul Oleg Cuciuc:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.

Către raportor o întrebare: în ambele tratate, dacă vorbim astăzi la pachet, pentru că s-a confundat, apare a treia componentă, și anume Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României. Prin asta se confirmă indirect că și Cancelaria de Stat este în incapacitate să ducă proiectele date și este nevoie de un suport sau un vizor străin pentru a vedea cum se valorifică banii pentru Republica Moldova?

Domnul Valentin Guznac:

Nu cred că este, dacă îmi permiteți să răspund, cred că este o abordare nu prea corectă, pentru că proiectul ține de trei părți, este vorba despre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României.

România este țară europeană și condițiile pentru gestionarea și pentru dirijarea totală a gestionării acestor bani sînt formulate de către Uniunea Europeană și, nicidecum, de către Guvernul Republicii Moldova. Și din momentul în care Uniunea Europeană a decis ca autoritatea de gestionare a acestor surse să fie operată de către acest minister, decizia le aparține.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Cuciuc,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Oleg Cuciuc:

A doua întrebare, a fost și la comisie. Deci dacă în cazul primului grant procentul pentru asistența tehnică este de numai 1%, în cazul grantului doi este 10%, n-o să pățim noi cu Agenția de implementare a acestor granturi exact cum am pățit-o din proiectul reformarea sistemului de învățămînt cu reparația celor 16 școli unde inițial Caietul de sarcini, eventual, costa 6 milioane, dar apoi a depășit 36 de milioane, s-a umflat de 6 ori?

Ce întreprinde Cancelaria de Stat pentru a ține sub control valorificarea banilor pentru asistența tehnică a granturilor date?

Mulțumesc.

Domnul Valentin Guznac:

Eu spuneam și în cadrul răspunsului la precedenta întrebare a dumneavoastră că autoritatea de monitorizare a acestui proces este Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României. Ghidul respectiv de aplicare, dar

și de monitorizare este elaborat în colaborare cu această autoritate. De aceea este o transparență deplină și o monitorizare totală a procesului de aplicare, de valorificare și de evaluare a rezultatelor acestui grant, de aceea nu vreau să fac trimitere la ceea ce-ați spus dumneavoastră, noi răspundem pentru ceea ce facem noi.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Și în continuare, ultima intervenție, domnul Cobzac.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Aici, domnule Guznac.

Dumneavoastră cunoașteți, aveți în persoana mea un susținător al acestui proiect care este unul foarte bun, oferă oportunități, îndeosebi administrațiilor publice locale, pentru a soluționa probleme, foarte multe probleme cetățenilor, desigur, în limita proiectului. Doar că noi am discutat și la comisie, dumneavoastră cunoașteți că pot să aplice doar cei care, pînă la urmă, își asigură cofinanțarea.

Noi avem foarte multe autorități publice care doresc, dar nu au această posibilitate, inclusiv prin intermediul consiliilor raionale.

Dumneavoastră ați promis în cadrul comisiei că veți înainta în proiectul bugetului 2017 propuneri pentru a finanța din bugetul de stat o parte din contribuțiile financiare ale aplicanților.

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră vă mențineți poziția sau s-a schimbat de la comisie pînă acum?

Domnul Valentin Guznac:

Da, mulțumesc mult.

Nu putea să se schimbe nimic. Cu adevărat, este o problemă foarte serioasă pentru autoritățile publice locale, pentru că avem sursele financiare respective care sînt oferite pentru valorificare prin intermediul diferitor proiecte, acorduri, dar nu întotdeauna și autoritățile locale, dar și alți participanți în acest proiect... proces, actorii respectivi dețin mecanisme care le-ar permite să vină cu cofinanțarea respectivă.

Există experiența internațională de la caz la caz, vorbeam că în Germania, de exemplu, asemenea cofinanțări din partea aplicanților nu sînt. România are experiența cînd cofinanțarea vine în valoare de 8% prin intermediul mecanismelor create de către stat.

Republica Moldova, mă repet, probabil, fiind o țară săracă, nu deține un asemenea mecanism, dar trebuie să ne gîndim, pentru că încercînd să facem economii prin alocarea unei cofinanțări prin intermediul altor mecanisme noi

ratăm, probabil că, bani cu mult mai mari decît am consuma dacă am veni cu aceste cofinanțări întru susținerea participanților în acest proces.

De aceea, o să venim cu o propunere foarte concludentă în adresa conducerii Guvernului pentru a încerca în cadrul proiectului bugetului din anul viitor să identificăm o posibilă soluție care ar permite aplicarea acestui mecanism despre care vorbiți dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Cobzac,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, sînt ferm încrezut că în această sală veți avea mulți susținători pentru această propunere a dumneavoastră în cadrul bugetului, pentru că în aceste condiții cînd cei care sînt mai puternici financiar devin și mai puternici și au mai multe oportunități, iar localitățile mici, mai ales primăriile mici sau autoritățile care nu au... ele devin și mai... cu mai puține oportunități.

Și a doua întrebare a mea. A fost primul apel în cadrul acestui program, cînd va fi al doilea? Primul apel de proiect am avut în vedere.

Domnul Valentin Guznac:

Imediat vă spun.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos... Pofțiți.

Microfonul nr.3, rîndul 2,

Vă rog frumos, tehnicienii.

Doamna Tatiana Udrea:

În cadrul Bazinului Mării Negre primul apel, într-adevăr, a fost închis pe data de 31 mai curent. Următorul apel se prevede pentru anul 2019, fiindcă este procedura de evaluare, procedura de contractare și, ulterior, se elaborează ghidul pentru apelul doi. Dar pentru programul România – Moldova, programul de 81 de milioane care include componenta de infrastructură, apelul este preconizat pentru toamnă, orientativ – luna septembrie.

Sîntem acum la etapa de elaborare și consultare, cum am zis anterior, a ghidului aplicantului.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Cobzac,

Ultima precizare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc.

Respectiv și cei care vor să aplice au timp să se pregătească, dar și dumneavoastră să aveți posibilitate să prevedeați în bugetul 2018 acele cofinanțări, propunerile dumneavoastră cel puțin.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Guznac,

În contextul acelor multiple întrebări care au apărut, eu, de fapt, aș vrea doar să remarc. De fapt, pentru a crea această capacitate sau pentru a realiza aceste... acest ajutor, dar și altele, avem nevoie de capacitate administrativă, avem nevoie de o reformă profundă și foarte important în context de ce nu se realizează prevederile Strategiei naționale de descentralizare privind creșterea veniturilor proprii care să fie ca sursă de cofinanțare, așa cum prevede legea – Strategia națională de descentralizare, așa cum recomandă Congresul Puterilor Locale și Regionale, dar mergem pe suport de la Guvern, pentru că acest suport de la Guvern, de fapt, pot să comentez diferit, este și acea corupere politică, este și acea dirijare.

Deci întrebarea mea este, de fapt, poate nici nu întrebare, eu nu înțeleg de ce Guvernul nu promovează aceste reforme, dar tergiversează. Și v-am zis, o să accentuez aici că Strategia de reformă a administrației publice prevede termenul 2019–2020, pe când Strategia națională de descentralizare prevede 2017–2018.

De aceea, vă rog, și dacă vreți să răspundeți, dar să fie foarte clar, dacă spunem reforme, trebuie să o facem și să creăm această capacitate, fiindcă, de fapt, ajutorul, instruirea este bine, dar fără capacitate... Fiindcă dacă trebuie localitatea să aibă plan urbanistic general și multe altele, aduc acest exemplu, și nu are specialist, nu are arhitect, nu are alte structuri.

De aceea, ori mergem profund, ori altfel. De fapt, o să mimăm și sumele enorme sau accesarea proastă a fondurilor vine de la capacitatea administrativă redusă a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

Domnul Valentin Guznac:

Bine. Dacă îmi permiteți să răspund. Nu cred că probabil tangențial aceste două subiecte ar putea fi conexe și conectate la același... în același mod, dar eu am raportat în interpelarea dumneavoastră în Parlament care sînt pașii întreprinși de către Guvern pe dimensiunea descentralizării administrative. Am venit cu un raport special pe această dimensiune.

Nu știu, este viziunea dumneavoastră cu referință la faptul că Guvernul tergiversează implementarea strategiei și planului de acțiuni pe descentralizarea administrativă. Noi, în viziunea noastră, ne mișcăm cu pași foarte clari, concreți și echilibrați pentru a obține acele rezultate spre care mergem.

Dacă să vorbim despre reformă, iarăși este un subiect foarte larg, care trebuie, iarăși, în parametrii unei alte discuții abordată. Vom veni și cu propuneri ce țin de reformă care vor avea drept scop creșterea capacităților autorităților publice locale de a-și mări veniturile proprii și a aplica aceste venituri ca cofinanțare la etapele de accesare a banilor din proiectele respective.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Iurie Țap:

Doar o scrută constatare. Sîntem în iulie 2017 – politica bugetar-fiscală nu este prezentată, termenul-limită este 2018. Dacă în politica bugetar-fiscală nu va fi inclus, nu vor fi stabilite acele două, trei surse pentru creșterea veniturilor locale, înseamnă că și 2018 este eșuat.

Eu doar constat faptele și în acest sens vreau acțiuni concrete, fiindcă am insistat și domnul ministru al finanțelor trebuia iarăși să-mi dea răspuns la această întrebare – pînă ce, nu-l am, doar că trebuie să fie pași palpabili.

Și, apropo, o poziție din planul de acțiuni spune: „Instituirea granturilor pe bază de competitivitate”. Mă întreb eu: de ce nu se realizează această prevedere, dar se merge pe alocarea...? Apropo, anul trecut sau pentru 2017 s-au alocat pentru investițiile capitale prin anexa nr.5, care este pentru administrația publică centrală.

Este o ... Nu este bine, oameni buni. Sînt specialiști care înțeleg lucrul acesta și de aceea vă rugăm să mergem pe reforme, nu să mergem, iată, cu asemenea pași, fiindcă nu este corect, nu este bine.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorilor.

Și vom trece...

Vă mulțumim mult, domnule Guznac.

Și vom trece la următoarea etapă, la prezentarea rapoartelor comisiilor specializate.

Și-l invităm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.211, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014–2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate pentru anii 2014–2020, semnat la Chișinău la data de 20... 12 decembrie 2016, reprezintă un tratat trilateral care este încheiat între Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României și care prevede acordarea Republicii Moldova asistenței financiare (grant) din fondurile Instrumentului European de Vecinătate.

Bugetul total al Programului este estimat în mărime de 53,9 milioane de euro, dintre care contribuția maximă a Uniunii Europene este de 49 milioane de euro, respectiv, 0,5 milioane de euro sînt prevăzuți pentru asistența tehnică cu scopul implementării Programului, iar 10 la sută este cofinanțarea la activitățile prevăzute în proiecte din partea beneficiarilor.

La Programul de Cooperare Transfrontalieră din cadrul Instrumentului European de Vecinătate în Bazinul Mării Negre sînt eligibile pentru participare 9 țări, inclusiv Republica Moldova.

Perioada de executare a Acordului financiar începe de la data intrării în vigoare a Acordului și expiră cel tîrziu la 31 decembrie 2024 și cuprinde 3 faze: prima faza de implementare a proiectului care se va încheia la 31 decembrie 2022, faza a doua – faza de asistență tehnică care se va încheia la 30 septembrie 2024 și faza a treia – faza de încheiere care va fi încheiată la 31 decembrie 2024.

Obiectivul general al Programului este de a promova cooperarea transfrontalieră între statele membre ale Uniunii Europene și țările din vecinătatea europeană.

Programul reprezintă sursa de finanțare pentru asigurarea implementării Strategiei Uniunii Europene pentru Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre, pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate. Programul va fi implementat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României care este autoritatea de management. Cancelaria de Stat a Guvernului Republicii Moldova este responsabilă de coordonarea participării țărilor partenere a Instrumentului European de Vecinătate în cadrul Programului.

Programul va contribui la realizarea a două obiective strategice generale, și anume:

– Promovarea dezvoltării economice și sociale în regiunile aflate de ambele părți ale frontierelor comune, care are ca prioritate promovarea mediului de afaceri și antreprenoriatului în cadrul Bazinului Mării Negre, adică dezvoltarea mediului de afaceri și a IMM-urilor, cu finanțare din fondurile Instrumentului European de Vecinătate în mărime de 25,3 milioane de euro și cuprinde două priorități: promovarea în comun a mediului de afaceri și a antreprenoriatului în materie de turism și cultură și, respectiv, creșterea oportunității de comerț transfrontalier și modernizarea în domeniul agriculturii și a sectoarelor conexe.

– Al doilea obiectiv este aprobarea problemelor comune mediului, sănătății publice, siguranței și securității, adică protecția mediului, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, cu finanțare din fondurile Instrumentului European de Vecinătate în mărime de 18,8 milioane de euro și cuprinde două priorități interne: îmbunătățirea sistemului de monitorizare în comun a mediului; promovarea unor activități comune de conștientizare publică și a unor acțiuni comune privind reducerea deșeurilor din râuri și mare.

Condițiile generale ale Acordului de finanțare stabilesc că țara parteneră la Program va acorda cele mai favorabile regimuri fiscale și vamale în cadrul realizării proiectelor.

Beneficiarii eligibili pentru depunerea propunerilor de proiect pot fi autoritățile publice locale/naționale, organizațiile societății civile, nonguvernamentale, instituțiile educaționale și academice, camerele de comerț și industrie etc.

În contextul celor expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare Parlamentului și adoptare în primă și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră la această etapă.

Și am s-o rog pe doamna Buliga, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, de pe loc, să ne prezinte coraportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale, a examinat prezentul proiect de lege și constatăm următoarele.

Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014–2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate pentru anii 2014–2020, potrivit alineatului (1) articolul 11 din Legea nr.595 privind tratatele internaționale, se încadrează în categoria acestora.

Acordul propus pentru ratificare reprezintă, după cum s-a menționat, un tratat trilateral, care are drept scop acordarea asistenței financiare în valoare de 49 de milioane de euro, sub formă de grant pentru beneficiarii Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014–2020, dintre care jumătate de milion de euro sînt prevăzute pentru asistență tehnică cu scopul implementării programului. Totodată, Acordul prevede cofinanțarea activităților din partea beneficiarilor în valoare de 10%.

În procesul examinării Acordului în cadrul comisiei au fost depistate cîteva greșeli. Una din ele și este vorba de data specificată în acord „31 iunie 2017” care a fost indicată în textul ultimei propoziții din articolul 10 alineatul (1) al Acordului, „Condiții speciale” a constituit o eroare tehnică care a fost reparată în conformitate cu condițiile articolului 79 al Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor și articolul 17 al Acordului de finanțare, „Condiții generale”. De aceea am atras atenția Guvernului Republicii Moldova asupra anumitor greșeli redacționale care s-au întîmplat, se vede că, în textul... în procesul traducerilor oficiale ale Acordului și recomandăm ca pînă la publicare să fie revizuite.

Totodată, comisia a constatat și recomandă Parlamentului Republicii Moldova aprobarea în primă și a doua lectură a proiectului de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră pe marginea acestui subiect.

Iată de ce încheiem dezbaterile la proiectul nr.211 din 26 iunie 2016. Vom reveni la procedura de vot, precum am agreat, la ora 14.00.

Și să examinăm și să dezbatem al doilea subiect, următorul, nr.13 de pe ordinea de zi, proiectul nr.212 din 26 iunie 2017, proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun România – Republica Moldova pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate pentru anii 2014–2020.

Vă rugăm frumos, domnule Guznac.

Domnul Valentin Guznac:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Mulțumesc.

Aceste două proiecte, de fapt, sînt foarte asemănătoare între ele. Diferența constă în faptul că dacă în primul beneficiarii sînt regiunile riverane bazinului Mării Negre care vor acționa pentru creșterea economică, sustenabilă și protecția în comun a mediului, proiectul care ține de alocarea unui grant în cadrul acestui acord de 81 de milioane de euro pentru valorificarea activităților, pentru îmbunătățirea nivelului de trai al oamenilor din regiunea de frontieră din România și Republica Moldova prin acțiuni în domeniul educației, conservării și protecției patrimoniului istoric, securitate la frontieră etc.

Solicităm susținerea Parlamentului pentru aprobarea și acestui proiect de lege. Întrebările, care, eventual, ar putea să vină, sîntem gata să răspundem la ele.

Domnul Andrian Candu:

De data asta nu mai sînt întrebări. Toate au fost clarificate la precedentul proiect de lege.

Iată de ce vă mulțumim foarte mult, domnule Guznac.

Și în continuare, îl invit pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.212 din 26.06.2017, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014–2020 pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate pentru anii 2014–2020, semnat la Chișinău la data de 12 decembrie 2016, reprezintă un tratat trilateral care este încheiat între Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României, și care prevede acordarea Republicii Moldova asistenței financiare de grant din fondurile Instrumentului European de Vecinătate.

Bugetul total al Programului este estimat în sumă de 89,1 milioane de euro, dintre care contribuția maximă a Uniunii Europene este de 81 milioane de euro, dintre care 8,1 milioane de euro sînt prevăzute pentru asistența tehnică cu scopul implementării Programului, iar 10% este cofinanțarea la activitățile prevăzute în proiecte din partea beneficiarilor.

Perioada de executare a Acordului financiar începe de la data intrării în vigoare a Acordului și expiră cel tîrziu la 31 decembrie 2024, și cuprinde 3 faze:

faza de implementare a Proiectului care se va încheia la 31 decembrie 2022, faza de asistență tehnică – la 30 septembrie 2024 și faza de încheiere – la 31 decembrie 2024.

Obiectivul general al Programului Operațional Comun România – Republica Moldova 2014–2020 este de a crește dezvoltarea economică și de a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor din regiune prin investiții comune în domeniul: educației, dezvoltării economice, dezvoltării culturii, infrastructurii transfrontaliere și sănătății, asigurând, în același timp, securitatea și siguranța cetățenilor din cele două țări.

Programul reprezintă sursă de finanțare pentru asigurarea implementării Strategiei Uniunii Europene pentru Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014–2020, pentru Programul de Cooperare Transfrontalieră al Instrumentului European de Vecinătate. Programul va fi implementat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României, care este autoritatea de management, Cancelaria de Stat a Guvernului Republicii Moldova este responsabilă de cooperarea participării părților partenere ale Instrumentului European de Vecinătate în cadrul programului.

Programul va contribui la realizarea a trei obiective strategice generale și anume.

Obiectivul nr.1. Promovarea dezvoltării economice și sociale în regiunile aflate pe ambele părți ale frontierelor comune, care are ca obiective tematice sprijin pentru: educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare, promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric cu finanțarea din fondurile Instrumentului European de Vecinătate în mărime de 17,9 milioane de euro și cuprinde alte trei sub priorități interne:

- cooperarea instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și calitatea educației;
- promovarea și sprijinul pentru cercetare și inovare;
- conservarea și promovarea patrimoniului cultural istoric.

Obiectivul nr.2. Abordarea provocărilor comune în: mediu, sănătatea publică, siguranță și securitate, care are ca obiectiv abordarea provocărilor comune în ceea ce privește accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și a situațiilor de urgență;

- securitatea transfrontalieră de proiecte comune cu o finanțare din fondurile Instrumentului European de Vecinătate în mărime de 22 milioane de euro.

Respectiv, acest obiectiv II mai cuprinde alte trei priorități interne:

- sprijin pentru dezvoltarea serviciului de sănătate și accesul la sănătate;
- sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență.

Și ultimul, prevenirea și combaterea criminalității organizate și cooperarea polițienească.

Și ultimul obiectiv III prevede promovarea unor condiții mai bune și modalitățile de a asigura mobilitatea persoanelor, a bunurilor și a capitalului, care are ca obiectiv tematic îmbunătățirea accesibilității regiunilor, dezvoltarea transportului și rețelelor și sistemelor de comunicații (cu finanțare din fondurile Instrumentului European de Vecinătate în mărime de 33 milioane de euro), și cuprinde o singură prioritate, adică dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și TIC.

Condițiile generale ale Acordului de finanțare stabilesc că țara parteneră la Program va acorda cele mai favorabile regimuri fiscale și vamale în cadrul realizării proiectelor.

Beneficiarii eligibili pentru depunerea propunerilor de proiect pot fi autoritățile publice locale/naționale, organizațiile societății civile, nonguvernamentale, instituțiile educaționale și academice, camerele de comerț și industrie și altele.

În contextul celor expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare Parlamentului și adoptare în prima și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Nu sînt întrebări în adresa Comisiei economie, buget și finanțe.

Și o rugăm pe doamna Buliga, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, de pe loc, să ne prezentați raportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege, comunică că el se încadrează în categoria tratatelor supuse examinării și ratificării de către Parlament. Potrivit acordului, la fel aceleași instrumente vor fi utilizate ca și în precedentul proiect de lege, aceeași valoare a contribuției atât a beneficiarilor, cât și a Uniunii Europene. În același timp, beneficiarii vor fi scutiți de taxa pe valoare adăugată și impozitele vamale în conformitate cu prevederile acordului-cadru.

Dispozițiile acordului nu contravin legislației naționale, nu afectează drepturile și obligațiile asumate de Moldova în conformitate cu alte instrumente internaționale la care statul nostru este parte.

Acțiunea de ratificare va contribui la consolidarea relațiilor de colaborare între Republica Moldova – România și Uniunea Europeană și va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării economice a statului nostru.

Avem aceleași obiecții tehnice care sînt parte componentă a raportului și rugăm să se țină cont în procesul de definitivare a proiectului.

Și în contextul celor expuse, comisia propune Parlamentului adoptarea în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Buliga.

Nu sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană.

Și aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.212 din 26 iunie 2017, subiectul nr.13 de pe ordinea de zi și vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

Și în continuare, anunț începutul dezbaterilor pe subiectul nr.14 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege cu privire la tichetele de masă. Proiectul nr.150 din 17 mai 2017.

Și, cu permisiunea dumneavoastră, o să vă prezint proiectul.

Dragi colegi,

Am onoarea să vă prezint proiectul nr.150 din 17 mai 2017 care se referă la un sistem nou, pe care ni-l dorim să fie implementat în Republica Moldova, și anume sistemul tichetelor de masă. Subiectul tichetelor de masă nu este unul nou, tichetele de masă sînt cunoscute în Uniunea Europeană și în foarte multe state occidentale deja de mai mult de 50 de ani. Un foarte bun exemplu cum funcționează tichetele de masă este chiar alături de Republica Moldova în România și chiar și în Republica Moldova subiectul tichetelor de masă nu se discută pentru prima dată, dar deja cel puțin 10, dacă nu chiar mai mulți ani și mulți chiar dintre colegii noștri din Parlament au fost implicați în anumite dezbateri și discuții pe marginea acestui sistem.

Sistemul funcționează destul de simplu, tichetele de masă sînt și în formă electronică, și pe hîrtie cu anumite semne distinctive și de protecție și, de fapt, întregul sistem presupune patru jucători, dacă e să ne exprimăm așa: este operatorul tichetelor de masă – un fel de bancă, o companie care trebuie să îndeplinească anumite condiții în mod obligatoriu și în privința capitalului, și în privința sediului, și în privința persoanelor calificate, și în privința sistemelor de comunicare, softuri; apoi există angajatorii, patronii, instituțiile; apoi există angajații, cei care beneficiază, de fapt, de tichetele de masă și, bineînțeles, noi le-am numit în lege societățile de alimentare publică, care, de fapt, sînt: cantinele, restaurantele și magazinele, supermarketurile, deci toate magazinele unde se vînd produse alimentare.

Tichetele de masă au o valoare și este un supliment la salariu. În proiectul de lege este menționat în mod expres că se interzice reducerea salariului la acordarea

tichetului de masă. Tichetul de masă are o valoare pe care noi, autorii, am propus-o în sumă de 45 de lei, care va fi revizuită în funcție de ... indexată în funcție de inflație.

Acești 45 de lei au fost calculați. De ce anume 45 de lei? S-a luat în considerare coșul minim de consum la care s-a adăugat, bineînțeles, pus pe zile, pe lună și inflația din acel an. Noi am luat în considerare anul 2015, deoarece atunci când a fost elaborat proiectul, pentru acest an existau cifrele inflației.

Tichetul de masă se oferă angajaților ca supliment la salariu, este foarte important de menționat că acest supliment la salariu este neimpozabil. Adică, suma de 45 de lei în fiecare zi nu va fi impozitată pentru salariat cu impozit pe venit, nu se vor calcula contribuții de asigurări sociale, nu se vor calcula contribuții medicale, iar pentru angajator, cel care oferă angajatului tichetul de masă, este un cost deductibil.

Mai mult decât atât, sistemul funcționează cam în felul următor: se iau în considerare zilele lucrate din luna precedentă. De exemplu, angajatul a lucrat 22 de zile în luna precedentă și, respectiv, angajatorul oferă tichete de masă pentru cele 22 de zile. Nu se iau în considerare, evident, concediul de boală, vacanțele, concediile care sînt, fie de maternitate, paternitate. Deci trebuie să se ia în considerare efectiv perioada lucrată.

Ne dorim foarte mult ca acest sistem să funcționeze, ne dorim ca acest sistem să funcționeze atât în domeniul privat, cât și în domeniul public. Bineînțeles, legea pornește de la o etapă – domeniul privat, dar nu exclude domeniul public. Deoarece domeniul public presupune cost din buget pentru ca instituțiile publice să poată să ofere angajaților aceste tichete de masă. Dar sper foarte mult și deja am avut și discuții cu Prim-ministrul și cu colegii din Guvern, poate chiar pentru anul 2018, dacă reușim pînă atunci să avem și o legislație pe care ne-o propunem noi s-o creăm și s-o implementăm, nu se exclude ca în anul 2018 deja ar putea să apară și primele categorii de bugetari, poate cele mai vulnerabile, care vor beneficia de tichete de masă.

În lume sînt cunoscute mai multe sisteme de tichete sau vaucere, bineînțeles, toate au pornit de la tichetul de masă, deoarece asta a fost, dacă nu greșesc, Marea Britanie sau Italia, prin anii '50 au început, după care, bineînțeles, de la state la state, sistemele au fost dezvoltate, astăzi în multe state, inclusiv în România sau în Cehia, sau în Polonia, sau în Ungaria, în Italia sînt, pe lîngă tichete de masă, și tichete pentru... vaucere și pentru sport, vaucere pentru turism intern pentru a dezvolta sau pentru a promova anumite industrii.

Deci, în concluzie, sistemul ca atare este un sistem de protecție socială, deoarece presupune o alimentație bună pentru angajați. Deci se interzice să fie achiziționate sau consumate altceva decât produse alimentare, deci sînt interzise produsele de tutun, sînt interzise produsele alcoolice, sînt interzise produsele menajere – doar produse alimentare.

Pe de altă parte, este un element economic, deoarece presupune consum, consumul presupune circulație economică a banilor, presupune creștere la import, la export, asta tot presupune un anumit ciclu economic și o creștere economică. Și luînd în considerare că e supliment, iarăși repet, supliment neimpozabil la salariu, asta presupune că ar putea să fie și un mecanism, un instrument de luptă împotriva evaziunii fiscale, și anume a salariilor în plic. Pe scurt ăsta este sistemul.

Pînă la a aduce acest proiect de lege în Parlament, au fost organizate și cîteva dezbateri, inclusiv aici, în Parlament, dar nu doar în Parlament, am mai participat și la alte dezbateri organizate de societatea civilă, inclusiv de fundații internaționale. Subiectul respectiv a fost discutat și consultat cu toți jucătorii, îi numesc eu, din domeniu: sindicate, patronate, societatea civilă, companiile internaționale, inclusiv cei care au deja experiență. Am discutat inclusiv cu investitori care au organizate cantine, restaurante la întreprinderile pe care le au și am discutat despre acest sistem ca o alternativă, bineînțeles.

Sistemul, ca să înțelegeți bine, nu este obligatoriu. Angajatorul dacă vrea să ofere tichete de masă, o face, dar e un element foarte important ce ține de concurență, deoarece însuși salariatul la un moment dat va avea de ales, de exemplu, lucrează la cineva care îi oferă un pachet mai bun social și de remunerare, inclusiv tichete de masă, sau să meargă la altul care nu oferă tichetele de masă. Și acest lucru ajută foarte mult în multe state.

Eu personal am văzut-o și în România cum funcționează. Cînd vii la angajare și angajatorul îți propune 1, 2, 3 salariu, cutare, cutare, cutare și tichete de masă. Dar, bineînțeles, ne-am dori foarte mult ca acest sistem să se aplice și în domeniul public, în domeniul bugetar, în așa fel încît să ne permitem, poate chiar din anul 2018, să oferim aceste tichete de masă. Iarăși atrag atenția, supliment la salariu pentru angajații din domeniul public.

Poate o începem cu cei mai vulnerabili, gen: profesorii, educatorii, lucrătorii din asistență socială ș.a.m.d.

Vă mulțumesc mult.

Vă stau la dispoziție pentru a vă răspunde la întrebări.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Trecem la dezbateri. Primul este domnul Smirnov.

Poftiți.

Domnul Eduard Smirnov:

Спасибо.

Господин Канду,

у меня в руках Постановление Правительства Республики Молдова... № 144 от 26 февраля 2014 года, которым утверждено Положение о размерах и критериях определения расходов, понесенных и определенных

работодателем на проезд, питание и профессиональное образование работника.

Второй раздел касается расходов на организованное питание работника. Здесь указывается, что в случае, если критерии, установленные пунктом таким-то, там есть критерии, настоящее положение, соблюдаются, максимальная величина, разрешенная к вычету – не превышает 35 леев без НДС на одного работника за каждый фактически отработанный день этим работником. То есть, вы сейчас ссылаетесь на опыт, который есть в западных странах. У нас такое решение есть, у нас такое положение есть, и я знаю, что многие предприятия пользуются этим положением, и питается... работник без талонов, без посредников.

Скажите, пожалуйста, зачем нужен был этот законопроект, который вы сейчас докладывали? У нас работает...

Domnul Andrian Candu:

Vă explic. Într-adevăr, astăzi sînt întreprinderi care își organizează cantinele și își organizează poate catering sau prin altă metodă să îi hrănească pentru angajați.

Dar sînt și, aș spune, marea majoritate de alte întreprinderi sau alți patroni care nu-și permit să organizeze punctele de alimentare pentru angajații săi. Și pentru cei care nu pot să-și organizeze restaurante, cantine sau cumva să contracteze, le oferim șansa, în mod opțional, să aibă și un alt sistem cum este cel al tichetelor de masă.

Însă dumneavoastră ați remarcat foarte bine că Hotărîrea de Guvern actuală prevede, dacă nu greșesc, 35 de lei pentru angajat. Odată cu adoptarea acestei legi, va trebui să fie revizuită și acea Hotărîre de Guvern pentru a le echivala la 45 de lei. Trebuie să existe o posibilitate, ori dai tichetul de 45 de lei, ori dai... oferi masă.

Însă cea mai mare diferență, stimate coleg, este că, dacă, de exemplu, la o întreprindere există cantină și eu ofer angajatului acea masă, atunci tichetul are avantajul că angajatul nu neapărat mănîncă la masă și folosește acel tichet, dar în drum spre casă trece pe la magazin și cumpără anumite produse alimentare ca să ducă acasă la copii sau la familie, folosind acele tichete de masă. (*Gălăgie în sală.*)

Deci tichetul de masă, pînă la urmă, are un avantaj suplimentar că nu neapărat presupune mîncarea imediată sau alimentația imediată a angajatului, dar presupune și faptul că el poate să-și cumpere, poate nu-i place mîncarea din cantina care-i oferă întreprinderea, dar merge și mănîncă în altă parte sau își cumpără ceva din magazin. Deci tichetul de masă are o folosire mai largă și se folosește și în întreprinderile unde întreprinderea nu-și permite să aibă organizate cantine.

Eu am dat exemplu... fără să dau exemplu acum de nume de întreprinderi, dar în nordul Moldovei, în zona Bălțului, sînt întreprinderi foarte mari, investitori străini care au organizat cantine pentru angajații săi.

Dar închipuiți-vă că există o întreprindere de 10 angajați sau 5 angajați, sau 15 angajați, pentru ei ar fi foarte costisitor să se organizeze o cantină sau un restaurant pentru acești 10–15 angajați și atunci o să le ofere tichete de masă cu care acești angajați o să meargă să mănânce într-o cantină, restaurant sau o să meargă să-și cumpere ceva dintr-un magazin.

Domnul Iurie Leancă:

Domnule Smirnov,

Precizare sau a doua întrebare.

Domnul Eduard Smirnov:

Спасибо.

Второй вопрос у меня есть, господин Канду. Все знают, все говорят, что наша страна очень коррумпированная. Это говорят партии в Парламенте, непарламентские партии, это говорят внешние партнеры. Что такое коррупция, как она создается? Она создается тогда, когда между тем, кто платит деньги, и тем, кто получает деньги, есть посредник. Вот вы в этом законе и определяете посредника, так называемого оператора, который не будет ничего делать, ничего... не будет производить полезную продукцию. Будет талоны изготавливать, там есть требования, и через него будут идти большие деньги, и с этими талонами, деньгами будет договариваться с общепитом, с рестораном, столовой, как они будут кормить.

Как у нас договариваются в Молдове, вы прекрасно знаете. То есть, вы создаете... этим документом условия для коррупции в Республике Молдова, дополнительные условия для коррупции.

Не кажется ли вам, что это так?

Domnul Andrian Candu:

Cu același efect, haideți să dăm exemplul băncilor, al instituțiilor financiare, al organizațiilor de microcreditare, dacă și acestea sînt elemente de corupție, atunci eu nu mai înțeleg nimic în economie.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Precizare, domnule Smirnov.

Domnul Eduard Smirnov:

Уточнение одно.

Зачем нужны посредники? Почему предприятие не может самостоятельно определять, где будет кормить, как будет кормить, по каким электронным, неэлектронным там талонам или талонам просто?...

Domnul Andrian Candu:

Dragă coleg,

V-am răspuns o dată. Întreprinderile posibilități au și lucrul ăsta este prevăzut de acea Hotărîre de Guvern pe care dumneavoastră ați dat-o ca exemplu.

Dar eu m-am referit și la altceva, că există și un sistem al tichetelor de masă care trebuie să fie complementar, opțional sau facultativ și de operator este nevoie, deoarece el își asumă responsabilitatea de operare a sistemului tichetelor de masă. El le produce, el le urmărește fluxul, el le garantează. Acel operator va fi obligat să îndeplinească unele condiții pentru a fi licențiat.

E ca și o bancă care la fel face anumite operațiuni și tichetele de masă sînt ca și bani, indiferent că sînt virtual electronic sau sînt pe suport de hîrtie. Iată de ce sînt anumite condiții.

Dacă sistemul respectiv funcționează în Italia, în Franța, în Marea Britanie, în Cehia, în România – state de referință pentru noi, unde, probabil, corupția este mai puțin sau nu este deloc, spre deosebire de Republica Moldova. Și dacă să ne referim la corupție, păi, ea astăzi este și fără tichete de masă.

Însă tichetele de masă, ca instrument de plată la supliment la salariu, poate fi un instrument de luptă împotriva inclusiv a corupției sau a evaziunii fiscale în cazul de față și a salariilor în plic, deoarece presupune ca angajatorul la un moment dat o să trebuiască să se gîndească, fiind impus de competiții, de concurență, va trebui să se gîndească cu ce să vină el în fața angajaților ca supliment la salariu dacă angajații o cer, mai ales că noi am scris în lege că există posibilitatea intervenției și a sindicatelor sau altora.

Iată de ce acest element va aduce beneficiu economic și beneficiu social, dar nu cred că va aduce elemente legate de corupție.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Următorul, domnul Pistrinciuc.

Vă rog.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da. Întrebare, poate, așa, dilemă mai degrabă. Care este cifra totală, bugetul total care ar trebui să fie cheltuit pentru angajații sectorului public, pentru bugetari? Dacă aveți un calcul.

Domnul Andrian Candu:

Dacă e să luăm în considerare întregul număr de angajați în domeniul public, se ridică la vreo 200 de mii sau peste 200 de mii de angajați.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

... 13, 14 mii de lei undeva pe an – mare buget, în principiu.

Domnul Andrian Candu:

Luiați 800 de lei pe lună, pe an, înmulțiți la 250 de mii. Dar noi nu ne referim la faptul că noi vom fi în stare să asigurăm de mâine toți 250 de mii de angajați la toate nivelurile, dar asta-i toate nivelurile, inclusiv la nivel local toți angajații în domeniul bugetar sau domeniul public.

Noi trebuie să introducem un sistem ca el să funcționeze și cum funcționează sistemul se va vedea mult mai bine în domeniul privat inițial. Dar am remarcat faptul că sper foarte mult să reușim ca începând din anul 2018, dacă sistemul va începe să funcționeze, dar pentru asta ne trebuie și operatori, pentru asta ne trebuie legislație, la această lege urmează încă să mai fie aprobate și legi conexe, și regulamentele Guvernului ș.a.m.d., pe care vrem să le facem în toamnă, în așa fel încât cel puțin cadrul juridic să-l avem de la 1 ianuarie 2018, să vină operatorii să-și înceapă activitatea ca să semneze contractul cu angajatorii, să semneze contractul cu magazinele, cu restaurantele, cu restul.

Adică sînt încă multe elemente, dar sper foarte mult că dacă vorbim de domeniul bugetar public în general vom selecta inițial unele categorii care sînt cele mai vulnerabile pentru a le acorda acest beneficiu și acest supliment la salariu ca, ulterior, de ce nu, să ajungem să fim bogați și să fim atît de buni, financiar mă refer, încît să oferim la toți cei care sînt în domeniul... care sînt angajați.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Dilema unde...

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Precizare sau a doua întrebare.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da, întrebare și dilema. Deci noi... buget total impunător pentru tot sectorul public că o să fie mulți bani. Dacă punem 800 de lei pe lună la salariul minim sau mediu, iese un spor... dacă la toți le dăm să fie un drept universal, să spunem așa.

Pe de altă parte, spuneți de agenții economici. Noi la comisie am avut ocazia să vorbim cu asociațiile de business și ei salută faptul că în lege pentru ei este chestia privind tichetele opțional, da.

Adică sînt unii care nu au posibilitatea să se deplaseze la cantină sau undeva și atunci se creează mai multe probleme. Acum iese într-un fel că... este el folosit și în alte țări, dar acolo deja se vine deodată cu bugete, injecții bugetare, în special la sectorul bugetar, ca să fie echitabil, fiindcă o să... nu vă temeți că o să iasă așa: că o parte doar din agenții economici vor folosi tichetele pentru care poate asta, într-adevăr, fie ca un pachet motivațional, cealaltă parte, deoarece este opțional, nu îl vor folosi, poate vor crea adaosul acesta salarial ca să facă.

Pe de altă parte, sectorul public nu va avea deloc chestia asta, fiindcă nu știm cînd o să avem bugetul. Dar să presupunem că noi avem bugetul pentru a le adăuga

800 de lei sub formă de tichete la toți angajații sectorului public, nu ar fi mai judicios să le dăm ca și bani la salariu decât să le dăm tichete și să mai cheltuim niște bani în administrarea...?

Dacă aveți un calcul, vreau să întreb, cât ar costa administrarea aceasta prin... cum se numesc ei acolo – prestatorii aceștia de serviciu care confecționează tichetele – operatorii?

Pardon.

Domnul Andrian Candu:

Operatorii.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da. Operatorii care le confecționează, le...

Domnul Andrian Candu:

Dragă coleg,

Originea ideii de tichet de masă a pornit în domeniul privat în Marea Britanie și Italia, companii mari gen Italia Fiat sau restul, care au decis pe la sfârșitul anilor '40, începutul anilor '50 să ofere angajaților, deci vorbim de domeniul privat, nu public, nu bugete și să ofere acest beneficiu anume țintind în alimentarea publică.

Deci nu le oferea majorare de salariu sau supliment la salariu, ca angajatul să se ducă să-și cumpere băuturi alcoolice, haine, produse menajere sau vacanțe, dar anume produs alimentar, pentru ca angajații să fie mai sănătoși, să lucreze mai bine și, în general, alimentația, sănătatea publică să fie ținută la nivelul întreprinderii.

Da, ulterior s-a transformat și în politică de stat. Dumneavoastră ați dat exemplul că s-ar putea să fie anumită, haideti să zicem, discriminare și inegalitate între domeniul privat și domeniul public. Sînt state și cazuri, de la caz la caz, unde domeniul privat funcționează de la sine sisteme de tichete precum se organizează economia de piață, iar statul nu oferă sau statul a oferit cîndva, dar datorită unor crize economice nu mai oferă.

Și un exemplu de acesta este în România. România pînă în anul 2009, 2010 a oferit și la nivel de stat ca buget, în ministere aveau tichete, la agenții aveau tichete, dar și businessul, bineînțeles, avea, domeniul privat avea tichetele respective.

În anul 2009, 2010, venind criza financiară economică din Statele Unite spre Europa ș.a.m.d., acea criză financiară, statul român a decis, în buget a tăiat absolut toate beneficiile, inclusiv tichetele de masă, dar privații au continuat să funcționeze și nimeni nu a ridicat nici o problemă în privința echității sau a discriminării, fiindcă este un drept, este o opțiune, nu este o obligație.

În cazul de față, v-am dat exemplul unei întreprinderi mari – 2000, 3000, 5000 de angajați, unde managementul acelei companii, acelei întreprinderi decide

să organizeze masa la întreprindere prin cantine sau prin restaurant și oferă de 3 ori masa la tot felul de alte schimburi.

Există însă o întreprindere într-un domeniu foarte mic: designer, marketing, orice altceva de 10, 15 angajați, eu nu văd acea întreprindere să aibă, să fie în stare să-și deschidă o cantină. Noi, în Parlamentul Republicii Moldova, am decis la un moment dat că Parlamentul nu mai poate, că nu îi caracteristic să dețină cantină, bucătari, mercendiseri și achizitori și tot felul, tot felul de alte... fiindcă nu ține de activitatea Parlamentului.

De aceea, Parlamentul a decis să contracteze outsourcing o firmă care face catering, o face bine, că nu face bine, calitatea, noi asta putem să discutăm altă dată la Biroul permanent în mod special, dar cert este că noi nu putem să ne asigurăm, noi nu putem să ne asumăm să avem o ... un punct de alimentare public. Și, probabil, poate într-o bună zi, dacă va funcționa mecanismul și va funcționa sistemul, Parlamentul Republicii Moldova, de ce nu, va da angajaților săi – Secretariat, nu deputați, tichete de masă, fiindcă e vorba despre contractul de muncă și multe alte chestii.

Deci sistemele, țările sînt diferite, abordarea a fost diferită. Eu îmi doresc foarte mult ca în cîțiva ani de zile statul Republica Moldova să-și permită să aibă articol în bugetul Republicii Moldova în fiecare an un articol separat care să presupună oferirea beneficiilor de muncă sub formă de tichete de masă – 45 sau cîți lei va fi atunci, luînd în considerare inflația la toți bugetarii sau toți cei din domeniul public.

Îmi doresc foarte mult, dar la ora actuală noi trebuie să pornim de la ceva, iar a porni de la ceva înseamnă, în primul rînd, sectorul privat, acolo unde există și bani, unde există posibilitate și unde există deja niște mecanisme clar create.

Statele au pornit din domeniul privat și, ulterior, țara, guvernarea respectivă și-a asumat prin politicile publice inclusiv acest sistem.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc.

Următorul este domnul Știrbate.

Domnul Petru Știrbate:

Da, mulțumesc, domnule vicespeaker.

E o ocazie să acord o întrebare domnului Președinte al Parlamentului, dar un deputat simplu, nu vă supărați.

Domnule Președinte,

Eu am să vă pun o întrebare referitor la articolul 4 pe care, chiar astăzi, pornindu-mă înapoi spre Parlament, mi-au dat-o niște întreprinzători și aici mă refer la valoarea minimală... nu minimală, nominală a tichetului. Și ei întrebă dacă ar fi posibil pentru sectorul privat ca valoarea să fie plafonată minim 45, adică ei sînt de acord și e benefic, ei salută chestia aceasta. Ei zic: „Domnule, dar eu

vreau să dau 70” ... privatul, el vrea să dea 70 de lei tichetul sau 80, de exemplu, adică...

Dacă dumneavoastră, ca autor, o să fiți de acord ca aici să introducem în afară de nominal și cuvântul „minim 45 de lei”. E clar ce ați spus dumneavoastră... s-a explicat acum pe înțeles cu sectorul bugetar, cu sectorul de stat, acolo poate să fie plafonat, dar pentru privat – solicitarea nu este a mea, nu sînt privat eu, dar astăzi, pe cuvîntul meu de onoare, așa mi-au pus întrebarea care... cred că publicul acum lucrurile ascultă, fiindcă mulți cetățeni s-au și mirat de ce a fost, mă rog, schimbată legea, proiectul pe astăzi că vor... stau și ascultă.

Dacă s-ar putea să venim aici la articolul 4 cu niște explicații și, poate, totuși liberalizăm chestia asta.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dragă coleg,

Această întrebare am primit-o și acest subiect a fost discutat, în felul în care dumneavoastră ați invocat subiectul, la ultimele dezbateri cu mediul de afaceri și patronate, sindicate și restul. Și, la fel, s-a ridicat din partea mediului de afaceri subiectul dacă ar putea valoarea tichetului să fie mai mare, dacă angajatorul vrea să dea, într-adevăr, tichet cu o valoare mai mare. Noi am zis că pentru lectura a doua vom face modificările respective prin amendament. Dar atenție, în ce sens! Valoarea neimpozabilă și cost deductibil pentru patron este plafonat de 45 de lei. Dacă angajatorul, patronul vrea să ofere tichet și de 100 de lei, poate să o facă, dar costul atunci nu va fi deductibil. Și lucrul acesta trebuie de avut foarte mare grijă, deoarece altfel o să deschidem porțița de evaziune fiscală sau să deschidem porțița de costuri foarte mari pentru buget necontrolabile. Deoarece aceste cheltuieli sînt... acestea de 45 de lei sînt deductibile pentru întreprindere și neimpozabile, din care nu se calculează nici contribuția medicală, nici contribuția socială pentru angajat. Noi trebuie să avem o anumită plafonare.

Noi am discutat despre o hotărîre de Guvern care este la ora actuală și care prevede 35 de lei pentru restaurante, cantine și restul pentru angajați... pentru patronii care își organizează punctele de alimentare, are dreptul să cheltuie pînă în 35 de lei pentru angajați. Noi putem în timp... în timp putem să majorăm și valoarea aceasta de 45 de lei care... vedeți alineatul (2) paragraful 2 oferă o astfel de posibilitate, luînd în considerare inflația, luînd în considerare 1, 2, 3 și 4.

Deci răspunsul este: noi putem deschide puțin porțița la valoarea nominală, dar ceea ce depășește 45 de lei trebuie să fie deja nedeductibil, să fie din venitul patronului și va fi imposibil pentru persoana fizică angajat, dar trebuie să existe o anumită plafonare. Așa cum există plafonare la tot felul de achiziții, la tot felul de alte operațiuni economice în cadrul unei întreprinderi, trebuie să existe o plafonare și aici.

Dar atenție, acest mecanism poate fi implementat. În lectura a doua noi vom veni cu un amendament care să ne ajute, iar însăși valoarea tichetului de 45 de lei la ora actuală, care este deductibil și neimpozabil, va fi în fiecare an revizuit luând în considerare inflația și restul elementelor.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc.

Precizare sau a doua întrebare, domnule Știrbate.

Domnul Petru Știrbate:

Doar o precizare.

Domnule Președinte,

Eu intuiesc că atunci când mi-au pus întrebarea antreprenorii e ceea ce ați spus dumneavoastră, adică o să scoată salariul cel din plic. Bine și atunci...

Domnul Andrian Candu:

Foarte bine. Ei au posibilitatea să scoată salariul din plic...

Domnul Petru Știrbate:

Atunci bine. În varianta aceasta haideți, de exemplu, să facem o marjă, adică nu mai mult de... la ziua de astăzi 45 la 75, de exemplu. Înțelegeți ori nu?

Domnul Andrian Candu:

La ora actuală marja așa și este. Până în 45 de lei...

Domnul Petru Știrbate:

Nu, nu. Eu mă refeream... ei se refereau, adică, că să fie ceva mai mult de 45 ca, mă rog, să nu fie dus mai departe în impozite.

Domnul Andrian Candu:

45 de lei este valoarea care a fost calculată, luând în considerare...

Domnul Petru Știrbate:

Eu am înțeles ideea autorului, eu spun, eu...

Domnul Andrian Candu:

... coșul minim de consum. 45 de lei este ceea ce omul, în mod obligatoriu, consumă în fiecare zi ca produs alimentar.

Domnul Petru Știrbate:

Bine, mulțumesc, domnule Președinte, am înțeles.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Doamnă Bodnarencu,

Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Я все-таки возвращаюсь к дискриминации. В статье 16, в части второй Конституции Республики Молдова говорится, что все граждане Республики Молдова равны перед законом и властями независимо от расы, национальности, этнического происхождения, языка, религии, пола, взглядов, политической принадлежности, имущественного положения или социального происхождения. Но получится, что все равны, но кто-то равнее. Почему бы вам не ввести этот закон в силу с первого января будущего года? И сразу предусмотреть в нем те категории бюджетных работников, которые, скажем, не самые бедные, как вы говорите, потому что сразу возникает ассоциация с комитетами бедноты, которые пора уже вводить в нашей стране, а с теми, кто получает зарплату по первой, второй, третьей графе тарифной сетки...

Domnul Andrian Candu:

Pentru ca acest proiect de lege... pentru ca acest sistem să funcționeze de la 1 ianuarie, noi trebuie să-l examinăm, să-l dezbatem și să-l aprobăm cât mai repede, deoarece în toamnă, la începutul toamnei ne propunem legislația conexă și, ulterior, regulamentele Guvernului și apoi lucrul cu operatorii ș.a.m.d., în așa fel încât, într-adevăr, sistemul să înceapă să funcționeze de la 1 ianuarie 2018. Și atunci, poate, luând în considerare și elaborarea bugetului și bugetul care urmează să vină în lunile octombrie, noiembrie, să avem posibilitatea deja să prevedem în buget anumite sume de bani. Iar ce ține de discriminare și nediscriminare: este economia de piață, dumneavoastră aveți un salariu mai mare, eu am salariu mai mic sau invers, asta tot îi deja o discriminare, dar ea este una economică.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Precizare sau a doua întrebare.

Doamna Elena Bodnarenco:

Precizare.

Ну, это вы не мне говорите, это вы говорите сейчас бюджетным работникам, поэтому спасибо за ответ.

И второй вопрос, который я хотела задать. Одни голосуют за Демпартию потому, что боятся потерять должность, другие – потому, что против них возбуждены уголовные дела, третьи будут голосовать потому, что будут бояться потерять талоны, tichete de masă?

Domnul Andrian Candu:

Doamnă,

Pentru Partidul Democrat se votează prin voință liberă și prin baza unui crez adevărat. Și eu personal nu dau pe nimeni afară, nu iau pe nimeni afară și eu nu am

să fie operatorul de tichete. Tichetul de masă este un drept al angajatului și o posibilitate a angajatorului și nu cred că trebuie noi să amestecăm chestiile electorale cu un sistem care, pur și simplu, aduce beneficii și economice, dar, în primul rând, este legat de protecția socială.

Dacă oamenii o să voteze Partidul Democrat, că Partidul Democrat a venit cu astfel de propunere și o să reușească să implementeze, împreună cu voi, dragi colegi din alte formațiuni, acest sistem al tichetelor de masă, atunci Partidul Democrat e bravo, dar la fel și Partidul Comuniștilor dacă o să susțină acest sistem.

Domnul Iurie Leancă:

Doamnă Bodnarecno,

Precizare?

Doamna Elena Bodnarenco:

Да. Ну опять вы сами себя выдали. Собственно, замысел этого закона стал понятен для всех.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,

Eu vă răspund și la „замысел”. Vă răspund și la „замысел”, că totuși sînt autor și m-ați atacat în felul acesta.

Eu despre acest sistem știu mult înainte de a fi în politică și de a fi în Partidul Democrat și acest sistem funcționează în multe state la fel nelegat de Partidul Democrat și fără nici un fel de altă relație politică. Este un proiect de lege și este un sistem care vine, în primul rând, în beneficiul angajaților, al omului de rând și n-are elemente politice.

Iar Partidul Democrat o să fie votat și o să câștige viitoarele alegeri parlamentare, deoarece așa sînt de buni oamenii acolo, ca echipă și nu neapărat din cauza acestui sistem. (*Aplauze.*)

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Domnule Bejan,

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Și vă mulțumesc foarte mult că îmi dați ocazia să vorbesc despre Partidul Democrat.

Domnul Iurie Leancă:

Ați făcut precizarea deja... (*Voce din sală.*)

Și a doua întrebare.

Dumneavoastră ați spus că vin cu a doua întrebare...

Doamna Elena Bodnarenco:

Domnule Președinte,

Faceți regulă.

Domnul Andrian Candu:

Dumnealui moderează ședința, eu nu am dreptul...

Domnul Iurie Leancă:

Păi, sînteți cu a doua întrebare...

Doamna Elena Bodnarenco:

... el încă nu s-a deprins de a modera ședințele...

Domnul Iurie Leancă:

O să mă învăț.

Doamna Elena Bodnarenco:

... și din cauza aceasta face greșeli. Domnul Pistrinciuc a avut o a doua întrebare, dar dumneavoastră, domnule Leancă, nu i-ați permis dumnealui.

Noi am văzut așa-numită dragoste către Partidul Democrat, cei care au participat la dezbaterile publice organizate de „Promo-LEX”, atunci cînd, în timpul zilei, cei care sînt salariați din bugetul statului au fost ca o turmă aduși la acele dezbateri. Eu cer scuze că așa vorbesc despre cetățenii Republicii Moldova, dar a fost cu de-a sila aduși la dezbateri. Așa și cu tichetele de masă va fi.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

N-am înțeles, ce legătură are tichetele de masă cu elementul politic?

Stimată doamnă,

Dacă n-ați înțeles, mai explic încă o dată foarte scurt. Nu, se pare că n-ați înțeles. Acest proiect de lege, acest sistem al tichetelor de masă vine ca protecție socială și ca element economic, ca supliment la salariu neimpozabil și deductibil din punctul de vedere al costurilor pentru cetățenii Republicii Moldova angajați. Deci vorbim despre relații de muncă.

Aici n-am văzut nici o propoziție despre Partidul Democrat, n-am văzut absolut nimic scris despre sistemul electoral, n-am văzut nimic scris nici despre dezbaterile publice în privința sistemului electoral, la care, apropo, vă invităm data viitoare să participați și pe platforma Parlamentului.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc.

Domnule Bejan,

Următoare întrebare, poftiți.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Stimate domnule autor Andrian Candu,

Eu am studiat, înainte de a veni la ședința respectivă, proiectul dat, experiența și a altor țări. Aveți perfectă dreptate când spuneți că un șir de țări europene de mulți ani utilizează acest sistem, inclusiv vecinii noștri din România. Mai mult decât atât, vreau să vă zic că dacă în Germania – 0,5% din angajați utilizează tichetele de masă, în România utilizează – 50% din angajați tichetele de masă.

Dar, totodată, vreau să vă zic că România a mers mai departe. Pe data de 11 aprilie 2017 a fost înregistrat de către PSD un proiect de lege care prevede înlocuirea tichetelor de masă cu indemnizații de hrană anuale la nivelul a două salarii de bază minime brute, excepție făcând personalul din apărarea națională, ordine publică și asigurare națională. Bănuiesc că cunoașteți și dumneavoastră despre inițiativa legislativă respectivă. Cum credeți, n-ar fi mai bine ca deodată să mergem și noi pe calea aceasta, depășind o etapă cu tichetele de masă?

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Stimate coleg,

Am vorbit despre geneza și despre utilitatea și efectul acestui sistem pentru inclusiv economie, pentru protecție socială, pentru relațiile concurențiale, care există în mediul de afaceri și multe, multe, multe alte elemente.

Dumneavoastră vă referiți la indemnizații și dumneavoastră vă referiți la suplimente de salarii plătite din buget și dumneavoastră vă referiți la alte pachete de privilegii, pe care un buget sau altul poate să-și permită dintr-un stat sau altul.

Eu m-am referit la faptul că noi vrem să introducem un sistem care funcționează în Europa și în România, ați menționat foarte bine că, în ultimii 15 ani, s-au bucurat peste 50 la sută din angajați, indiferent că e la stat sau la privați și același lucru ne dorim și noi.

Când ne vom maturiza ca și economie și ca și dezvoltare economică și vom fi și noi ca România bogăți, puternici, la fel, poate, vom veni și cu alte privilegii, și cu alte beneficii, și cu alte programe pentru angajații din sectorul bugetar.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Domnule Bejan,

Precizare sau a doua întrebare?

Domnul Valerian Bejan:

Da, a doua întrebare.

Deci nemijlocit ceea ce ține de proiectul de lege am un șir de observații. Chiar la punctul ... articolul 2 ultimul alineat „Societatea de alimentație publică” la „Noțiuni de bază”. Societatea de alimentație publică este o persoană juridică care prestează servicii de alimentație publică și/sau care vinde produse alimentare și care a încheiat un contract de prestare servicii cu operatorul licențiat în condițiile prezentei legi.

Subînțeleg că dacă el nu a încheiat contract cu operatorul deci nu poate fi numit ca societate de alimentație publică. Chiar dacă n-a încheiat contract cu operatorul, ea oricum se numește societate de alimentație publică. Probabil că ultimele cuvinte trebuie de exclus din fraza respectivă.

Domnul Andrian Candu:

Nu, nu poate fi exclude, deoarece noi ne referim la societățile de alimentație publică care sînt în circuitul sistemelor tichetelor de masă. Noi nu putem să vorbim despre pur și simplu magazin, dacă acel magazin nu participă ... sau acea cantină, sau acel restaurant nu participă în circuitul sau în sistemul tichetelor de masă. Asta e și menirea.

Noi am numit generic societate de alimentație publică, că asta a fost denumirea cea mai potrivită să acoperim și magazinele, și supermarketurile, și magazinul de la colț de casă, așa-numitul de cartier, și hipermarketul, și restaurantul, indiferent de cîte staruri de Michelin are, și cantina, adică aici intră absolut toți.

Dacă dumneavoastră aveți o altă denumire mai bună care s-ar potrivi, noi putem s-o înlocuim ceea ce scrie aici „societatea de alimentație publică”. Dar contract cu operatorul trebuie să aibă, deoarece va fi cel care primește tichetele de masă de la clientul angajator undeva și pe urmă trebuie să le predea la operator ca să-și obțină banii. Fără contract nu se poate.

Domnul Valerian Bejan:

Deci în noțiunea respectivă intră și magazinele de produse alimentare, nu numai cele de alimentație publică?

Domnul Andrian Candu:

Păi, dar aici scrie, dumneavoastră ați citit: „Societatea de alimentație publică – persoană juridică, inclusiv care vinde produse alimentare”. Care vinde produse alimentare. Adică, și magazinul de cartier de la colț de casă care are un spațiu de 15 m² și vinde pîine, lapte, iaurt și covrigi, precum și supermarketul la un alt colț de cartier sau restaurantul, sau cantina. Toate sînt aici prevăzute ca și societate de alimentație publică, doar că trebuie să încheie contract cu acel operator, deoarece urmează să dea tichetul și să-și obțină banii.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Precizare.

Domnul Valerian Bejan:

Și încă un moment vreau să precizez referitor... noi nu demult am votat o lege care exclude utilizarea ștampilelor, obligativitatea de folosire a ștampilelor, iar în prezentul proiect de lege se prevede ca pe fiecare tichet să fie aplicată ștampila. Deci noi ce le reintroducem iarăși sau cum?

Domnul Andrian Candu:

Aici nu se referă la ștampilele pe care noi le-am exclus, aici se referă la o anumită parafă, un anumit semn, atunci când tichetul este dat în magazin se pune o anumită distincție, poate să fie și scris, adică poate fi reformulat pentru lectura a doua. Dar nu se referă în contextul sau în sensul ștampilelor pe care noi le-am exclus din ... Noi am exclus ștampilele ca element obligatoriu ...

Domnul Valerian Bejan:

Exact.

Domnul Andrian Candu:

... la înregistrarea întreprinderilor, ca un element obligatoriu care formalizează anumite tranzacții sau anumite contracte. Dar parafa medicului, la fel, a rămas, nu? Noi n-am exclus-o.

Domnul Valerian Bejan:

Da, dar aici se numește „ștampilă”.

Domnul Andrian Candu:

Bine. Punem în ghilimele... pardon în ...

Domnul Valerian Bejan:

Deci reformulăm pentru lectura a doua?

Domnul Andrian Candu:

De reformulat, da.

Domnul Valerian Bejan:

Da. Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Doamna Domentii, următoarea întrebare.

Doamna Oxana Domentii:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

După cum s-a mai vorbit astăzi, în practică mai există deja un sistem de deductibilitate pentru cheltuielile legate de alimentație, doar că s-a vorbit, acolo

este vorba de 35 de lei pe zi, dumneavoastră, din start, propuneți un mecanism mai privilegiat într-un fel cu o deductibilitate de 45 de lei.

Vreau să vă întreb, de ce din start o schemă o propuneți să fie privilegiată în raport cu cealaltă? Și, poate, dacă este prevăzut ca și acolo să fie echivalată suma? Deci să se ridice acel plafon de deductibilitate. La fel, legat de cheltuieli deductibile vreau să vă întreb, dacă cheltuielile legate de tipărirea tichetelor de masă și altele: de administrare, deținere, de evidență a acestor tichete în cadrul întreprinderilor, la fel, vor fi deductibile sau nu? Și dacă ele se vor regăsi în Codul fiscal?

Și, totodată, legată de această valoare nominală de 45 de lei. În proiectul de lege este clar stabilit că valoarea nominală a unui tichet este de 45 de lei pe zi, iar ulterior va fi indexată această valoare nominală.

Deci cei care ridică legea ei vor vedea această valoare nominală de 45 de lei pe zi, pentru că sînt departe de gîndul că noi vom putea să reușim sau va trebui să urmărim în fiecare an să schimbăm această lege, fie că se schimbă valoarea nominală de fiecare dată atunci cînd ea este indexată pe rata inflației, ori cum vedeți dumneavoastră practic acest mecanism? Aici în lege rămîne 45 de lei și undeva este fixată o altă valoare indexată? Ori de fiecare dată va trebui modificată legea pentru ca să fie schimbată această valoare nominală?

Poate ar fi cazul aici să nu fie scris valoarea nominală, ci, nu știu, anual, în Legea bugetului sau printr-un regulament al Guvernului, să fie stabilită de fiecare dată această valoare nominală, inclusiv indexată în fiecare an?

Și în legătură cu mecanismul de indexare. Dumneavoastră propuneți ca această valoare nominală să fie indexată anual cu rata inflației stabilită pe țară pe lunile ianuarie–decembrie din anul precedent. Deci evident că această rată a inflației va fi cunoscută, în cel mai bun caz, la 31 decembrie, dar nu va fi așa, va fi cunoscută doar în ianuarie anul viitor. De asta și folosim, de exemplu, indexarea pensiilor la 1 aprilie pentru ca să aflăm acest indice de indexare stabilit din anul trecut.

Poate ar fi cazul pentru a putea aplica în practică să stabiliți fie rata inflației prognozată sau o altă dată la care va fi indexată valoarea nominală a tichetului, deci 1 aprilie sau 1 februarie, nu știu, dar nu începînd cu 1 ianuarie?

Atunci vor avea problemă cei din mediul de afaceri care vor pune în aplicare acest mecanism, pentru că ei nu vor ști ce bani trebuie să-și planifice la început de an.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Ce ține de tichetele de masă versus Hotărîrea de Guvern despre care am vorbit noi și ce prevede 35 de lei. În acest proiect de lege se menționează faptul că Guvernul își va revizui legislația, inclusiv din discuțiile pe care le-am avut pe parcursul dezbaterilor s-a ajuns la concluzia că trebuie echivalată această valoare

nominală a tichetului cu plafonul prevăzut de Hotărîrea Guvernului, respectiv, dacă avem 45 de lei aici, trebuie să fie 45 de lei și acolo. Și lucrul ăsta neapărat trebuie făcut, și lucrul ăsta trebuie neapărat solicitat Guvernului s-o facă atunci cînd implementează acest proiect de lege.

Ce ține de referința la rata de inflație. Într-adevăr, poate fi ori menționat că este vorba despre rata inflației prognozabilă sau prognozată pentru perioada anterioară, sau de găsit o altă perioadă de referință, deoarece, de obicei, noi cunoaștem inflația de anul precedent, undeva în luna aprilie–mai sau martie–aprilie, în funcție de... aproximativ, fiindcă noi, într-adevăr, facem și indexarea pensiilor la 1 aprilie, deoarece prin martie aflăm care este rata de inflație. Deci noi putem ori să schimbăm perioada ianuarie–decembrie ca perioadă nu neapărat bugetară, fiindcă nimeni nu ne leagă anume de buget în cazul de față sau să facem referință la rata prognozabilă, fiindcă noi în fiecare trimestru știm, fiecare lună cam știm care sînt așteptările noastre în privința unui an sau altul și după aia să facem corectările necesare ulterior.

Iar ce ține de schimbarea sau nominalizarea ca atare a sumei, redacția actuală prevede că valoarea nominală din start... un start de pornire sau un punct de pornire este de 45 de lei, iar alineatul (2) în lege, aici, în lege, alineatul (2) paragraful 2 la care ați făcut referință permite revizuirea acestei valori nominale Guvernului, luînd în considerare, iarăși, rata prognozată, indexată a inflației. Iată de ce, alineatul (2), practic, va fi înlocuit de o decizie a Guvernului, abstract vorbim în cazul de față. (*Gălăgie în sală.*)

Noi trebuie să pornim cu o anumită valoare în lege la început. Ulterior, vom vedea cum funcționează și dacă ceva, vom face amendamente pe parcurs.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Precizări sau a doua întrebare, doamnă Domentî.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Eu vreau să vă spun că practic va fi dificil, pentru că cineva care citește legea el vede din start 45 de lei și atunci trebuie să ridice o sumedenie de acte subnormative ca să se convingă sau să afle care este valoarea nominală a acestui tichet astăzi.

Deci probabil că aici trebuie...

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,

La ora actuală, noi avem 35 de lei prevăzut de Hotărîrea Guvernului. Și, credeți-mă, cine are... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Oxana Domentî:

Legea este...

Domnul Andrian Candu:

... cine are interes și cine are cantine, și cine oferă aceste costuri suplimentare pentru angajați, știu foarte bine despre această Hotărâre de Guvern și despre acești 35 de lei.

Chiar și noi aici știm foarte bine, chiar dacă nu sîntem neapărat în domeniu. Dar trebuie să pornim de la ceva, ca, ulterior, să revedem mecanismul, dacă este cazul, de nominalizare în lege a unei valori sau alteia.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc.

A doua întrebare, doamnă Domentî.

Doamna Oxana Domentî:

Și vroiam să vă întreb dacă nu doriți să analizați posibilitatea stabilirii unor opțiuni? Colegul nostru s-a referit ca aceasta să fie o sumă minimală. Totuși, la noi în comisie au parvenit mai multe solicitări ca să fie o diferențiere a acestei valori nominale a tichetelor de masă, pentru că unii agenți economici și-ar permite să intre în acest sistem, să facă parte din acest sistem, dar cu o valoare nominală mai mică, da.

Domnul Andrian Candu:

... mai mici.

Da. Consider că...

Doamna Oxana Domentî:

Altfel, ei ar refuza în general acest sistem.

Domnul Andrian Candu:

Consider că alineatul (1) care prevede valoarea nominală maximă de 45 de lei, deoarece este legat de deductibilitatea cheltuielilor și de...

Doamna Oxana Domentî:

Exact, dar minimă nu avem.

Domnul Andrian Candu:

... să fie prevăzută că valoarea nominală maximă a tichetului poate fi de 45 de lei care intră, respectiv, în categoria deductibilității și a neimpozitării.

Ce depășește, așa cum spunea și domnul Știrbete...

Doamna Oxana Domentî:

Ce depășește este legat de deductibilitate.

Domnul Andrian Candu:

Se pierde deductibilitatea și apare impozitarea. Dar ce este pînă la, dacă, de exemplu, cum ați menționat dumneavoastră, o companie mai mică, cu

10–15 angajați, ar vrea să intre în sistemul tichetelor de masă și își permite 25 sau 30 de lei, probabil, merită să-i dăm șansa, dar, totuși, dorința noastră, ca și legiuitori, este să acoperim o valoare de 45 de lei, deoarece asta e la ora actuală coșul minim de consum la un cetățean al Republicii Moldova pe piața din Republica Moldova.

Doamna Oxana Domentî:

Exact, dar acest lucru i-ar putea exclude din sistem pe cei care și-ar putea permite o valoare mai mică.

Și ultima întrebare.

Domnul Iurie Leancă:

Doar o precizare.

Doamna Oxana Domentî:

Dumneavoastră ați vorbit despre faptul că în sistemul bugetar nu ar fi posibil să fie acoperit tot sistemul public cu cheltuieli necesare pentru a implementa acest sistem, ci acest lucru este prevăzut să fie implementat pe etape, mai întâi pentru anumite categorii social-vulnerabile.

Și vreau să vă întreb care, în opinia dumneavoastră, sînt acele categorii care ar trebui să beneficieze în mod prioritar de aceste privilegii? Și cine va stabili aceste categorii? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Eu o să vă ofer un răspuns pur speculativ din punctul de vedere al propriei opinii ce consider eu categorie defavorizată sau vulnerabilă, dar aș prefera ca acest lucru să fie argumentat în baza unei analize clare. De aceea o să mă abțin.

Sînt foarte multe categorii vulnerabile. Noi avem bugetari sau așa-numiții bugetari, sau demnitari care la regulatori sau întreprinderi de stat, de exemplu, unde la fel e domeniu public, adică banul public, care au salarii foarte mari și deloc nu sînt categorii vulnerabile și am nominalizat cîteva doar categorii, nu vreau neapărat să le numesc pe toate, dar de la profesori, medici, asistenți medicali, asistenți sociali și multe altele și în domeniul agriculturii.

Nu vreau astăzi să nominalizez nimic din punct de vedere că cine va avea și cine nu va avea. Lucrul acesta trebuie să fie argumentat bine din punct de vedere economic și din punct de vedere social și, după aia, Guvernul, la stabilirea și la elaborarea bugetului și mai ales și în discuțiile cu noi, aici, cînd vom aproba bugetul, să vină deja cu o ofertă pentru bugetari.

Doamna Oxana Domentî:

Este foarte dificil de implementat acest sistem paralel cu remunerarea salarială, pentru că astfel intervenim, dacă vreți, și în această remunerare materială, pentru că anumite deductibilități și alte garanții sociale se vor adăuga la salariu. Pînă la urmă, anumite categorii vor beneficia de o valoare monetară mai mare decît

altele. Deci, în acest sens, trebuie foarte bine de gândit dacă s-ar putea de priorizat anumite categorii sau nu. Deci intervenim în...

Domnul Andrian Candu:

Noi avem...

Doamna Oxana Domentii:

... în remunerare și atunci vom avea...

Domnul Andrian Candu:

Eu sînt sigur că noi avem date suficiente și în Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, și în Ministerul Sănătății, și în Guvern, în general, ca să fie făcută o analiză pentru a ținti exact anumite categorii ale salariaților din domeniul public care...

Doamna Oxana Domentii:

Pînă la urmă, ăsta nu este un sistem de asistență socială, ăsta este un sistem...

Domnul Andrian Candu:

Nu este de asistență socială, doamnă Domentii.

Doamna Oxana Domentii:

... de remunerare.

Domnul Andrian Candu:

Noi avem profesori, noi avem educatori la grădinițe...

Domnul Iurie Leancă:

Asta deja a fost a cincea sau a șasea precizare. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

... care au salarii foarte mizere, care au 1200 de lei, 1000 de lei, 900 de lei, 800 de lei. Și închipuiți-vă că acest supliment de salariu va fi, într-adevăr, ceva considerabil și mai ales că este țintit anume pentru produse alimentare.

Noi doar urmărim nu doar procesul economic, dar noi urmărim și procesul protecției sociale a cetățenilor.

Domnul Iurie Leancă:

Vă mulțumesc.

Următorul, domnul Dudnic.

Vă rog.

Domnul Corneliu Dudnic:

Да, спасибо большое.

Вы знаете, мы сегодня и на комиссии очень много дискутировали на эту тему, и коллеги из оппозиции задают простой, банальный вопрос: ну зачем нужен этот проект, какая цель этого проекта?

Значит, еще раз хочу подчеркнуть: цель и задача этого проекта состоят в том, чтобы увеличить минимальную продовольственную корзину средней статистической молдавской семьи.

Если мы возьмем бюджет средней молдавской семьи, мы увидим там приоритеты.

Первый приоритет – расходная часть, это понятное дело что: услуги, газ, свет, вода.

Второй, там какие-то оплаты по... когда речь доходит до продуктов, в любой молдавской семье на этой статье расходов начинают экономить. Вот поэтому и приходится... Дайте сказать.

Можно закончить, да? Поэтому мы и пришли с этой инициативой, направленной сугубо на то, чтобы увеличить нормальное количество калорий, которые необходимы каждому молдаванину для того, чтобы прийти на работу и работать, и исполнять свои прямые обязанности.

Поэтому, уважаемые коллеги из оппозиции... вам смешно, я понимаю почему – потому что этот проект закона, когда мы его имплементируем, станет серьезной поддержкой в любой молдавской семье, и вас это, конечно, сильно беспокоит.

Но хочу вам сказать, что мы не остановимся перед вашим сарказмом, перед вашей критикой, мы все равно проголосуем этот проект закона, и он будет иметь свои позитивные эффекты для каждой молдавской семьи.

Спасибо большое.

И, господин Председатель... предлагаю 108 статью, как это прописано в Регламенте.

Спасибо.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc.

Fiindcă a venit propunerea de a pune în aplicare articolul 108, sînt dator s-o pun la vot.

Cine este pentru aplicarea acestui articol, vă rog să ridicați mîna.

E majoritate.

Vă mulțumesc.

O invit la microfon pe doamna Domentî, pentru a prezenta raportul.

Doamna Oxana Domentii:

Stimați colegi,

Vă prezint raportul asupra proiectului de Lege cu privire la tichetele de masă.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege cu privire la tichetele de masă, inițiativă legislativă a unui grup de deputați, proiectul de Lege cu nr.150, înregistrat la 17 mai 2017, pentru lectura întâi.

În conformitate cu nota informativă la proiectul de lege, tichetele de masă, în opinia autorilor, sînt instrumente de politică socială folosite de către companii pentru a oferi beneficii extra salariale angajaților lor.

După cum se mai menționează, eficiența lor este confirmată de utilizarea în mai multe țări europene de mai bine de jumătate de secol și se datorează avantajelor economice și fiscale de care se bucură pe lângă angajați, de asemenea angajatorii, operatorii și chiar statul. Către beneficiile prezentate de către autor se referă: diminuarea fenomenului muncii nedeclarate; soluționarea problemelor ce țin de ocuparea forței de muncă; sporirea productivității muncii; îmbunătățirea alimentației și, respectiv, îmbunătățirea alimentației angajaților.

Conform conceptului proiectului, acordarea tichetelor de masă de către angajatori va fi facultativă, iar în cazul utilizării altor mecanisme deja existente în legislația națională, este alternativă. La această etapă se presupune utilizarea lor doar în sectorul privat, cu extinderea ulterioară a posibilității utilizării lor în sectorul bugetar, în funcție de posibilitățile bugetului public.

Valoarea nominală a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare se propune de a constitui 45 lei, cu indexarea anuală, dacă va fi cazul, proporțional cu rata inflației stabilită pe țară pentru lunile ianuarie-decembrie din anul precedent. Această valoare a fost stabilită prin raportarea cheltuielilor pentru achiziționarea produselor alimentare incluse în valoarea coșului minim la numărul mediu de zile lucrătoare pe lună.

În cadrul ședinței comisiei au fost audiate propunerile reprezentanților Asociației Businessului European din Moldova, Centrului Analitic Independent Expert-Grup și ai Confederației Sindicatelor din Republica Moldova, fiecare din ei înaintînd anumite propuneri, exprimînd avantajele și dezavantajele acestui proiect de lege.

Propunerile lor, precum și cele din avizul Guvernului la proiectul de lege sus-menționat, aprobat în ședința sa din 4 iulie curent, vor fi examinate în cadrul dezbaterii proiectului pentru lectura a doua.

Urmare a dezbaterilor și a votării pe marginea proiectului, cu majoritatea de voturi ale membrilor săi prezenți în ședință, comisia propune examinarea și aprobarea proiectului nr.150 din 17 mai 2017 în ședința în plen a Parlamentului în lectura întâi.

Și vă rog, domnule Președinte, în cazul în care se dorește în lectura a doua să se treacă în acest... în această legislatură, colegii să se grăbească să înainteze toate amendamentele, astfel încât deja săptămîna viitoare să putem să redactăm proiectul, pentru că nu avem așa de mult timp.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, întrebări.

Doamna Oxana Domentii:

Și aceeași solicitare pentru toate proiectele care au fost examinate în lectura întâi, pentru că sînt proiecte foarte dificile și în această săptămîină să se grăbească toți să înainteze amendamentele.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte.

Și în continuare, întrebări în adresa comisiei.

Și o primă intervenție din partea domnului Lipskii.

Domnul Oleg Lipskii:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Am vrut să pun ca atare întrebarea dumneavoastră, dar deja acum o s-o pun.

Spuneți, vă rog, cum credeți introducerea acestor tichete, care o să circule paralel cu leul, nu ar însemna încă o valută în țară?

Doamna Oxana Domentii:

Eu nu sînt autorul acestui proiect de lege și în comisie vreau să vă spun că dezbaterile au fost destul de superficiale. La multe întrebări autorii nu ne-au răspuns, spunînd că toate întrebările să fie puse aici în plenul Parlamentului.

Aveți autor în față, dumnealor pot să răspundă la această întrebare.

Domnul Oleg Lipskii:

N-am dovedit să pun întrebarea, 108 și...

Doamna Oxana Domentii:

Eu răspund doar de procedurile care au fost în comisie.

Domnul Oleg Lipskii:

Fiindcă eu aș vrea să înțeleg care e atitudinea Băncii Naționale față de asta, fiindcă, ca atare, paralel apare încă un centru de emisie a banilor în țară.

Doamna Oxana Domentii:

Dacă sugerați acest lucru...

Domnul Oleg Lipskii:

Așa eu înțeleg. Dacă...

Doamna Oxana Domentii:

... noi vom solicita opinia Băncii Naționale.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă mulțumim.

Doamna Oxana Domentii:

Vom solicita și opinia Băncii Naționale.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vom solicita și opinia Băncii Naționale.

Numai puțin, mai sînt întrebări.

Domnul Apostol, în continuare.

Poftiți.

Domnul Ion Apostol:

Doamnă președinte...

Doamna Oxana Domentii:

Vreau să vă amintesc că nu sînt autor al acestui proiect de lege.

Domnul Ion Apostol:

Știu, de asta vin. N-am avut... dar vreau să întreb pe dumneavoastră, ca și președinte de comisie. E o intenție în general nobilă. Eu cred că toți doresc ca cetățenii Republicii Moldova să beneficieze de avantajele acestui sistem de introducere, dar atunci apare întrebarea: avem noi, bugetul nostru poate și există sursele de finanțare? Dacă există, atunci trebuie să existe și le dăm la toți.

Dacă nu există, atunci cum facem cu... mai avem și acorduri cu FMI-ul și cu alte instituții de...

Doamna Oxana Domentii:

Stimate coleg,

Autorul acestui proiect...

Domnul Ion Apostol:

Sau se prevede o creștere economică pe anul viitor, ca să înțeleg.

Doamna Oxana Domentii:

Autorul acestui proiect de lege a spus că nu există deocamdată bani identificați pentru asta, dar că se negociază dacă...

Domnul Ion Apostol:

Păi, asta ar fi precum că vreau să-mi cumpăr ceva, o bomboană, dar nu am bani.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte...

Domnul Ion Apostol:

Rămînem doar la dorință sau cum?

Domnul Andrian Candu:

Doamnă președinte Domentii,

Dacă îmi permiteți să răspund la întrebarea aceasta, fiindcă domnul Apostol nu a fost în sala plenului cînd acest proiect a fost prezentat de autori și din cauza asta dumnealui acum pune întrebări care nu prea sînt relevante.

Dar îmi permit, în mod regulamentar, ca autor, să intervin și să vă spun, domnule Apostol, că acest proiect de lege are aplicabilitate în țară din momentul în care noi o să-l aprobăm, fiindcă prevede, în primul rînd, o aplicabilitate în domeniul privat, așa ca și în multe alte state, cum e de exemplu și în România la ora actuală, care statul ca buget încă nu dau... deja nu dau după o anumită criză economică tichete de masă.

Dar odată ce vom avea bugetul pe anul 2018, vor fi prevăzute deja primele elemente. Sper foarte mult să se aplice și domeniului bugetar, dar ideea, din start, este ca noi să începem să avem sistemul să funcționeze și, bineînțeles, să creăm posibilitatea întreprinderilor, angajatorilor și angajaților în domeniul privat, care depășește cu mult domeniul public în Republica Moldova, să aibă posibilitate să aibă acest element și această politică, pe de o parte, de protecție socială, pe de altă parte, foarte bun instrument de luptă împotriva evaziunii fiscale și de creștere economică.

A doua întrebare, dacă aveți la comisie, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnule Apostol,

Dacă aveți precizare sau a doua întrebare.

Domnul Ion Apostol:

O precizare. Vreau să întreb dacă noi nu aplicăm în sectorul bugetar, după cîte cunoaștem, peste 200 de mii de angajați sînt și atunci apare întrebarea că astăzi se cuantifică într-o sumă de peste 200 și ceva de milioane. Noi avem buget deficitar.

Откуда деньги?

Doamna Oxana Domentî:

Păi, nu sînt acum bani. În sectorul bugetar încă nu se aplică și acest mecanism este prevăzut ca unul facultativ, alternativ, așa cum a fost prezentat de autori și nu are costuri prevăzute bugetare. (*Rumoare în sală.*)

Alte întrebări?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Apostol,

În realitate, dacă e să aplicăm tot mecanismul la tot domeniul public, e vorba nu despre 250 de milioane sau 200 milioane, dar de 2 miliarde și 500 de milioane. La bugetari.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Juravschi, în continuare.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi mult, domnule Președinte.

Vin și eu să încurajez această inițiativă și vreau să vă spun că noi, în principiu, am avut cîndva în sistemul sportului o practică a taloanelor, așa-spūsă. Tichete alimentare, tot au fost la sportivi, de care toată lumea a fost mulțumită și, printre altele, chiar sînt și multe aluzii că, poate, ar fi cazul ca să revenim la acel sistem, fiindcă, în cazul dat, antrenorul știa că sportivul vine la antrenament alimentat. Nu merge să cumpere blugi sau mai știu eu alte lucruri, dar... și este un lucru binevenit, cred că pe viitor ne vom gîndi poate revenim și noi în...

Doamna Oxana Domentî:

Vă încurajez să preluați toate elementele bune ale acelei practici, să înaintați amendamente care cu siguranță vor fi luate în considerare pentru lectura a doua.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Vă atrag atenția că întrebările se pun în adresa comisiei.

Domnule Furculiță,

Poftiți.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Spuneți, vă rog, dacă în cadrul comisiei nu s-a discutat următoarea situație. Deci, spre exemplu, angajatorul – angajatul convin la un salariu de 5000 de lei, la care angajatorul spune: „Eu o mie îți voi oferi sub formă de tichete alimentare, celelalte patru mii o să ți le dau sub formă de salariu”. Nu există astfel de pericol și nu va afecta interesele lucrătorilor în acest caz? Și v-aș sugestia să vă gândiți la acest aspect sub protecția drepturilor angajatului.

Doamna Oxana Domentî:

Mulțumesc.

Dacă îmi permiteți, eu am pus astfel de întrebări nu doar în cadrul comisiei, ci și în cadrul audierilor față de autori. Autorii ne-au convins și acest lucru, de fapt, este prevăzut în legislație, că există în capitolul „Tranzitoriu” al acestei legi o prevedere prin care, de fapt, angajatorilor le este interzis să reducă salariul, din momentul în care implementează aceste tichete de masă, dar cum va fi în practică...

Domnul Corneliu Furculiță:

Eu vorbesc de situațiile de viitor.

Doamna Oxana Domentî:

... în practică există... foarte dificil de monitorizat acest lucru, eu sînt de acord cu dumneavoastră și cred că îngrijorările sînt raționale. Cu atît mai mult că ne-au fost prezentate și anumite studii de către „Expert Group”, prin care spun că există practica negativă a Cehiei. Deși existau astfel de garanții, angajatorii au mers chiar și la eliberarea unor angajați și reangajarea altor angajați cu alte salarii, dar înlocuind salariul cu aceste prevederi.

De fapt, nimeni nu exclude astfel de riscuri, dar...

Domnul Corneliu Furculiță:

Cu părere de rău, dar adaptabilitatea antreprenorilor noștri va duce anume la această situație.

Doamna Oxana Domentî:

Există și un alt aspect pozitiv. Spre exemplu, poate că este vorba de înălbirea anumitor volume de circulații din sectorul alimentar și asta ar putea să aibă și un impact pozitiv asupra bugetului.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Doamna Oxana Domentî:

Dar există și anumite riscuri de pierderi bugetare legate de substituirea salariului cu aceste garanții sociale.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și domnule Dudnic, dacă aveți întrebare la comisie, vă rog.

Domnul Corneliu Dudnic:

La comisie, domnule Președinte, sigur că la comisie.

Коллега, скажите, вот насколько я понял, вы не являетесь сторонником этой инициативы и не поддерживаете эту инициативу ни в коем случае?

Вот я вам простой, банальный вопрос задам.

Doamna Oxana Domentii:

Я хочу вам сказать, что я не объявляла свою позицию, я представила только рапорт.

Domnul Corneliu Dudnic:

Ну, по крайней мере, так мне кажется.

Doamna Oxana Domentii:

Ну так я вам не разрешаю...

Domnul Corneliu Dudnic:

Если я ошибаюсь...

Doamna Oxana Domentii:

... за меня говорить. Являюсь я сторонником или нет.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Dudnic,

Dragi colegi,

Vă rog frumos.

Domnule Dudnic,

Numai puțin.

Domnul Corneliu Dudnic:

Если я ошибаюсь, то я буду очень рад, что еще один депутат...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Dudnic,

Numai puțin.

Dragi colegi,

Vă rog frumos, să ne respectăm, sînt normele de etică...

Doamna Oxana Domentî:

Я только представляю рапорт комиссии. Являюсь я сторонником или нет, не мой момент. (*Voce din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Domnule Dudnic,

Doamna Domentî este preşedintele comisiei, reprezintă comisia. Raportul a fost făcut de comisie. Vă rog frumos, pe marginea raportului dacă aveţi întrebări.

Domnul Corneliu Dudnic:

În contextul raportului, domnule Preşedinte.

Банальный вопрос. Если взять во внимание то, что средний бюджет молдавской семьи – там 3 – 4 тысячи леев. Мы предлагаем увеличить бюджет семьи на 800 леев – это значит еще процентов 30 – 40 в некоторых случаях.

Скажите, пожалуйста, как вы лично считаете, будет ли это серьезным подспорьем для любой молдавской семьи – увеличение бюджета семьи на 30 процентов? Да или нет? Просто вот ответьте, пожалуйста.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulţumim frumos.

Doamnă preşedinte,

Puteţi să nu răspundeţi, că este o întrebare adresată direct.

Doamna Oxana Domentî:

Коллега,

на сегодняшний день законодательство разрешает увеличить этот бюджет и на 30, и на 40, и на 100 процентов, и в том числе работодателю для улучшения питания. То есть я практически не вижу разницы. Сегодня законодательство разрешает и, если работодатель имеет эти деньги, хочет и имеет эту цель – улучшить питание, – сегодня он может это сделать... (*Voce din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulţumesc foarte mult.

A doua întrebare dacă aveţi.

Doamna Oxana Domentî:

Его никто не обязывает и...

Domnul Andrian Candu:

Precizare, ultima precizare, dacă aveţi.

Domnul Corneliu Dudnic:

Маленькая деталь которую вы забыли отметить. Мы говорим о том, чтобы та часть денег, которую работодатель может дать, будет иметь налоговое послабление, чего нет в нынешней ситуации у работодателя, поэтому это – большая разница. Таким образом, мы стимулируем работодателя, увеличивая, как я уже говорил, потребительскую корзину любого гражданина в нашем государстве, и это разные вещи.

Спасибо большое.

Doamna Oxana Domentii:

Очень хорошо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Deliu. (*Voci în sală.*)

Doamna Oxana Domentii:

Mai multe întrebări decât la autor.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Eu din start vreau să vă zic că întrebarea mea nu prea ține de raportul comisiei, dar cred că, domnule Candu, o excepție, fiindcă vin cu niște întrebări care pot să îmbunătățească acest proiect.

Deci prima întrebare se referă la articolul 3, unde în alineatul (1) este stipulat că nu este o obligativitate și este un drept al angajaților și mai apoi e dezvoltat în alineatul (3) al aceluiași articol ca angajatorii... sau acordarea tichetelor este facultativă de către angajatori.

De ce atunci s-a inclus și alineatul (5) unde se stipulează că condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatori, unități bugetare, se stabilesc de Guvern. Nu se încalcă aici principiul autonomiei locale pentru autoritățile locale, dacă ele vor decide să acorde aceste tichete angajaților? Deoarece nu poate să fie o imixtiune a autorităților centrale în activitatea administrației publice locale. Deoarece în noțiunea de „angajator” se specifică autorități publice centrale și locale. Nu ar trebui de revăzut acest alineat (5) din acest articol?

Domnul Andrian Candu:

Probabil da. Autoritățile locale, la fel, primesc transferuri de la stat și e vorba despre bugetul Republicii Moldova până la urmă.

Domnul Tudor Deliu:

Da, dar aici condițiile de acordare. E la imperativ, condițiile de acordare a tichetelor de masă se stabilesc de către Guvern.

Domnul Andrian Candu:

Probabil, trebuie reformulată, da.

Domnul Tudor Deliu:

Și o a doua întrebare.

La articolul 8, operatorii, adică emițătorii aceștia de tichete, atunci când vor fi selectați și vor depune să obțină licența, trebuie să aibă în capitalul social cel puțin 10 milioane de lei. Însă proiectul de lege nu prevede nimic despre felul în care ar putea fi monitorizată această interdicție. Pentru că capitalul social poate fi constituit formal și diminuat imediat după acordarea licenței. Nu se creează așa situație?

Domnul Andrian Candu:

Sînt prevederi generale la nivelul de licențiere care prevăd mecanismele de control, ca și în cazul altor industrii, cum e și industria bancară, unde există anumite rezerve bancare. O bancă astăzi are capitalul de 120 de milioane, dacă nu greșesc, și există mecanisme clare din partea autorităților ce țin de cum se monitorizează existența celor 10 milioane pe cont. Plus că există și anumite garanții, altele, asigurare și restul pe care acest operator trebuie să le aibă, inclusiv cazurile de faliment.

Domnul Tudor Deliu:

Eu înțeleg. Cunosc că există, dar eu cred că nu ar fi în plus dacă de prelungit această propunere... capitalul social vărsat de către operator este de cel puțin 10 lei în conformitate... poate cumva de specificat în continuare. Asta este o idee doar.

Domnul Andrian Candu:

Probabil, da.

Doamna Oxana Domentii:

Vă încurajez, stimați colegi, să înaintați toate aceste amendamente pentru ca să putem... să reușim să le coordonăm și cu Guvernul, și cu autorii într-un regim foarte urgent.

Domnul Andrian Candu:

Și ultima intervenție din partea doamnei Buliga.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Nu intenționez să acord întrebare, vreau o constatare. Această idee, cum ați menționat și dumneavoastră, domnule Președinte, a crea un cadru legislativ în Republica Moldova bîntuie de mai mulți ani. Eu n-am mai văzut un proiect de lege care să aibă așa o cale lungă și atîtea dezbateri, și atîtea întrebări și multe altele.

De aceea, eu v-aș îndemna, stimați colegi, să susținem la această etapă proiectul de lege în prima lectură, să veniți cu propuneri în amendamente și să încercăm să punem un instrument social pentru cetățenii Republicii Moldova.

Există practici bune, pozitive, eu personal cunosc foarte multe. Și haideți să facem, cu adevărat, ca Republica Moldova să ofere o șansă celor care vor putea și să muncim împreună ca și bugetarii sau anumite categorii pe viitor să beneficieze de acest suport.

Eu vă mulțumesc. Și vă îndemn să votăm cu toții în prima lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

Și sper că o să-i încurajați și pentru a doua lectură când va fi cazul.

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Domenti.

Nu mai sînt întrebări în adresa comisiei.

Și în continuare, înainte de a încheia dezbaterile la acest proiect de lege și a trece la procedura de vot, precum a fost ...

Cer scuze.

Domnule Creangă,

Nu neapărat că nu iau în considerare opinia Comisiei economie, buget și finanțe. Într-adevăr, mi-ați atras atenția, există și un coraport, care vă rugăm frumos să-l prezentați.

Și, ulterior, luările de cuvînt. Avem o înscriere de luare de cuvînt – doamna Zotea.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Era important să prezint acest raport, că în regim de urgență astăzi comisia s-a convocat avînd importanța acestui proiect de lege.

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege în cauză, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Obiectivul a fost prezentat de către doamna președinte al comisiei, eu voi da citire doar constatările.

Comisia constată că nota informativă nu conține referințe la fundamentarea economico-financiară și, în special, la necesitatea mijloacelor suplimentare de la

bugetul de stat. Totodată, reieșind din faptul că autoritățile publice centrale și locale au statut de angajator, iar condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatori – unități bugetare se va stabili de Guvern, situația cu finanțarea suplimentară de la bugetul public național este incertă. Mai mult decât atât, chiar și societățile comerciale vor suporta cheltuieli administrative suplimentare legate de compensarea costurilor de fabricare a tichetelor, care trebuie să aibă un grad înalt de protecție împotriva falsificării.

Comisia constată că proiectul legii conține norme improprii obiectului de reglementare. Astfel, articolul 7 reglementează regimul fiscal și cel aferent altor plăți la bugetul public național în cadrul rapoartelor dintre operatori, angajatori și societăți alimentare publice. Reieșind din principiul de codificare a legislației, regimurile menționate urmează a fi reglementate de Codul fiscal, legislația cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat și primele de asigurări obligatorii de asistență medicală. Mai mult decât atât, articolul 3 alineatul (4) din Codul fiscal statuează că impozitarea se efectuează doar în baza Codului și a altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea. Deci articolul 7 din proiect nu va fi aplicabil și nu va produce efecte.

Totodată, comisia menționează că Codul fiscal deja prevede un regim fiscal facilitat pentru cheltuielile/veniturile legate de hrana angajatului. Astfel, potrivit articolului 24 alineatul (19) se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru hrana angajatului, conform modului stabilit de Guvern. În același timp, articolul 19 din Codul fiscal nu califică plățile pentru compensarea hrănilor drept facilitare acordată de patron, scutind în așa mod angajații de impozitul pe venit asupra sumelor respective în limita stabilită de Guvern.

Conform Hotărârii Guvernului nr.144 din 26.02.2014, cuantumul acestor cheltuieli/venituri este stabilit în mărime de 35 de lei per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată. Aceste venituri sînt scutite și de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală. Dublarea facilităților menționate vor contribui la pierderi bugetare, care nu au fost estimate de autor și contravine strategiei bugetar-fiscale în partea ce ține de micșorarea facilităților fiscale.

Comisia consideră că implementarea proiectului poate avea impact asupra mediului concurențial. În această ordine de idei, comisia constată necesitatea avizării proiectului de către Consiliul Concurenței.

Comisia mai menționează că proiectul legii prevede condiții de activitate mai puțin favorabile pentru societățile de alimentare publică în raport cu operatorii. Astfel, primii urmează să livreze marfa contra tichetului de masă în avans cu cel puțin o lună, achitînd în același timp și impozitele aferente acestor mărfuri. Această situație poate duce la imobilizarea resurselor financiare, fapt care-și pot permite doar un număr limitat de companii, fiind limitat accesul companiilor mijlocii și mici pe acest segment. Operatorii, însă, dimpotrivă, primesc în avans de cel puțin 10 zile valoarea tichetelor.

Comisia atenționează că reieșind din prevederile articolului 11 din proiect, în cazul angajatorului – autoritate publică centrală sau locală, procurarea tichetelor de masă de la operator se va face nu în conformitate cu legislația privind achizițiile publice (selectarea operatorului, plata în avans), fapt care este necesar de reglementat ca o excepție.

Deși autorii consideră că tichetele de masă vor contribui la reducerea economiei tenebre și la majorarea veniturilor la bugetul de stat din colectarea TVA, reieșind din experiența tichetelor de benzină, comisia consideră că punerea în circulație a tichetelor de masă poate provoca implementarea unor scheme de evaziune fiscală, mai ales în partea ce ține de impozitul pe venit. Rolul operatorului este exagerat, iar rolul angajatorului diminuat.

În viziunea comisiei, în relațiile cu societățile de alimentare publică trebuie să fie implicat la direct angajatorul și nu operatorul. Obligațiunile ultimului ar putea fi limitate doar la tipărirea și comercializarea tichetelor.

Articolul 9 alineatul (4) nu permite licențierea societăților comerciale care au restanțe la bugetul public național mai mari de 1000 lei, însă nu concretizează data concretă la care pot fi acestea înregistrate. Norma este neclară din punctul de vedere al aplicării în practică, fapt care contravine legislației privind actele legislative.

Reieșind din faptul că societățile de alimentare publică pot fi atât plătitori, cât și neplătitori de taxa pe valoarea adăugată, tichetele de masă vor avea diferite puteri de cumpărare. Drept urmare, valoarea reală a tichetelor va fi diferită și va depinde cel puțin de statutul de plătitor de TVA al societății de alimentare publică.

Comisia consideră că utilizarea tichetelor de masă, ca instrumente de plată pentru majoritatea produselor alimentare, nu pot fi garantate de nefalsificare, iar contrafacerea lor nu poate fi pedepsită conform legislației în vigoare, deoarece ele nu sînt înregistrate ca hîrtie de valoare. Totodată, deoarece tichetele de masă nu au statut de numerar, societățile de alimentație publică nu vor avea obligația de a utiliza mașinile de casă și control în procesul eliberării produselor contra tichetelor de masă. Aceasta la rîndul său afectează drepturile cumpărătorului și majorează riscul de evaziune fiscală.

Atunci cînd se vorbește despre practica altor țări, urmează a avea în vedere contextul real economic, social și politic cînd acestea au fost puse în aplicare. Pentru majoritatea cetățenilor din Republica Moldova introducerea tichetelor de masă se asociază cu deficitul în masă. Din aceste considerente, țările cu economii dezvoltate nu utilizează acest mijloc de realizare a produselor alimentare, în schimb pe larg este implementată utilizarea cardurilor bancare, instrument efectiv de combatere a evaziunii fiscale.

Comisia susține majoritatea propunerilor și comentariilor Asociației Businessului European „EBA Moldova”, optînd, însă, pentru menținerea mecanismelor existente deja în legislația națională cu privire la alimentarea angajaților.

În urma examinării, Comisia economie, buget și finanțe, cu majoritatea voturilor, a hotărât să propună examinarea și adoptarea proiectului de Lege cu privire la tichetele de masă în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Și înainte de a încheia dezbaterile la acest subiect avem o luare de cuvînt, precum am menționat. Și doamna Zotea este invitată la tribuna principală.

Dragi colegi,

După această luare de cuvînt încheiem dezbaterile și vom trece la procedura de vot.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc frumos.

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Adoptarea acestei legi vine, de fapt, să complice decizia pe care o ia fiecare angajat la momentul semnării contractului individual de muncă în funcție de avantajele pe care, desigur, le poate oferi un angajator ori elementul de bază în acest sens este salariul.

Deși la prima vedere utilizarea tichetului de masă este benefică și un lucru practicat în mai mult țări, în cazul Republicii Moldova apar mai multe semne de întrebare. Tichetele de masă vor putea fi folosite doar la unele societăți de alimentație publică, fapt care poate crea ineficiență și concurență neloială. De asemenea, din valoarea tichetelor de masă nu se stabilește plata impozitelor, ceea ce constituie o măsură de evaziune fiscală. În acest sens, este mai indicat să fie reduse cotele maxime ale impozitelor, decît să fie oferite tichetele de masă.

În situația în care legea impune utilizarea tichetelor de masă doar la societățile de alimentație publică care au încheiat contract de prestări servicii cu operatorul pe care le-a emis, ne întrebăm: cît de transparentă va fi această procedură de încheiere a contractului? Cu cine vor fi încheiate aceste contracte și nu vor exista oare în acest caz interese de grup?

În același context se stabilește că acordarea tichetelor de masă de către angajator este una facultativă, iar în cazul utilizării altor mecanisme ea devine alternativă. Ar fi cazul să se înțeleagă foarte clar despre ce mecanisme este vorba, chiar dacă acestea sînt reglementate în acte.

Prin prevederea legală care stabilește că capitalul social vărsat de către operator este de cel puțin 10 milioane de lei, se impune o discriminare față de alți agenți economici cu un capital social mai mic. Această lege mai prevede că în

cazul în care prețul produselor alimentare solicitate este mai mic decât valoarea nominală a tichetului de masă pe suport de hârtie, utilizarea acestuia este considerată integrală.

Societăților de alimentație publică li se interzice acordarea unui rest de bani la tichetul de masă. Această prevedere este una evazivă și care ar facilita încălcarea legii de către societățile de alimentație publică.

De asemenea, elementele obligatorii ale tichetului de masă pe suport de hârtie trebuie utilizate și pe cel de suport electronic.

Stimați deputați,

Cum putem vota un proiect în care nu cunoaștem care vor fi sancțiunile aplicate la încălcarea prezentei legi? Fiindcă abia peste 3 luni Guvernul va elabora legislația conexasă. Și aici voi veni cu un exemplu din Germania cum un angajat a fost demis și sancționat din cauza că a utilizat necorespunzător un tichet de masă. Și de astfel de cazuri se poate vorbi în toată Europa.

De asemenea, o altă problemă esențială este licențierea operatorului. Dacă e să analizăm condițiile impuse în acest proiect de lege, sînt absolut sigură că în Republica Moldova va exista doar un singur operator, ceea ce nu este corect.

În final. Ceea ce trebuie să înțelegă cetățeanul este că el nu va putea folosi tichetul de masă, fie el pe suport de hârtie sau inclusiv pe suport electronic, la magazinul din colțul străzii, din cauza că acele magazine nu sînt dotate cu cititoare de carduri și nu toate își vor permite să facă contracte de prestări servicii cu operatorul licențiat. *(Gălăgie în sală.)*

În cazul în care toate aceste remarci pe care le-am spus se vor lua în considerare de către autor, Partidul Liberal se va gândi ca în lectura a doua să susțină acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult. *(Rumoare în sală.)*

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul de Lege cu privire la tichetele de masă, proiectul nr.150 din 17 mai 2017.

Dragi colegi,

Vă rog frumos să vă luați locul.

Iar numărătorii să ne dea prezența în sală, deoarece urmează procedura votului. Și o să vă rog frumos să ne mobilizăm.

Secretariatul, la fel, să anunțe toți deputații dacă sînt ieșiți din sala plenului, să revină în sala plenului pentru a trece la procedura de vot.

Domnule Bejan,

Dacă e ceva de procedură, poftiți.

Domnul Valerian Bejan:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Noi avem e-guvernare, avem introducerea produsului electronic peste tot. Dar noi, deputații, continuăm să venim cu un teanc de hârtii, de documente în sala plenului. Când o să avem și noi niște laptopuri ca să ne putem folosi de laptopuri pe suport electronic, nu pe suport de hârtie? (*Rumoare în sală.*) (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bejan,

Vă lămuresc, pe etape. Achiziționați un calculator din bani personali, statul nu oferă. Acolo... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu în baza tichetelor, alea-s pentru produse alimentare. (*Rîsete în sală.*)

După ce cumpărați calculatorul, vă puneți un soft licențiat, după care acolo există browser de internet www.parlament.md, deschideți și acolo există proces legislativ – este o secție. Clicați la proces legislativ și vor apărea mai multe ferestruici și acolo dacă... de procedură. (*Rumoare în sală.*)

Avem ordinea de zi, în ordinea de zi există numărul proiectului și data, și denumirea. Introduceți numărul proiectului și data și veți vedea o surpriză mare – este un proiect de lege. Și acel proiect de lege pe purtătorul electronic pe care o să-l aveți dumneavoastră poate fi discutat și nu aveți nevoie de hârtie.

Vă mulțumesc mult pentru înțelegere. (*Rîsete în sală.*)

Da, cu laptop personal.

Vă mulțumim.

Dar să aveți grijă, fiindcă sînt niște elemente de securitate.

Și vă rog frumos, când o să aduceți laptopul personal, să treceți, inițial, prin Serviciul de securitate informațională din Parlamentul Republicii Moldova. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, nu să vă instaleze, dar să vă verifice... (*Rîsete în sală.*) (*Rumoare în sală.*)

Dragi colegi,

Vă rog frumos, numărătorii, dacă ați putea să ne dați prezența în sală.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 19.

Sectorul nr.2 – treizeci și...

Sectorul nr.3 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin, sectorul nr.2, n-am înțeles cât. Treizeci și?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 40.

Domnul Andrian Candu:

Și sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Sînt 79 de deputați în sală.

40 sînt voturile necesare pentru aprobarea proiectelor în primă lectură sau a proiectelor de hotărîri de Parlament.

Și să trecem la procedura de vot. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Precum au fost examinate și dezbătute, la fel le voi propune votului.

Și primul subiect care se propune votului este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.215 din 27 iunie 2017, proiect de lege care se află în dezbateri în lectura întâi.

Respectiv, cine este pentru aprobarea acestuia în lectura întâi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr.215 din 27 iunie 2017 în prima lectură.

Următorul subiect care se pune la vot este proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, proiectul nr.199 din 30 mai 2017, cu referire la domnul Victor Micu care se află în sală.

Cine este pentru adoptarea acestui proiect de hotărîre, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Doamnă Apolschii,

Vreau să vă întreb dacă majoritatea simplă?

Cu majoritatea celor prezenți în sală, plenul Parlamentului a adoptat proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție pe domnul Victor Micu.

Și noi vă felicităm și vă dorim succese în activitatea profesională. (*Aplauze.*)

Astfel, proiectul nr.199 din 30 mai 2017 a fost adoptat.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului de modificare, întocmit la Bruxelles la 30 martie 2017, a Convenției dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Regatului Belgiei privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, proiectul nr.188 din 13 iunie 2017.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului în primă lectură.

Și comisiile au propus adoptarea acestuia și într-a doua lectură.

Dragi colegi,

Cine este pentru a adopta acest proiect de lege într-a doua lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Vă rog frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele din sală.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Господин Председатель,

для корректировки, нас 20 – первый сектор.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, pentru stenogramă, sectorul nr.1 – 20.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Respectiv, 80 de deputați în sală, 41 sînt voturile necesare pentru proiectele de hotărîri și pentru primă lectură.

Și, numărul?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Domnul Andrian Candu:

20 de voturi – sectorul nr.1.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 41.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Respectiv, rectificare și pentru sectorul nr.2 – de 41 de persoane în sală.

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 41.

Sectorul nr.3 – 20.

În total – 81 de voturi.

Și astfel, proiectul de Lege nr.188 din 13 iunie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima, cu 81 de voturi.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul nr.190 din 13 iunie 2017, proiectul de Lege pentru ratificarea Amendamentului nr.2 la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reformei învățământului în Moldova.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Și comisiile au propus adoptarea acestuia în cea de a doua lectură.

Cine este pentru a adopta proiectul în a doua lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 36.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 60 de voturi, proiectul de Lege nr.190 din 13 iunie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.211 din 26 iunie 2017, proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale, și mai departe după text.

Cine este pentru aprobarea în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului în primă lectură.

Și cine este pentru adoptarea acestuia în cea de a doua lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 36.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 76 de voturi, proiectul de Lege nr.211 din 26 iunie 2017 a fost votat și în cea de a doua lectură și ultima.

Și în continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României, și mai departe după text, proiectul nr.212 din 26 iunie 2017.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Și cine este pentru adoptarea acestuia în cea de a doua lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 36.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 76 de voturi, proiectul de Lege nr.212 din 26 iunie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Și în continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului nr.150 din 17 mai 2017, proiectul de Lege cu privire la tichetele de masă.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Și vă rugăm frumos să propuneți amendamente pentru a fi examinat ulterior în comisie și în lectura a doua.

Și, dragi colegi,

Trecem la examinarea și dezbateră subiectelor care se află în cea de a doua lectură pentru a fi examinate și adoptate.

Și vom începe cu proiectul de Lege nr.1290 din 29 iunie 2017, subiectul nr.1 de pe ordinea de zi, cu referire la Legea nr.97 din 2 iunie 2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797 din 1996.

Acest proiect de lege se află în reexaminare și rugăm comisia...

Cer scuze, cer scuze, inițial, potrivit procedurii, reprezentantul Președintelui ar trebui să... (*Rumoare în sală.*)

Da? Comisia,

Vă rog frumos, poftiți.

Comisia,

Vă rog frumos, poftiți, raportul comisiei.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi...

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, domnule Zagorodnîi.

Vă propun votul la ora 15.30. Într-o oră eu cred că noi vom reuși. La 15.30, dacă credeți că mai repede. 30 de minute eu nu cred că vor fi pentru... mai ales la Legea Guvernului și la...

La 15.30 încercăm. La 15.30 încercăm.

Domnule Stati,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Sergiu Stati:

Domnule Președinte,

Poate... ca să nu complicăm situația, poate ar fi cazul să votăm fiecare proiect respectiv și atunci ca să nu...

Am consultat.

Domnul Andrian Candu:

Dragă coleg,

Mai...

Domnul Sergiu Stati:

Și atunci mai...

Domnul Andrian Candu:

... ies oamenii la un ceai, la o cafea. Mai bine la 15.30 încercăm în mod organizat și astfel o să reușim mai eficient.

Vă rugăm frumos, domnule Zagorodnîi.

Poftiți.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat demersul Președintelui Republicii Moldova, domnul Igor Dodon, privind remiterea spre reexaminare a Legii nr.97 din 2 iunie 2017 privind modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797 din 1996 și comunică următoarele.

La data de 2 iunie 2017, Parlamentul a adoptat Legea nr.97 care conține reglementări prin care se oferă posibilitatea deputaților independenți și/sau neafiliați care nu fac parte dintr-o fracțiune parlamentară de a constitui grupuri parlamentare din cel puțin 5 deputați, aceasta... aceștia dispunând de aceleași drepturi și obligații ca și fracțiunile parlamentare.

În acest context, Președintele Republicii Moldova consideră că completările respective vor oferi un tratament preferențial grupurilor parlamentare în detrimentul fracțiunilor parlamentare și că acestea vor aduce... vor duce la lipsa de stabilitate, predictibilitate și consecvență afectând întreaga ordine juridică instituită anterior.

Reieșind din argumentele expuse în nota informativă, Comisia juridică, numiri și imunități, reiterează că în viziunea Curții Constituționale, Hotărîrea nr.32 din 29 decembrie 2015, mandatul de parlamentar exprimă relația Parlamentului cu întregul popor, în serviciul căruia este nu numai cu alegătorii care l-au votat, deși aceștia beneficiază de prezența parlamentarului în virtutea obligației sale de a ține legătura cu alegătorii.

Astfel, sintagma „a fi în serviciul poporului” de la articolul 68 alineatul (1) din Constituție înseamnă că din momentul alegerii și pînă la încetarea mandatului fiecare deputat devine reprezentantul poporului în integralitatea sa și are drept misiune să servească interesului comun, cel al poporului, și nu doar partidului din care provine.

Curtea subliniază că în virtutea mandatului reprezentativ deputatul, odată intrat în exercițiul mandatului, nu mai are obligația legală de a-și susține partidul sau deciziile fracțiunii sale în cadrul forului legislativ.

În același timp, Curtea reține că un principiu fundamental al procedurii parlamentare care este rareori menționat în mod explicit în constituțiile naționale, dar și care poate fi dedus pe calea interpretării este egalitatea dintre reprezentanții în Parlament.

În acest sens, Comisia de la Veneția a menționat următoarele: un Parlament este o instituție formată din reprezentanți aleși, cu reprezentantul ca principala entitate juridică, pornind de la ideea că toți acești reprezentanți ar trebui, în principiu, să aibă aceleași drepturi și obligații indiferent dacă aparțin partidului de guvernământ sau de opoziție.

Acest principiu de egalitate este menționat în rezoluția nr.1601 din 2008 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei care prevede tratamentul egal al membrilor parlamentelor atât în calitate de membri individuali, cât și ca membri ai unui grup politic trebuie să se asigure în fiecare aspect al exercitării mandatului lor și al activității Parlamentului.

Comisia de la Veneția, la rîndul său, de asemenea în Codul bunelor practici în domeniul partidelor politice a reamintit necesitatea de a respecta principiul egalității.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor, a decis propunerea Legii nr.97 din 2 iunie 2017 pentru reexaminare de către Parlament cu menținerea hotărîrii adoptate anterior.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Zagorodnîi.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.353 din 10 august 2016.

Vă rog, Guvernul.

A, comisia. Scuzați. Lectura finală.

Da. Domnule Ștefan Creangă,

Prezentați raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului,

amendamentele deputaților, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea... pentru lectură finală.

Amendamentele și propunerile înaintate au fost puse în discuție în cadrul ședinței comisiei, fiind expuse în anexa la prezentul raport.

Pornind de la cele menționate și ținând cont de majoritatea avizelor pozitive ale comisiilor permanente, comisia propune proiectul de lege Parlamentului spre examinare și adoptare în lectură finală, luând în considerare obiecțiile și amendamentele relatate în anexa de la raport.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Scuzați, este întrebare.

Domnule Odnostalco,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Da, mulțumesc.

Господин председатель, из рапорта во втором чтении хотел уточнить: книжки трудовые остаются все-таки?

Domnul Ștefan Creangă:

O clipă.

Погромче, пожалуйста.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Погромче. Из рапорта вашего нет ясности. Трудовые книжки, они остаются все-таки?

Domnul Ștefan Creangă:

Cărticelile de muncă...

Domnul Vladimir Odnostalco:

В том варианте, в котором есть сейчас.

Domnul Ștefan Creangă:

Cărticelile de muncă, conform proiectului care este adoptat de către comisie, vor fi eliminate treptat, începând cu 1 ianuarie 2019.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova, proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016.

Vă rog, domnule vicepreședinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică Eugeniu Nichiforciuc, prezentați proiectul comisiei.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Secretarul comisiei.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Повысили вас.

Давайте, пожалуйста, представляйте проект.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă propun atenției dumneavoastră raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova.

În conformitate cu Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică sesizată în fond prezintă spre examinare și dezbateri plenului Parlamentului propunerile și obiecțiile parvenite din partea deputaților, comisiilor parlamentare permanente și Direcției generale juridice asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova, înaintat spre examinare Parlamentului de către Guvern.

Sinteza amendamentelor, precum și proiectul de lege redactat în corespundere cu decizia argumentată a comisiei sînt parte integrantă la prezentul raport.

Reieșind din cele expuse, comisia solicită plenului Parlamentului examinarea și adoptarea prezentului proiect de lege în lectura a doua.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Țurcan,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Vladimir Țurcan:

Da, vă mulțumesc.

Eu am avut două amendamente, unul dintre care a fost acceptat și de aceea vreau să mă opresc la al doilea care a fost respins de către comisie.

Este vorba de necesitatea de a corela articolele 20 și 23 din această lege. În articolul 20 sînt prevăzute temeiurile refuzului de a acorda cetățenie, în articolul 23 sînt prevăzute temeiurile pentru retragerea cetățeniei.

În același timp, în opinia mea, 3 temeuri din articolul 20 „Refuzul de a acorda cetățenie” trebuie să fie regăsite și în articolul 23, și anume ca să-i fie retrasă cetățenia în cazul: „când cetățeanul Republicii Moldova a săvârșit crime internaționale, militare sau crime împotriva umanității”. Doi – „când dînsul a fost implicat în activitatea teroristă” și trei „când desfășoară activitatea care periclitează securitatea statului ș.a.m.d.”. Acestea sînt literele a), b) și d) din alineatul (1) articolul 20. Esența amendamentului era ca aceste puncte să fie expuse și în alineatul (1) articolul 23.

Comisia, nu știu de ce, a refuzat. Au făcut referință la articolul 7 al Convenției cu privire la cetățenie, dar aici nu se vorbește, într-adevăr, în mod direct despre aceste temeuri, dar este o noțiune mai generală, cum este cînd se permite retragerea cetățeniei – „cînd comportamentul ce aduce... este comis de către cetățean... grave atingeri intereselor vitale ale statului parte din această Convenție”.

Eu cred că aceste fapte pe care eu le-am enumerat sînt anume acelea care cad sub incidența și pot fi încadrate în acest punct al Convenției și noi totuși trebuie să acordăm acest drept Președintelui țării ca să fie retrasă cetățenia în cazurile date. De exemplu, Convenția prevede că poate fi retrasă cetățenia în cazul cînd cetățeanul a dobîndit benevol cetățenia altui stat, dar faptele teroriste, crimele împotriva... crimele internaționale sau activitatea care afectează securitatea statului, îmi pare că sînt nu mai puțin periculoase și importante.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Stimate domnule deputat,

La acest amendament comisia și autorii acestui proiect au avut o părere consolidată. Nu rămîne altceva decît să propuneți plenului spre vot.

Domnul Vladimir Vitiuc:

В ходе процедуры голосования, Владимир Иванович, мы поставим ваш амендамент на голосование.

Спасибо.

Doamnă Spatari,

Poftim, prima întrebare.

Doamna Mihaela Spatari:

Vă mulțumesc,

Domnule Nichiforciuc,

O întrebare, să zic eu, tehnică. Atunci cînd am discutat în comisie amendamentele, la ultimul amendament din lista pe care am primit-o noi și vreau să mă asigur că avem aceeași versiune, este amendamentul care e propus de Serviciul Cetățenie și Grațiere a Aparatului Președintelui Republicii Moldova.

Noi la comisie am avut o discuție și nu am acceptat acest amendament sau, cel puțin, amendamentul nu a întrunit numărul necesar de voturi, totuși, cel puțin în lista... în sinteză...

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

La mine este altă sinteză unde nu este acest...

Doamna Mihaela Spatari:

Nu este deloc ultimul amendament, ca să mă asigur.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Ultimul nu este, de la Președinție nu este.

Doamna Mihaela Spatari:

Pentru că aici scrie „se acceptă parțial” și așa era în prima versiune, dar noi la comisie am discutat că nu acceptăm această, zic eu, acceptare parțială, îmi cer scuze de tautologie.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Sînt de acord. Țin minte, am discutat, dar eu pot să vă prezint amendamentele care sînt acum în sinteză. Nu este acesta.

Doamna Mihaela Spatari:

Nu este în ultima?

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Nu.

Doamna Mihaela Spatari:

Era ultimul amendament 19 sau 20, ca să ne asigurăm că vorbim de aceeași versiune.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Nu, nu este.

Doamna Mihaela Spatari:

Nu este. Perfect.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Mulțumesc, domnule Nichiforciuc.

Întrebări nu-s.

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Următorul proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135 din 15 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată, proiectul nr.153 din 18 mai 2016.

Domnule președinte Creangă,

Vă rog, prezentați raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată și comunică următoarele.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135 privind societățile cu răspundere limitată a fost examinat și aprobat în lectura întâi în cadrul ședinței plenare din 9 iunie anul curent.

Pentru lectura a doua, comisia a examinat și a susținut amendamentele la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind societățile cu răspundere limitată, propuse de deputatul Ștefan Creangă.

În contextul amendamentelor acceptate, proiectul de lege examinat se completează cu prevederi de concretizare a procedurii de dobândire a calității de asociat prin înstrăinare/dobândire pentru următoarele cazuri:

- în cazul în care actul de constituire prevede că dobândirea de către succesor a calității de asociat este condiționată de acordul asociaților, iar aceștia refuză acordarea unei astfel de calități succesorului;

- și în cazul în care, în termen de 3 luni, din data prezentării de către succesor a actului ce atestă dreptul asupra părții sociale, partea socială nu se dobândește de către asociați.

Textul proiectului de lege redactat este prezentat în anexă la prezentul raport.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Lege nr.153 din 18 mai 2016 pentru lectura a doua ca fiind lectură finală.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Și prezentați, vă rog, raportul comisiei pe următorul proiect nr.77 din 3 martie 2016.

Poftim.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

Proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative a fost examinat și aprobat în lectura întâi la 25 mai 2017. Pentru lectura a doua comisia a examinat amendamentele și propunerile parvenite la proiectul de lege, iar rezultatul examinării lor este reflectat în tabela de sinteză, anexată la prezentul raport. În contextul amendamentelor și propunerilor acceptate, proiectul de lege a fost redactat și este prezentat în anexa la prezentul raport.

Totodată, astăzi, Comisia economie, buget și finanțe în cadrul ședinței a examinat și a propus ca alineatul (1) din articolul 20¹ după cuvintele „fără mîner” să fie completat cu expresia „cu grosimea peretelui mai mare sau egală de 50 de microni”. Astfel de modificare a fost necesară pentru a oferi o claritate în aplicarea legii.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Lege nr.77 în lectura a doua ca fiind lectură finală.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Și încă un raport, vă rog, domnule președinte Creangă, prezentați proiectul nr.368 din 14 septembrie 2016.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii comunicațiilor electronice nr.241, denumit în continuare proiect de lege, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în conformitate cu Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte.

Scopul proiectului de lege este asigurarea unui mecanism de utilizare eficientă a spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotare, crearea condițiilor pentru o concurență eficientă pe piața comunicațiilor electronice, sporirea protecției drepturilor utilizatorilor finali, a confidențialității și a datelor cu

caracter personal, implementarea mecanismelor de asigurare a accesului și interconectării, a securității și integrității rețelelor și a serviciilor publice de comunicații electronice, garantarea independenței autorității naționale de reglementare.

Proiectul de lege stabilește un cadru armonizat pentru reglementarea rețelelor publice de comunicații electronice, a infrastructurilor și serviciilor asociate, precum și a anumitor aspecte privind facilitarea accesului utilizatorilor cu dizabilități, ale căror drepturi au fost extinse, astfel încât aceștia să beneficieze de aceeași ofertă de servicii publice de comunicații electronice, similar majorității utilizatorilor finali.

Proiectul de lege a fost examinat și aprobat în prima lectură în ședința plenară a Parlamentului la 13 aprilie 2017.

Pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe a examinat amendamentele deputaților în Parlament și propunerile de corectare și îmbunătățire a proiectului de lege, expuse de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, care sînt prezentate în sinteză ca anexă la raport.

Pornind de la cele menționate și ținînd cont de avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, amendamentele menționate, Comisia economie, buget și finanțe propune spre examinare plenului Parlamentului proiectul de lege în lectura a doua care să fie lectură finală.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect de lege, proiectul de Lege cu privire la Guvern, nr.201 din 19 iunie 2016.

Vă rog, doamnă președinte Ivanov, prezentați raportul comisiei.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice menționează că proiectul de Lege nr.201 din 19.06.2017 cu privire la Guvern a fost examinat și aprobat în primă lectură la ședința plenară din 30.06.2017.

Comisia sesizată în fond a examinat în lectura a doua, în conformitate cu prevederile articolului 65 din Regulamentul Parlamentului, obiecțiile, propunerile și amendamentele parvenite la proiectul de lege respectiv, care prevăd reglementarea modului de organizare și funcționare a Guvernului, domeniile de

activitate, competența și structura, investiția, exercitarea și încetarea mandatului Guvernului, statutul membrilor Guvernului, actele și rapoartele juridice ale acestuia cu alte autorități publice.

În cadrul discuțiilor asupra proiectului de lege au fost examinate propunerile și obiecțiile expuse în avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, precum și în amendamentele deputaților care în majoritatea lor au fost acceptate de către comisia sesizată în fond.

Raportul comisiei sesizate în fond și sinteza propunerilor și obiecțiilor asupra proiectului de lege menționat, parte componentă a raportului se anexează, au fost examinate și supuse dezbaterilor la ședința comisiei permanente.

Reieșind din cele expuse, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, conform articolului 22 din Regulamentul Parlamentului, nu a adoptat o decizie asupra raportului și a sintezei, astfel urmînd ca Parlamentul să se expună asupra examinării și adoptării acestora în a doua lectură.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Domnule Țap,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Iurie Țap:

Deci în luarea de cuvînt în cadrul discuției pentru prima lectură am făcut anumite obiecții, ulterior le-am și transpus în amendamente. La acest capitol este vorba despre articolele 6 și 7, 6 „Atribuțiile Guvernului”, 7 „Împuternicirile Guvernului”, prin care am propus, de fapt, să fie un singur articol, este vorba despre „Atribuțiile Guvernului”, deci comasarea acestor două articole. Și argumentez de ce.

După DEX, atribuție sună sferă de autoritate, de competență, de activitate a cuiva. Pe cînd împuternicirea este acțiunea de a împuternici, rezultatul ei. Juridic mandat, procură.

Și dacă o să ne uităm peste prevederile articolului 7, ele, de fapt, sînt aceleași împuterniciri. Și eu v-aș propune, stimați autori, să încercăm să respectăm și, dacă vreți, regulile sau DEX-ul care spune tranșant acest lucru. Cu atît mai mult că avansăm și încercăm să avem o lege bună.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Ciocan.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc, stimate domnule Țap.

Domnul Iurie Țap:

DEX-ul.

Doamna Violeta Ivanov:

Deci în discuție cu autorul, am înțeles că autorul nu acceptă, dar am să rog autorul să se expună.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Ciocan,

Poftim, părerea autorului.

Domnul Iurie Ciocan:

Stimate Parlament,

Domnul deputat Țap la articolele 6 și 7 a venit cu mai multe propuneri, deci, practic, jumătate din ele au fost acceptate, în rest noi am venit cu argumente de ce nu le-am acceptat în sinteză. Credem că în proiectul de lege ori în legea finală votată trebuie să se regăsească în forma care a fost prezentată în proiect, pentru claritate și aplicabilitate pe viitor mai ușoară și mai facilă.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Deliu,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Întrebarea de ieri, deci au ajuns, totuși, amendamentele, doamnă președinte?

Doamna Violeta Ivanov:

Da, stimate domnule deputat. Și deja am reușit minuțios să le examinăm

Domnul Tudor Deliu:

Da, deci unul a fost, de fapt, acceptat care l-am înaintat în comisie, dar astăzi dimineață am avut o discuție cu autorii, cu care am ajuns, pare-se, la un numitor comun, cu referire la articolul 10 alineatul (2), persoanele indicate la alineatul (1).

În discuțiile cu domnul Ciocan am convenit să reformulăm această prevedere, adică persoanele ... Cum în continuare, domnule ...

Doamna Violeta Ivanov:

Persoanele care cad sub incidența...

Domnul Tudor Deliu:

Da, persoanele care cad sub incidența alineatului cutare, literei cutare. Bine. Dar celelalte două?

Doamna Violeta Ivanov:

Deci referitor la primul, vreau să vă spun că se acceptă acesta. Deci a fost și amendamentul Comisiei juridice, numiri și imunități, și el se acceptă.

Referitor la amendamentul al doilea, deci ceea ce propuneți dumneavoastră la capitolul III articolul 10 din sinteză, de asemenea a fost amendamentul și a domnului Sîrbu. Comisia nu a acceptat, dar sînteți în drept ca să puneți la vot.

Ceea ce ține de amendamentul prin care dumneavoastră propuneți modificări la capitolul VIII articolul 47, imediat îl găsesc, da, nu se acceptă, deoarece contravine Constituției Republicii Moldova, și anume articolului 103 în care foarte clar se stipulează că Guvernul își exercită mandatul pînă la data validării alegerilor pentru un nou Parlament.

Dar sînteți în drept să puneți... să solicitați ca Parlamentul să se expună.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Deliu,

Poftim, precizări...

Domnul Tudor Deliu:

Da. Deci Constituția are mai multe articole.

Eu o să mă refer la articolul 98 care expres prevede că, în conformitate cu articolul 98 din Constituție, Parlamentul și-a dat votul de investitură (*voce nedeslușită din sală*) pentru întreaga listă a Guvernului, adică inclusiv pentru fiecare ministru în parte.

Adoptarea acestei noi legi duce, în mod obligatoriu, la demisia Guvernului...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Deliu,

Scuzați, vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

... să fie pus la vot.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Toate amendamentele..., когда будем голосовать проекты, мы поставим все амендаменты на голосование и будем их обсуждать и дискутировать.

Уважаемые коллеги,

я наблюдаю в зале отсутствие кворума, поэтому объявляем перерыв до 15.30 и продолжим обсуждения после перерыва. В 15.30 – здесь.

Doamna Violeta Ivanov:

Но вопросов нету больше?

Domnul Vladimir Vitiuc:

Вопросов?

Doamna Violeta Ivanov:

Давайте уже все вопросы, если есть.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Но уже куда вопросы? Что, не видишь – никого нет. Нету никого!

В 15.30 продолжим заседание.

Перерыв до 15.30.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă rugăm frumos să vă luați locul.

Și nouă din Prezidium ne este greu să vedem cine este în sală și cine nu este în sală, și să trecem în revistă numărul deputaților.

De aceea, vă rugăm frumos toți să vă luați locul.

Dragi colegi,

Vă rugăm frumos să vă așezați la locurile voastre.

Domnule Grama...

Domnule Grama, domnule Creangă,

Vă rugăm frumos, așezați-vă la locurile voastre, ca să putem să începem ședința.

La domnul Hotineanu s-a oprit ceasul.

Să reîncepem ședința, dragi colegi.

Vă rugăm frumos, numărătorii, să ne dați prezența în sală.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1 – 4.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 10.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 52 de deputați în sală, avem cvorum.

Putem începe procedura de vot, deși înțeleg că ultimul proiect de Lege nr.201 din 19 iunie 2017 nu a fost finalizat ca atare. Înțeleg că mai erau anumite întrebări, dar amendamentul din partea domnului Țap...

Da, vă rog frumos, doamnă Ivanov.

Doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Amendamentele domnului Țap au fost examinate și au fost și în comisie examinate și votate. Dumnealui nu a fost de acord cu două amendamente care a solicitat să fie supuse votului în plenul Parlamentului și nu au fost vociferate amendamentele doamnei deputat Valentina Buliga, deoarece ele au venit acum dimineață.

Probabil, acum le putem pune la vot.

Domnul Andrian Candu:

Atunci o să vă rugăm frumos să reveniți la tribuna principală, deoarece noi nu am încheiat dezbateră.

Vă rugăm frumos.

Nu, nu, nu, acum. Acum vă rugăm frumos, fiindcă trecem la vot, totodată.

Dar vreau să întreb: doamnă Buliga, aveți multe amendamente? 14?
(*Rumoare în sală.*)

Domnule Stati,

Vă rog frumos, poftiți, de procedură.

Domnul Sergiu Stati:

Da. Domnule Președinte,

Dar dacă domnul Țap nu este, înseamnă că nu-i cointeresat în aceea ca să fie dezbătut.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles...

Domnul Sergiu Stati:

Și respectiv...

Domnul Andrian Candu:

... dar noi sîntem interesați ... amendamentele doamnei Buliga.

Domnul Sergiu Stati:

... ca să fie scos toate propunerile lui.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Noi nu le scoatem, pur și simplu, dumnealui nu-i prezent ca să le supunem votului. Ele au fost respinse de comisie.

Vă rugăm frumos, atunci să nominalizați amendamentele făcute de doamna Buliga, dacă dumneaei insistă să fie puse la vot.

Da, vă rog frumos, doamnă Buliga, poftiți, primul amendament.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Ținînd cont de faptul că în ultimul timp Republica Moldova a avansat la capitolul promovării egalității de gen în Republica Moldova, consider necesar ca în noua Lege cu privire la Guvern să avem unele propuneri care rog, stimați colegi, să le susțineți.

Articolul 3 – principiile de activitate ale Guvernului.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze. Cer scuze, dar în comisie au fost examinate? (*Discuții.*)

Cer scuze, doamnă Buliga, nu vom putea examina, nu vom putea supune votului amendamentele dumneavoastră, fiindcă nu au fost examinate în comisie și nu respectăm procedura. Decizia Parlamentului, da, dacă este respins de comisie, dar în comisie nici nu au fost examinate. Respectiv, noi nu le putem trece în revistă acum. La modificarea legii.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.201 din 19 iunie 2017.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Ivanov, pentru munca pe care ați depus-o în activitatea comisiei pentru acest proiect de lege.

Și, dragi colegi,

Luînd în considerare că au fost examinate toate subiectele de pe ordinea de zi, vom trece la procedura de vot.

Rog numărătorii, în cazul de față domnul Padnevici o să ne ajute pe sectorul nr.1, rog numărătorii să fie gata pentru a număra rezultatele votului.

Și primul subiect care se pune la vot este proiectul nr.1290 din 29 iunie 2017, este vorba despre reexaminarea Legii nr.97 din 2 iunie 2017 pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot pentru aprobarea raportului comisiei și a menține votul Parlamentului.

Vă rog frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

– 10.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul nr.1290 din 29 iunie 2017 a fost votat astfel... revotat astfel și menținut votul inițial, și astfel a fost aprobat.

Se supune votului pentru adoptarea în lectură finală a proiectului nr.353 din 10 august 2016, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege nr.353 din 10 august 2016, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, astfel, a fost adoptat în lectură finală.

Se supune votului pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova, proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016.

Domnule Nichiforciuc,

Despre ce este vorba?

Domnul Eugeniu Nichiforciuc:

O solicitare de la domnul Țurcan ca să punem la vot amendamentul.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze. Cer scuze. Domnul Țurcan nu este în sală pentru a înainta acest amendament, de aceea ne pare rău.

Se supune votului adoptarea în cea de-a doua lectură și ultima a proiectului nr.395 din 7 octombrie 2016, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova, proiectul nr.395 din 7 octombrie 2016 a fost, astfel, votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135 privind societățile cu răspundere limitată, proiectul nr.153 din 18 mai 2017, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul nr.153 din 18 mai 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135 privind societățile cu răspundere limitată a fost, astfel, votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului nr.77 din 3 martie 2016, proiect de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr.77 din 3 martie 2016, a fost votat în lectura a doua și ultima. (Voci din sală.)

Și luînd în considerare că e lectura a doua, noi nu avem nevoie neapărat de prezența autorilor în sală.

Și în continuare, se supune votului pentru adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii comunicațiilor electronice, proiectul nr.368 din 14 septembrie 2016, subiectul nr.6 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii comunicațiilor electronice, proiectul nr.368 din 14 septembrie 2016, a fost, astfel, votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim foarte mult.

Și ultimul exercițiu de vot cu referire la ultimul subiect pentru această parte a dezbaterilor, proiectul Legii cu privire la Guvern, subiectul nr.7 de pe ordinea de zi, proiectul nr.201 din 19 iunie 2017.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 38.

Sectorul nr.3 – 11.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege cu privire la Guvern, proiectul nr.201 din 19 iunie 2017, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Luînd în considerare că acest proiect de lege este unul foarte urgent, vă rugăm frumos, doamnă președinte Ivanov, dacă ați putea să grăbiți lucrul în comisie pentru a fi finalizat completamente și din punctul de vedere al redacției.

Dragi colegi,

Vă mulțumesc foarte mult.

Vă mulțumim.

Astfel, se încheie ședința de astăzi, 7 iulie 2017 și ne revedem săptămîna viitoare. Un bun sfîrșit de săptămîna tuturor.

Ședința s-a încheiat la ora 15.48.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.